

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 235

Poznań, sobota dnia 23 maja 1931

Rok XXVI

Na Zesłanie Ducha Świętego

Autor Dziejów Apostolskich opisuje historyczne wydarzenie zesłania Ducha św. w sposób jasny, trzeźwy i rzeczowy, udokumentowany przez świadków naczynych, którzy mogli i chcieli prawdę przekazać następnym pokoleniom. Niema w tym opisie ani śladu tajemniczych i mglistych fantazji seansowych spirytyzmu. Bije z niego, pulsująca życiem, prawda dziejowa.

Apostołowie z gronem wtajemniczonych czekają na ziszczenie obietnicy Mistrza — czekają pełni spokoju, ufności i ciszy. Jest Piotr wyniesiony pokorą, zdobytą przez porażkę, na wyżyny duchowe. Nie wąpi już Tomasz, pamiętny, że dłoń przemierzał ranę boku Chrystusowego. Są wszyscy, gotowi na wszystko, ale świadomi, że nie dostaje im jeszcze tchnienia Ducha św. Nareszcie staje się!

Ciszę skupienia przerywa gwałtownie nawałnica niejako burzy wiosennej. Spada Duch św. na czoła ich, wstrząsa jestestwem, zrywa pleśń, wygania mroki, lecz słabości, dźwiga z pyłu, rzuca potężnie w wir posłannictwa. Wyrwa z ociężałej wygody, płoszy lęk, przegania bierność, bierzmuje na święty trud. Wieki przed wami, Apostołowie, dłużej tysiąclecia na zdobycie Królestwa Bożego! Nieraz, gdy będziecie radośni, te już osiągnięty cel, zwycięży na chwilę książkę tego świata. Znowu niemal od początku rozpoczynać będziecie swoje dzieło!

Bierzcie więc Ducha św., przesycajcie się Nim, wchłaniajcie całą pełnią, bo On twórczy, leczący, ożywiający, dający On twórczość serca, niby czary głębokie, aby napęłnić je po brzegi Jego darami. — Rosną, dotąd maluczki! Otwierają się im oczy na nieskończone drogi i zdobycze duchowe. Wspaniałe, ale jakże nieraz bolesne brzemie namieśnicztwa Chrystusowego przycina świadomością barki Piotrowe.

Zrywa się do czynu — zaraz bez zwłoki — płomiennie głosi radosną nowinę i tysiące zdobytych dusz garnie do otwartej owczarni Chrystusowej. Obcy mu lęk, dalekie giętkie umowy i targi. Prawo Boże ma w ustach i w ramieniu. Dla niego rozłoży się kiedyś na krzyżu męczennickim. Ale nie ugnie się!

Nie znajdzie do niego drogi strach, ani zachwieje nim gwałt. Dobrotliwym usmiechem odpowie szydercom, on pierwszy Papież, a zwycięzca po wszystkie czasy. Bez kresu — zda się — dyżury ocean dziejów ludzkości. Często miotał nim burze bardzo ciężkie. Nieraz zatapiają w swoich głębiach wspaniałe zdobycze umysłu i woli ludzkiej.

Sunie po nim — już drugie tysiąclecie chyli się ku wieczorowi — nawałnica Kościoła katolickiego. Bywają czasy, że jaskrawe błyskawice oślepiają na chwilę, a ryk burzy pozbawia spokoju, nawet zrównoważonych. Koniec wydaje się bliski! Spokojnie wypływa z przepaści fal nawa Chrystusowa, zdobywa powierzchnię. Sternik, niezwyrodniony w Duchu św., bierze nieustępliwie niezmierzającą dal. Epizodami, którym poręczniki historii poświęca kilka ską-

pych stron, będą Bolszewja, Meksyk, Hiszpanja, wszystkie państwa spychające Boga z tronu, aby na nim siebie osadzić, ale trwać będzie Kościół.

Błędem jednak i grzechem jest przeciw Duchowi św., jeżeli katolicy, dufni w obietnicę, pogrążą się w lenistwie i samolubstwie. Kościół nie zginie, ale może rozkwitnąć w Azji, czy w Afryce, gdy Europa powróci do barbarzyństwa.

Przy sterze Piotrowym wielki stoi papież. Nie drży mu ręka, nie zaćmi się oko, chociaż na okół nerwy, niepokój, lęk, opary mgieł. Przed nim rozłożone, jak przed nikim, sprawy świata. Widzi dalej i więcej, niż ktokolwiek. Dla tego organizuje szeregi katolickie. Rzucił hasło Akcji katolickiej. Niema dnia, żeby go nie przypominał i nie wyjaśniał.

W skupionej, modlitewnej ciszy dokonuje się wielka rzecz, aż nadejdzie chwila, kiedy, niby wspaniała burza wiosenna, wzmoże się potężny, niezmożony Boży ruch. Katolicy całego świata, polscy zaś przede wszystkim, muszą zrywać się, kiedy ranne wstają z rze, z łoża wygody i używania do wielkiego trudu. Jako wicher bowiem przyszedł Duch św., nieznosny Mu ospały życia tryb. Brać się trzeba do czynu, bo nie na wiosenną wycieczkę i słowiczy trel woła Duch św., ale na ćwiczebny znój, cierpienie i zwycięski bój.

Nie Kościół zerwie konfliktu płomienny kwiat. Gdy się to jednak stanie z innej strony, nie cofnie się. Nie będzie wtedy katolik mógł się zawiązać w przytulny, miękki i ciepły tołub apolityczności, bezpartyjnej; jak często nadużywanej ku własnej, dobrze świadomej wygodzie!

W trosce i smutku rozważa zapewne na obcej ziemi czcigodny Prymas Hiszpanji pismo Piusa XI, skierowane do niego na dniu 6 listopada r. 1929. W przewidywaniu chyba rzeczy, które się teraz dzieją, podkreśla papież, że akcja katolicka nie miesza się z organizacjami czysto politycznymi. Ale katolicy mogą się zajmować problematami politycznymi. Nie jest im wzbronione należeć do partji, których program i działalność nie są przeciwnie prawom Boga i Kościoła. Kształcenie bowiem sumienia zapewni krajowi wzorowych obywateli.

W razie gdyby z polityką jednocześnie wystąpiły sprawy religji i moralności, wtedy akcja katolicka ma łączyć wszystkich katolików w jedno i wspólnym a karnem działaniem przeprowadzić wyższe dobra. Gdyby słowa papieskie były się stały ową burzą wiosenną, budzącą katolików hiszpańskich z bezwładu, nie triumfowałby dzisiaj „humanitarny”, „pacyfistyczny”, „liberalny”, ociekający „tolerancją” „Berliner Tageblatt” w artykule wstępnym z powodu palenia kościołów, wyganiania zakonów i niszczenia bezcennych zabytków kultury, ale kultury chrześcijańskiej, nienawistnej jemu wiecznemu Żydowi!

Wyjaśniając w piśmie do kardynała arcybiskupa Medjolanu z 26 kwietnia r. b. jasno kompetencje państwa i skłon-

nek do Kościoła, przypomina Ojciec św. znowu katolikom, że istotnym jest, iż akcja katolicka nie powinna robić polityki. Ale istotnym jest również, że akcja katolicka nie przeszkadza ani nie może przeszkadzać tym, którzy poświęcają się po chrześcijańsku i po katolicku, prawdziwej i dobrej polityce, tej która bada i wspiera dobro „polis” tj. ogółu. Akcja Katolicka przygotowuje ich do tego wymiennicie.

Kościół jest i będzie apolityczny, i ponad partjami. Katolikowi jednak nie mogą zagadnienia polityczne być obce, bo on je ma w ustroju państwowym przeprowadzić tak, aby Królestwo Boże rozwijało się dobrze.

Warto i trzeba także w Polsce uważnie czytać się w listy papieskie, bo nie jest ona odgradzona nieprzebytym murem od prądów, nurtujących w Europie.

Katolicy w Polsce muszą się szeregować, umacniać wewnętrznie i wglądać pilnie w sprawy, dotyczące „polis” tj. ogółu.

Spowita w żałobne dymy pożarów sprawa katolicka w Hiszpanji daje bolesną naukę. Widać katolicy nie byli tam baczni i gotowi, widać — przeoczyli coś w właściwej chwili. Nienawisć zwraca się przeciw hierarchji, zakonom, szczególnie Jezuitom. Niszczą się ich zakłady, pali się doszczętnie wspaniałe zabytki architektury.

Trudno z perspektywy zbyt bliskiej ostateczne ferować opinie. Nasuwa się jednak pytanie, czy koła decydujące nadto ufnie nie wiązały się z pewnymi formami i metodami rządzenia, oddając się im zupełnie, może nawet nieraz bezkrytycznie. Mijają dynastje, zmie-

niają się metody rządzenia i nastroje polityczne, niezmiennem pozostaje tylko posłannictwo Kościoła zbawienia dusz nieśmiertelnych. Zbyt szybko poszła w las nauka z Austrii, gdzie również łączono często na życie i śmierć losy katolicyzmu z dynastją i państwem.

Mimowoli nasuwa się chęć dziękowania Opatrzności, że pod tym względem sprawa katolicka w Polsce wstąpiła nieobciążona w okres nowych swych dziejów. Ułatwia to ustosunkowanie się, pożądaną rezerwę i samostarczalność ideową, nie pętającą się nierozwalnie z taką czy inną formą rządów, albo z jednostkami, dzierżącymi w szybko przemijającym toku dziejów władzę.

Ponad, zapełniającym się wspomnieniami, lamusem archiwalnym i muzealnym żyje dalszem tętnem Kościół. Spraw Bożych nie rozwikłają zwycięzko zręczni tancerze menuetów dworskich około hierarchji, chyłkiem znikający w chwili próby, ale ci, co dnia każdego o świecie, niby lew budzony wschodzącym słońcem, zrywają się do trudu, walk wewnętrznych i zewnętrznego zmagania się ci co cierpienia cenią wartość, oni, którzy służą w abnegacji oraz zbrojności ducha, a nie lubią niedomówień i zawitych słów, ale jasno krystalizują swoje życie około Chrystusa i Jego Kościoła. Którzy bezinteresownie chcą naród i państwo rozwijać w atmosferze wiary i czynu! Ducha św. zesłanie pobudza do rozważań. Z radosnej, świątecznej zieleni wysuwa się życie z powagą wielkich zagadnień. Oby Duch św. sprawił ich zrozumienie i szczęśliwe spełnienie!

X. Józef Prądzyński.

Po ratunek do prof. Bartla?

Zwrócono się ze strony czynników oficjalnych

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) W kołach politycznych obiega wiadomość, że ze strony najwyższych czynników w państwie zwrócono się znów listownie do b. premiera prof. Kazimierza Bartla

z prośbą o współdziałanie w pokonaniu istniejących trudności.

List ten miała zawieźć do Lwowa osoba z najbliższego otoczenia kół decydujących. (w)

Strajk włoski w Zagłębiu Dąbrowskiem

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Z Zagłębia Dąbrowskiego nadeszły wiadomości, iż dzisiaj od rana mniej więcej w

75 proc. kopalni robotnicy zastosowali strajk włoski. (w)

Sytuacja na Śląsku

Katowice, 23. 5. (Tel. wł.) Sytuacja w przemysle węglowym Zagłębia uległa pewnemu zaostrzeniu, wczoraj bowiem wybuchł strajk robotników na kopalniach „Renard” i „Klimontów”. Strajkują więc kopalnie „Klimontów”, „Renard” i „Kazimierz”, przyczem porzuciło pracę 3 257 ludzi.

W związku z tem policja nocy wczorajszej przeprowadziła szereg rewizyj wśród znanych komunistów, a stwier-

dziwszy konspiracyjne przygotowania do akcji wywrotowej, aresztowała kilkadziesiąt osób.

Pomiędzy aresztowanym w Sosnowcu komunistami znajduje się również członek centralnego komitetu komunistycznego partji Polski i Zachodniej Ukrainy, Antoni Kowal, poszukiwany listami gończymi przez władze.

Państwa, zaproszone na konferencję rozbrojeniową

Genewa, 23. 5. (Tel. wł.) Rada Ligi Narodów postanowiła na wczorajszym posiedzeniu zaprosić na konferencję rozbrojeniową w roku 1932 oprócz rządów państw, które są człon-

kami Ligi, następujące państwa: Afganistan, Brazylję, Stany Zjednoczone, Egipt, Ekwador, Meksyk, Turcję i Rosję Sowiecką.

Niekorzystne dla Polski załatwienie sprawy gdańskiej

Wiadomości z Genewy o sposobie, w jaki Rada Ligi Narodów załatwiła się ze sprawą gdańską, są dla nas bardzo mało pocieszające. Uchwała Rady nie daje Polsce żadnych konkretnych gwarancji, że samowola i rozwydrzenie czynników, wodzących dziś rej na terenie wolnego miasta, zostanie ukroczona i że interesy Polski oraz ludności polskiej w Gdańsku będą jakotako choćby zabezpieczone.

Jakże się bowiem sprawa przedstawia?

Triumfalne doniesienia prasy niemieckiej z przed kilku dni, że raport, sporządzony przez wysokiego komisarza Ligi Narodów hr. Gravinę, idzie po linii interesów niemieckich, niestety w znacznej części się sprawdziły. W raporcie tym hr. Gravina w dość dziwny sposób scharakteryzował obecną sytuację w Gdańsku, mówiąc o „opłakanych incydentach, jakie w ostatnich czasach miały miejsce między obywatelami wolnego miasta i Polakami” — nie zaznaczając jednak zupełnie, że treścią owych „incydentów” były brutalne napady hitlerowców i stahlhelmowców na bezbronną ludność polską w Gdańsku. W konkluzji p. Gravina oświadczył, że obecny stan rzeczy nie wywołuje potrzeby (!) zastosowania art. 1 rezolucji Rady Ligi Narodów z roku 1921, która dopuszcza, w razie potrzeby, możliwość utrzymania porządku na terenie Gdańska przy pomocy sił policyjnych lub zbrojnych Polski. Przy końcu swego raportu p. Gravina nawiasowo tylko i w pobieżnej formie zaznaczył, że „powstałe pytanie”, czy środki, dotychczas stosowane, będą wystarczające, by zapobiec na przyszłość „tego rodzaju incydentom”. Z całego raportu wynikało jednak, że p. Gravina jak ognia unikał wszelkiego sprecyzowania, kto właściwie odpowiedzialny jest za to, co się na terenie Gdańska dzieje, dążąc raczej do równomiernego rozłożenia odpowiedzialności na obie strony.

Niestety raport p. Hendersona poszedł w dużej części po linii wywodów p. Graviny. P. Henderson przytoczył się przedewszystkiem do opinii wysokiego komisarza, że nie istnieje potrzeba zastosowania rezolucji Rady z r. 1921 w sprawie utrzymania porządku na terenie w m. Gdańska przez polskie siły policyjne lub zbrojne. W dalszym ciągu p. Henderson zaproponował jedynie pewne — drobne zresztą — rozszerzenie kompetencji wysokiego komisarza, polegające na tem, że w wykonywaniu obowiązków przedstawiania Radzie Ligi Narodów stanu rzeczy w w. m. Gdańsku wysoki komisarz w razie potrzeby może w każdej chwili zwrócić się do senatu w miasto, który obowiązany jest zakomunikować mu wszelkie dane o sprawach publicznych w m. Gdańska.

W praktyce to rozszerzenie kompetencji nie przedstawia dla Polski żadnej wartości, zwłaszcza, gdy komisarzem Ligi Narodów w Gdańsku jest człowiek, nie wykazujący dostatecznej

go obiektywizmu w pełnieniu swych obowiązków.

Swój przykry dla Polski raport p. Henderson starał się osłodzić paru niezbyt zresztą jasnymi zwrotami w sprawie kroków, podjętych przez wys. komisarza wobec senatu w m. Gdańska „celem ukroczenia nadużywania mundurów na cele demagogiczne” — i w sprawie „manifestacji, skierowanych przeciw statutowi w. m.”, niezależnie od tego, „skąd one będą pochodziły”. W zakończeniu p. Henderson zaproponował rezolucję, przyjmującą raport sprawozdawcy i zalecającą wysokiemu komisarzowi przygotowanie drugiego raportu o sytuacji w Gdańsku na przyszłą sesję Rady.

Jak rozuczwaleni są Niemcy, tego dowodzi fakt, że nawet te, niezwykle ogólnie zredagowane, aluzje Hendersona na temat ostatnich gwałtów bojówek hitlerowskich w Gdańsku, stały się przedmiotem ostrych ataków prasy niemieckiej.

Po p. Hendersonie — jak już donosiliśmy — zabrał głos min. Zaleski, który ograniczył się do oświadczenia, że wstrzyma się od głosu przy uchwaleniu rezolucji Hendersona, poczem rezolucję tę przyjęto wszystkimi innymi głosami. Charakterystyczne było przytem oświadczenie p. Ziehna, prezydenta senatu gdańskiego, który zaznaczył, że ponieważ min. Zaleski nie podjął dyskusji na temat raportu, więc i on nie przedstawi swoich uwag. Słowem — nie doszło nawet na posiedzeniu Rady do omówienia ostatnich skandalicznych wypadków w Gdańsku, gdyż min. Zaleski uznał, że nie potrzebuje zabierać głosu w tej sprawie.

Równocześnie z tym wysoce dla nas niekorzystnym obrotem spraw na terenie Rady Ligi Narodów, także i w innych dziedzinach uprawnienia Polski w Gdańsku doznają dotkliwego uszczerbku. Jak wiadomo, w myśl traktatu wersalskiego reprezentowanie Gdańska na terenie zagranicznym należy do Polski. Mimo to — za zgodą rządu polskiego — przedstawiciele wolnego miasta biorą oficjalny udział w różnych obradach międzynarodowych — a p. Ziehna konferuje sobie poza plecami Polski z p. Litwinowem, jak przedstawiciel jednego mocarstwa z przedstawicielem drugiego!

Jakże w świetle tych wszystkich faktów wyglądają „mocarstwowe” frazesy prasy „sanacyjnej”? Jak wygląda hałaśliwa kampanja krakowskiego „Ill. Kurjera Codziennego”, który od paru już tygodni starał się wmówić w swych czytelników, że Polska — dzięki staraniom obecnego rządu — odniesie wielki sukces w sprawie gdańskiej i że należy się spodziewać wprowadzenia w Gdańsku polskiej międzynarodowej celem utrzymania tam porządku?

Doprawdy — o sprawach tych pisać można tylko z największym bólem, boć tu chodzi o najżywoźniejsze interesy narodu i państwa polskiego.

Prof. Starzyński o rewizji konstytucji

Dr. Stanisław Starzyński, prof. prawa konstytucyjnego na uniw. lwowskim i długoletni poseł do sejmiku galicyjskiego i parlamentu wiedeńskiego nadesłał do marszałka Sejmu odpowiedź na ankietę konstytucyjną. Odpowiedź ta składa się z 7 kartek druku maszynowego zawierających streszczenie poglądów prof. Starzyńskiego; dotychczas do niej całkowicie skodyfikowany projekt konstytucji ujęty w 126 artykułach, 7 rozdziałach, wzorem dotychczasowej ustawy z 17 marca 1921.

We wstępie prof. Starzyński wylicza zagadnienia, na które odpowiada oddzielnie. Przyjmuje do projektu ustanowienie generalnego inspektoratu sił zbrojnych. Nie uważa za stosowne wprowadzenie do konstytucji instytutu abolicji, tj. prawa Prezydenta do umarzania spraw sądowych.

Prof. Starzyński przyjmuje istniejący obecnie system stosunku premiera do ministrów bez żadnej zmiany stwierdzając, że wprawdzie premier nazywa się primus inter pares, ale faktycznie zajmuje wobec ministrów górujące stanowisko. Odpowiedzialność rządu wobec Prezydenta wyczerpuje się przez to, że Prezydent ma prawo każdego premiera i każdego ministra usunąć. Akty władzy Prezydenta, niepokryte odpowiedzialnością

ścią ministra, są niemożliwe w żadnym normalnym ustroju konstytucyjnym nawet monarchicznym.

Prof. Starzyński nie zgadza się, aby możliwość pociągania do odpowiedzialności parlamentarnej ministrów istniała tylko raz na rok przy generalnym sprawozdaniu. Składanie takiego sprawozdania poza generalną debatą, gdyby nawet było wprowadzone, nie wykluczałoby generalnej dyskusji krytycznej przy budżecie, jaka, wedle zasad uznanych przez cały parlamentarizm świata, toczyć się musi wówczas, gdy rząd przychodzi z przedłożeniem budżetowym. Wobec tego sprawa tej odpowiedzialności lepiej ograniczyć do generalnej debaty nad budżetem a resztę zostawić przypadkowi, tj. jednej czwartej części posłów, którzy podpisują się na wniosku o votum nieufności.

W punkcie 9) swojej odpowiedzi prof. Starzyński tak formułuje podstawy swojego projektu:

„Założeniem tego projektu jest: wzmocnić rząd, stworzyć zdolniejszy do pracy parlament z ukroczeniem tzw. sejmokracji, u tacić równowagę władz, gdyż ta ostatnia jest trwała i żywa podstawą ustroju konstytucyjnego”.

W myśl tych zasad prof. Starzyński tak formułuje główne punkty reformy: Prezydenta wybiera zgroma-

dzenie narodowe złożone z Sejmu, Senatu i nieznacznej ilości przedstawicieli samorządu wojewódzkiego i komunalnego. Prof. Starzyński wyklucza absolutnie wybór plebiscytowy, lub przez osobnych elektorów. Prezydenta zastępuje marszałek Sejmu w ciągu 8 dni, a następnie kolegium, złożone z marszałka Sejmu, premiera i pierwszego prezesa Sądu Najwyższego.

Nazwę Sejm proponuje autor odpowiedzi zmienić na stany sejmujące tj. izba poselska i senat. Proponuje oprócz te stany na wyborze przez zorganizowane zrzeszenia społeczne, grupy zawodowe i t. p. przynajmniej w połowie. Posłów ma być 320 po jednym na 100.000 ludności, senatorów 160. Prawa obu izb zrównane prawie zupełnie.

Ograniczenie sejmowładztwa widzi prof. Starzyński w tem, że uprawnienia izb będą równe, że będzie zastrzeżone występowanie przy pociąganiu rządu do odpowiedzialności politycznej oraz, że Prezydent będzie miał prawo weta. Funkcja udzielania zwolnienia na wypowiedzenie wojny należeć ma do stale istniejącej rady obrony państwa.

Prof. Starzyński proponuje ustanowienie postępowania porozumiewawczego pomiędzy izbami, ustanowienie zamiast kancelarii cywilnej Prezydenta sekretariatu stanu z ministrem na czele nienależącym do rady ministrów.

Wzmocnienie władzy Prezydenta w stosunku do rządu polega na swobodnym mianowaniu i oddalaniu gabinetu i poszczególnych ministrów. „Pragnę, pisze prof. Starzyński, by konstytucja mówiła wyraźnie, że Prezydent ministrów jest obowiązany czuwać nad ściśłym przestrzeganiem linii politycznej, uchwalonej przez radę ministrów”. Autor odpowiedzi uważa stanowczo za nieodzowne utworzenie Trybunału Konstytucyjnego i Rady Stanu.

Na zakończenie prof. Starzyński czyni kilka uwag ogólnych. Nadrzędność Prezydenta jest to najwyższy stopień władzy rozkazodawczej i w tem znaczeniu Prezydent już wedle dzisiejszej konstytucji jest nadrzędny. Nadrzędność tę wzmocni prawo weta, prawo wydawania orędzi i wzmocnienie wpływu na ministrów. Nie można jednak tej nadrzędności tak daleko posuwać, żeby Prezydent miał prawo rozstrzygać i zarządzać ściśle indywidualnie, gdyż wtedy wytworzyłaby

Z Piszczan 21. 5. 1931.

Z kół czytelników dowiadujemy się, że nasi ziomkowie w Piszczanach znajdują dobre pomieszczenie. Język polski wszędzie rozumieją, a pisma krajowe abonują każdy pensjonat zdrojowy. Prospekty przez: Biuro Piszczany, Poznań, Rzeczypospolitej 3, Telefon 18-95. Tw 1477

się absolutystyczna dyktatura, niezgodna z pojęciem republiki. Im większy jest zasięg i stopień władzy tem większa jest potrzeba czyjejs współodpowiedzialności, bo tem szersze jest pole do nadużyć. Nie może mieć żaden naczelnik państwa republikańskiego szerszych atrybucyj, jak je ma król konstytucyjny. Prezydent Rzplitej nie jest jedynym suwerenem w Polsce, gdyż suwerenność tkwi w innych czynnikach, a Prezydent bierze razem z nimi udział w wykonywaniu wypływających z tej suwerenności praw.

Prof. Starzyński zastrzega się, że wszystkie swoje propozycje uważa za rewizję konstytucji, a nie za przebudowę ustroju. Nie chce wchodzić w ślady tych, którzy domagają się przebudowy, pojmując ją jako wstrząśnięcie głównymi podstawami ustroju konstytucyjnego.

W zakończeniu swoich konkluzji czyni prof. Starzyński parę uwag o dyktaturze:

„— Za naprawą konstytucji, która by usunęła dzisiejszy anormalny stan rzeczy nazywany otwarcie przez najwybitniejszych publicystów obozu rządowego i większości sejmowej krytyką, oświadczają się nawet ciż sami publicyści, stwierdzając słusznie, że dyktaturę można milcząco tolerować o tyle, o ile spowodowana ona jest rzeczywistymi, a nie urojonymi t. zw. koniecznościami państwowymi, o ile okupuje swoje istnienie sprośnym tym koniecznościom i wykazuje — że dąży gorliwie i prędko do normalizacji stosunków, a nie do ustabilizowania siebie samej. Długie jej trwanie nie wykazujące dążenia do autolikwidacji i do przywrócenia normalnego ustroju musi się stać ruiną władzy tj. anarchją, a anarchja jest ruiną państwa i społeczeństwa. Fundamentem dla państwa jest prawo. Jeżeli te fundamenta się skruszą, lub zawałną, dochodzimy do stanu, który słynny filozof Hobbes określił słowami: „Bellum omnium contra omnes”. Od tego uchowaj nas Boże!”

Zjazd okręgowy Związku Hallerczyków w Bielsku

Bielsko, w maju.

Bielsko narodowe przeżyło w niedzielę, dnia 17 maja dzień w bardzo podniosłym nastroju. Na dzień ten zorganizowano zjazd okręgowy Zw. Hallerczyków z Bielska, Białej, Cieszyna, Żywca, Rajczy, Oświęcimia itd. na który przybyło 250 delegatów. Na zjazd przybyli prezes zarządu gł. Zw. Hallerczyków, pułk. Modelski z Warszawy, prezes śl. dyr. Gawrych z Katowic, red. Bol. Eustachiewicz, sekr. dzieln. Str. Nar. na Śląsku, inż. Gromczakiewicz z Krakowa, wicepr. chor. śl. Dutkowiak i wielu innych. Po wysłuchaniu nabożeństwie pułk. Modelski odebrał raport, poczem zebranie zagał prezes placówki bielskiej p. Wnękowski, witając zebranych członków i przybyłych gości. Następnie na jego wniosek przez aklamację na marszałka zjazdu powołano p. J. Gawrycha z Katowic, który, obejmując przewodnictwo zaznaczył, że zjazd odbywa się na ziemi śląskiej w 10 rocznicę III. powstania śląskiego. Godzi się więc rozważyć tę chwilę i oddać sprawiedliwość za zasługi tym, którym się to słuszenie należy. Tym, który wydarł ziemię śląską z rąk niemieckich, był Wojciech Korfanty — tej prawdy nikt nie sfalszuje, nikt nie zakłamie. Wnieiony okrzyk na cześć Dmowskiego, Korfanteo i gen. Hallera zebrani powtórzili z nieopisanym zapalem.

Po ukonstytuowaniu się prezydium przemówił obszernie pułk. Modelski, podkreślając wartość walorów moralnych w polityce. Ponieważ ci, co się „sanacją” zowią, tych walorów nie posiadają — będą musieli ustąpić miejsca tym, którzy służyli i służą Polsce bez odszkodowania.

Po prezesie Modelskim referował zadanie i pracę organizacyjną inż. Gromczakiewicz, prezes chor. krakowskiej Zw. Hallerczyków. Wywody jego przyjęły zebrani przez aklamację.

Na temat perspektywy historycz-

nej naszego Narodu i jego celów politycznych w teraźniejszości i przyszłości mówił red. Bol. Eustachiewicz.

Jako ostatni mówca przemawiał red. Zajaczek, który przypomniał, że obecnie upłynęło 5 lat od przewrotu majowego. Obecni przez powstanie uczcili tych, którzy w obronie konstytucji i prawa polegali na ulicach Warszawy. Przemówienie swoje zakończył okrzykiem na cześć Dmowskiego i gen. Hallera.

Po przemówieniach nastąpiła dekoracja zasłużonych „Mieczami Hallerowskimi”. Dekoracji 15 związkowców dokonał pułk. Modelski.

O godz. 4 po południu odbyła się uroczysta akademja, na której wygłosił obszerny referat o bitwie pod Kaniewem p. Windakowski z Krakowa. Pożegnalne przemówienie wygłosił prezes Modelski, poczem zebrani delegaci rozjechali się do domów. B. E.

Oszałał ze szczęścia.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) W miejscowości Warcie w pow. sieradzkim żebrak Palcek znalazł portfel z dokumentami oraz 800 zł w banknotach. Znalezienie takiej poważnej kwoty oddziało na Placka tak fatalnie, że dostał pomieszczenia zmysłów. (w)

Ostrzeżenie!

Istnieje tylko jeden oryginalny preparat znany od kilkudziesięciu lat światowej sławy

DARMOL
czekoladki przeczyszczające

Prosimy więc żądać wyraźnie „DARMOL” gdyż preparat ten bywa często podrabiany!

Darmol jest do nabycia w każdej aptece
Tw 1306

Sprawy górnośląskie odłożone zostały do wrześniowej sesji Rady Ligi Narodów

Zyciżyło stanowisko Curtiusa, poparte przez Hendersona

Geneva, 23. 5. (Tel. wł.) Dzisiejsze ostatnie posiedzenie Rady L. N. rozpoczęło się punktualnie o godz. 10 przed południem. Na wstępie zatwierdzono różne sprawy w związku z przyszłą konferencją rozbrojeniową, przyczem Rada L. N. stała na stanowisku, że nie ma prawa domagać się od państw dokładnego przedłożenia stanu zbrojeń, a raczej może domagać się tylko niezbędnych wyjaśnień od rządów poszczególnych państw, które będą reprezentowane na konferencji rozbrojeniowej. Min. Curtius wyraził ubolewanie z powodu takiego zatwierdzenia kwestji.

Następnie min. Curtius oddał przewodnictwo w ręce min. Hendersona, a sam zajął miejsce gościa. Zabrał głos przedstawiciel Japonji Yoshisawa, jako referent spraw polsko-niemieckich. W przemówieniu swoim stwierdził mowa, iż jego zdaniem spór polsko-niemiecki w związku z zajęciami na G. Śląsku można uważać za zlikwidowany, wzywając pod uwagę, iż rząd polski zastosował się do uchwały styczniowej sesji L. N. i poczynił odpowiednie kroki w celu zadośćuczynienia krzywdom, jakie stały się mniejszości niemieckiej w Polsce.

Min. Curtius wyraził następnie ubolewanie z tego powodu, że rząd polski nie wypełnił zobowiązania, przyjętego na siebie na sesji styczniowej i nie złożył przed obecną sesją delegacji niemieckiej odpowiedniego sprawozdania. Dlatego też delegacja niemiecka nie mogła należycie zapoznać się z sprawozdaniem. Istnieje jeszcze szereg spraw wątpliwych, które wymagają starannego zbadania, Curtius zaproponował wobec tego odłożenie sprawy do sesji wrześniowej.

W zastępstwie obecnego na sali, ale mocno przeziębionego min. Zaleskiego, oświadczył stały przedstawiciel Polski przy Lidze Narodów Sokal, że Polska przyjmuje bez zastrzeżeń sprawozdanie Yoshisawy, chociaż rząd polski nie jest zgodny z wszystkimi szczegółami raportu. Polska lojalnie wypełniła swoje zobowiązania.

Zabrał następnie głos delegat francuski Francois Poncet, który wystąpił przeciwko Curtiusowi co do odłożenia sprawy do września i stwierdził, że w zakresie przywrócenia normalnych stosunków na G. Śląsku nastąpiły już realne postępy. Przedstawiciel Jugosławji Marinkowicz sprzeciwił się również odłożeniu sprawy.

Curtius polemizował następnie z wywodami Francois Ponceta i twierdził, że niewyjaśnione dotychczas

szczegóły są bardzo ważne i wymagają odroczenia sprawy. Curtius podkreślił też, że dziwnym jest, iż na 200 spraw karnych, które wytoczono na G. Śląsku, tylko 50 doprowadziło do skazania na niewielkie kary.

Przemawiał ponownie delegat Polski Sokal, który podkreślił, że na Górnym Śląsku nastąpiło już uspokojenie, co stwierdza raport p. Yoshisawy. Min. Sokal ostrzegł przed odroczeniem sprawy, które może wywołać nowe niepokoje na Śląsku. Za następstwa te rząd polski nie byłby odpowiedzialny. Curtius odpowiedział na to, wyrażając zdziwienie, że rząd polski wykazuje tak mało zrozumienia (!) dla wniosku niemieckiego. Słuchając raportu p. Yoshisawy Curtius miał duże wątpliwości, czy rzeczywiście nastąpiło uspokojenie na Śląsku, o którym zapewnia rząd polski.

Delegaci francuski i polski oświadczyli, że widzą się zmuszonymi zrezygnować ze swej opozycji przeciw wnioskowi Curtiusa, gdyż Henderson jako prezydent Rady zyczył sobie jednomyślnego przyjęcia wniosku.

Następnie przemawiał Henderson, który oświadczył, że żywi daleko idącą sympatię dla niemieckiego punktu widzenia (!). Rząd polski należy zganić, że doręczył ten raport tak późno — wskutek czego rząd ten nie może oczekiwać, by Rada w tak trudnej sprawie powzięła decyzję w bardzo krótkim czasie. Curtius — oświadczył Henderson — był tak przeciążony pracą w komisji europejskiej, że nie miał czasu przestudjować raportu polski. Z tego powodu niezbędnym jest odłożenie sprawy do września, przyczem rząd polski nie może się w żadnym razie uchylać od odpowiedzialności za to.

Henderson oświadczył następnie, jako przewodniczący Rady, że przyjmuje, iż wniosek o odroczenie nie napotyka na żaden sprzeciw i wobec tego przechodzi do następnego punktu obrad.

To niespodziewane zakończenie sprawy wywołało ogólną sensację i była komentowana jako sukces delegacji niemieckiej.

Omawiano następnie skargę księcia Pszczyńskiego przeciw władzom polskim i uchwalono tę sprawę odroczyć do września oraz wezwać obie strony do bezpośrednich rokowań.

Następnie po krótkich przemówieniach Curtiusa i Hendersona 53 sesja Rady L. N. została zamknięta.

MYDŁO DO GOLENIA „TLEN“

w metalowych pudełkach kosztuje zł 2,— za sztukę, zapasowe (bez pudełka) tylko zł 1,20
ap 11 009

Na polach bitwy pod Arras

Pielgrzymka polska pod krzyżem poległych Bajonczyków

Paryż, 23. 5. (Tel. wł.) Dnia 9-go maja 1915 roku toczyły się w okolicach miasta Arras krwawe boje, w których brały udział m. in. pułki Legji Cudzoziemskiej, liczące w swoich szeregach wielu Belgijczyków, Czechów i Polaków. Wielu z Polaków, należących do sławnej Kompanji Bajonczyków, padło tego dnia na polu chwały. Dla uczczenia ich pamięci rok rocznie odbywa się pielgrzymka do miejsc ich bohaterkiej śmierci.

W miejscowości „La Targette“ stoi

już od kilku lat wzniesiony przez Czechów pomnik na cześć poległych ich braci. Niedaleko od tego pomnika, w miejscu, gdzie zdziesiątkowana została kompanja Bajonczyków, postawił rząd paryski związek b. wojskowych polaków krzyż, który ma być niebawem zastąpiony wspaniałym pomnikiem, dłuta znanego rzeźbiarza Stanisława Ostrowskiego.

Tegoroczna pielgrzymka polska miała charakter b. uroczysty i wzięło w niej udział z górą 1000 osób.

Zbrodnicze zamachy

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy w Podbrodzu (koło Święcian) strażnik kolejowy znalazł szynę na torze kolejowym.

Jest to już w ciągu ostatnich dwóch tygodni piątą z rzędu zamach, dokonany w tych stronach. (w)

Przywódcą hodurów defraudantem

Grudziądz, 23. 5. (Tel. wł.) „Proboszcz“ grudziądzkiej gminy sekty Hodura Hajduk odpowiadał przed sąd okręgowy za sprzeniewierzenie 1.500 zł, o czym już donosiliśmy. Sąd wydał wyrok, skazujący Hajduka zgodnie z aktem oskarżenia na 8 miesięcy więzienia. Na ogłoszenie tego wyroku przybyła większa grupa sekciarzy, którzy oburzeni byli, że ręką sprawiedliwości ściga ich „duchownego“. Władze bezpieczeństwa spodziewając się, że przy ogłoszeniu wyroku dojdzie do awantur, odkomenderowały do gmachu sądowego oddział policji mundurowej. Sekciarze widząc policję, zrezygnowali z awanturowania się i Hajduk po wysłuchaniu sentencji wyroku, został z powrotem odprowadzony na zasłużony wypoczynek do kryminału.

Ku zjednoczeniu Chin

Nankin, 23. 5. (Tel. wł.) Od 5 maja obraduje tutaj Zgromadzenie Narodowe Chin.

Zgromadzenie opracowuje konstytucję ogólną - chińską, która będzie obowiązywała w całym kraju. Zgromadzenie ma doprowadzić również do zjednoczenia całych Chin i ułatwić w ten sposób utworzenie jednego silnego rządu.

Z pośród szeregu przemówień, wygłoszonych w czasie Zgromadzenia, zasługuje na uwagę przemówienie marszałka Zgromadzenia, który, mówiąc o piatiletce sowieckiej, określił ją jako ideę, godną naśladowania. Szczególną uwagę zwrócił marszałek na akcję piatiletki w Mongolji i Turkestanie, gdzie wybudowano szereg nowych kolei żelaznych.

Akt oskarżenia przeciwko Waldemarasowi

Kowno, 23. 5. (Tel. wł.) Prokuratura sądu wojennego przygotowała już akt oskarżenia przeciwko Waldemarasowi i 23 jego zwolennikom. Akt oskarżenia zawiera 100 stron pisma maszynowego. Sprawa ta znajdzie się na wokandzie sądu wojennego wkrótce po ferjach letnich.

O niższej cenie chleba w Niemczech

Berlin, 23. 5. (Tel. wł.) Zarząd frakcji socjal-demokratycznej zwrócił się do kanclerza Brüninga z pismem, wzywającym rząd Rzeszy do niezwłocznego przeprowadzenia zarządzeń celem obniżenia cen chleba. Zarząd frakcji domaga się przedewszystkiem wydania zarządzenia celem obniżenia cel na zboże. W związku z tem kanclerz Brüning zaprosił przedstawicieli partji socjalno demokratycznej na konferencję, która odbędzie się po Zielonych Świętach.

W Nicej niema dżumy

Paryż, 23. 5. (Tel. wł.) Minister zdrowia publicznego zaprzecza kategorycznie wiadomości, pochodzące ze źródła zagranicznego, jakoby w Nicei zanotowano wypadki dżumy.

Zaburzenia w Egipcie

Kair, 22. 5. (PAT.) 4000 robotników warsztatów kolejowych w Kairze ogłosiło strajk, do którego przyłączyło się 3000 robotników arsenału. Większa grupa robotników zabarykadowała się w pewnym domu i zaczęła bronić się żelaznymi sztabami przed policją, która chciała opanować zajęte mieszkania.

Policja użyła broni palnej, przyczem około 20 osób zostało zabitych a z górą 200 rannych.

Zabójcza mgła w Belgji

Bruksela, 22. 5. (PAT.) Władze belgijskie nakazały zamknięcie 2 fabryk chemicznych w Ougree i Tilleul, ponieważ, jak stwierdzono, z kominów tych fabryk wydobywały się trujące dymy, które spowodowały zabójczą mgłę.

Dyrekcje fabryk zaprostestowały przeciwko nakazowi zamknięcia.

Francuski pancernik... „A“

Paryż, 23. 5. (Tel. wł.) Sprawozdanie ministra marynarki Danielou zapowiada budowę pierwszego od czasu wojny pancernika o pojemności 23.300 ton. Ma on przewyższyć pancernik niemiecki „Deutschland“. Ponadto przewidziana jest budowa 2 krążowników lekkich o pojemności 7500 ton każdy, jednego okrętu dla dalszych podróży, jednego transportowca przybrzeżnego i 4 statków, przeznaczonych do eskorty. Sprawozdanie podkreśla, iż program nie przewiduje budowy ani jednej łodzi podwodnej.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.928 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.14 do 212.44 zł, gotówką 211.74 zł; za 100 guldenów gd. w dewizach 173.31 do 173.52 zł, gotówką 172.97 zł.

Urzędowa ceduła uietdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 23. 5. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w h.).

„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań

Zyto	29.00— 29.50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	33.50— 34.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	27.00— 28.00
Usposobienie stałe.	
Owies pastewny	30.00— 31.00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	44.00— 45.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	53.00— 56.00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	24.00— 25.00
Otręby pszenne	22.00— 23.00
Otręby pszenne (grube)	23.50— 24.50
Groch polny	32.00— 33.00
Groch Victoria	38.00— 42.00
Łubin niebieski	26.00— 28.00
Łubin żółty	34.00— 38.00
Tatarka	42.00— 44.00

Ogólne usposobienie spokojne. Tranzakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 60 tonn.

Katastrofalna burza na Węgrzech

Budapeszt, 23. 5. (Tel. wł.) — Węgry nawiedziła wielka burza gradowa, wyrządzając znaczne szkody.

W okolicy Szeksard grad zniszczył około 80% winnic i sadów.

Protest min. Zaleskiego

przeciwko wczorajszemu przemówieniu Curtiusa

Geneva, 23. 5. (PAT.) W związku z ostatnim ustępem przemówienia przewodniczącego Rady min. Curtiusa, wygłoszonym na zakończenie wczorajszej debaty nad raportem Hendersona o stosunkach gdańskich, min. spraw

zagr. Zaleski wystosował wczoraj wieczór protestacyjne pismo do przewodniczącego Rady, w którym zaznaczył, że nie może przyłączyć się do tego ustępu przemówienia, który nosi charakter polityczny.

„Walka o Curtiusa“

B. kanclerz Rzeszy Wilhelm Cuno upatrzony przez obóz nacjonalistyczny na następcę Curtiusa

Berlin, 23. 5. (Tel. wł.) Kampanja prasowa, wywołana wystąpieniem „Deutsche Allgemeine Zeitung“ przeciwko min. Curtiusowi, zatacza coraz szersze kręgi. Dzienniki demokratyczne podtrzymują oskarżenie swoje, że nie inspiratorem ataków na min. Curtiusa są koła ciężkiego przemysłu nadreńskiego i wielkie przedsiębiorstwa okrętowe w Hamburgu.

W związku z tem „Berliner Tageblatt“ ogłasza rewelacyjną wiadomość iż koła te lansują na stanowisko ministra spraw zagranicznych własnego kandydata. Potwierdzając te rewelacje, „Acht Uhr Abendblatt“ donosi, że kandydatem kół przemysłu nadreńskiego jest b. kanclerz Rzeszy dr. Wilhelm Cuno, obecnie generalny dyrektor towarzystwa okrętowego „Hamburg Amerika Linie“. Cuno oddawna już wygrywany ma być przez obóz na-

cjonalistyczny jako „mąż opatrnościowy“ polityki zagranicznej Niemiec. Dziennik przypomina zgrabną dla Niemiec rolę, jaką Cuno odgrywał w latach 1922/23, t. j. w okresie biernego oporu w zagłębiu Ruhry i inflacji niemieckiej.

Przesilenie rządowe w Belgji

Bruksela, 23. 5. (Tel. wł.) — W związku z przesileniem gabinetowym król przyjął szereg osobistości politycznych w celu zasięgnięcia ich opinii o sytuacji wewnętrznej. Po wyjściu z pałacu królewskiego Poulet zaznaczył, iż nie bierze pod uwagę możliwości utworzenia przez siebie rządu i przypomniał, że stan jego zdrowia zmusił go do złożenia przewodnictwa w izbie deputowanych.

Na froncie podatkowym

II. Podatki pośrednie i cla

Podatki pośrednie wykazują w okresie ostatniego pięcioletnia znacznie powolniejsze tempo wzrostu niż bezpośrednie. Gdy bowiem te drugie wzrosły o 120 proc., to pierwsze tylko o 70 proc. Jest to jeszcze jeden dowód nadmiernego działania śruby przy podatkach bezpośrednich.

Tam, gdzie podatek nie zależy od dość dowolnego wymiaru, ale opiera się

na ściśle określonej konsumpcji, wyniki nie są tak „radosne”. Dodać należy, że stawki podatków bezpośrednich nie były w ostatnich czasach ustawowo podwyższane, a nawet wprowadzono do nich pewne ulgi. Natomiast stawki podatków pośrednich ulegały podwyżkom.

Poszczególne pozycje podatków pośrednich przedstawiają się następująco:

Podatek od	rok 1925	1926/7	1927/8	1928/9	1929/30	1930/1
		Miljony złotych				
wina	3,5	3,7	4,5	4,6	4,4	3,6
piwa	6,8	9,2	11,4	13,3	15,3	12,9
cukru	60,3	95,4	107,4	117,4	127,0	119,7
drożdży	7,0	7,0	8,5	9,0	8,6	9,6
olejów skalnych	17,6	22,1	26,6	28,5	27,9	30,7
octu	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
akcyzowe opłaty pał.	9,3	6,6	4,3	4,5	4,2	3,9
odsetki, kary i grzywny	—	—	3,3	3,6	3,9	2,4
Razem	107,6	147,9	166,9	181,7	192,2	183,3

Jak widzimy, główną pozycję stanowi podatek od cukru. Okazuje się, że „cukier krzepi” nie tylko spożywca, ale także skarb państwa, któremu daje dwa razy tyle, co cały podatek gruntowy. A trzeba dodać, że w cenie wewnętrznej cukru opłacamy nie tylko podatek dla skarbu, ale także różnicę ceny dumpingowej. Gdyby wewnętrzna konsumpcja cukru wzrosła, a cena jego mogłaby być obniżona i skarb miałby poważny sukces. Ale jak może wzrosnąć konsumpcja przy obecnej biedzie w mieście i na wsi. Przy sposobności trzeba przypomnieć przemówienie marszałka Trampczyńskiego, który wykazał, że nawet przy obecnym stanie eksportu cukru cena jego wewnętrzna jest za wysoka, że cukrownicy pobierają nadmierne premie dumpingowe.

Dochód z podatku od piwa wzrósł dwukrotnie. Obecnie ministerstwo skarbu zamyśla o podwyższeniu tego podatku, w formie dostosowania go do podwyższonej ceny.

Podatek od wina, uzależniony od traktatów handlowych, nie wykazuje poważniejszego wzrostu. Natomiast dość poważnie wzrósł dochód z podatku od nafty i benzyny.

Zupełnie inaczej przedstawia się

sprawa z dochodami celnymi, które w r. 1930/1, w porównaniu z rokiem 1925, wykazują poważny spadek, a mianowicie z 285 na 257 milionów (w r. 1928/9 dochód z cel wyniósł 425 milionów). Przyczyną tego spadku są zarówno zwroty cel i premie, jak i ogólne zmniejszenie się importu. Byłoby to zjawisko dodatnie z punktu widzenia bilansu handlowego, gdyby równocześnie zwiększyła się produkcja wewnętrzna. Tak jednak nie jest. Spadek importu jest następstwem zubożenia kraju i jest równoczesny ze skurczeniem się wytwórczości rodzimej.

Porównanie dochodów z podatków bezpośrednich z podatkami pośrednimi, a zwłaszcza cłami ilustruje dobitnie nasze anormalne stosunki podatkowe. Dowodzi ono, że powszechne wołanie o reformę podatkową i rewizję postępowania wymiarowego nie jest ani akcją polityczną opozycji, ani egoistycznym interesem podatników, lecz kardynalnym postulatem życia gospodarczego, a tem samem pierwszorzędnym interesem państwowym.

A tymczasem w sferach decydujących myśli się nie o cofnięciu i przegrupowaniu frontu podatkowego, ale o dalszej... ofensywie podatkowej. M. K.

SUGUS U SUGUS C SUGUS H SUGUS A SUGUS R SUGUS D

SUGUS

O SUGUS R SUGUS Z SUGUS E SUGUS Z SUGUS W SUGUS I SUGUS A

Tw 1474

Powódź na Śląsku opolskim.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Ze Śląska nadchodzą wiadomości o wielkiej klęsce powodzi w powiecie głubczyckim i raciborskim. Katastrofa ta ma być silniejsza od ostatniej wielkiej katastrofy powodzi w roku 1803. Poszkodowanymi są przeważnie gospodarze polscy. (w)

Polecamy przeprowadzenie kuracji domowej przy schorzeniach żołądka, jelit, wątroby, pęcherzyka żółciowego, dróg żółciowych, nerek, dróg moczowych i dny.

Karlsbadzka woda mineralna uznana jest przez świat lekarski jako wybitny naturalny środek leczniczy. Do nabycia we wszystkich aptekach i drog. Tw 1480

HEMOGEN KŁAWE

naśladują, jednak tylko oryginalny z firmą KŁAWE leczy osłabienie, wycieńczenie, nerwy. Tw 1274

CZEKOLADA MIECZNA

BOGATA W WITAMINY

Przedstawiciel na Poznańskie i Pomorze Br. Zmizyński, Poznań, Piekary nr. 5. nw 8924

Czekolada WEDLA

to idealne połączenie wzmacniającego nerwy cukru z odżywcem kaka o.

Pw 10881-62,191

MONTECATINI

Znany pensjonat polski Warszawa, Istotaje od lat 7. Kuchnia wykwintna. Ceny niskie. nr 8925

UZDROWISKO TRENCZYNSKIE CIEPLICE PERŁA KARPAT

Przez specjalne ZABIEGI KAPIELOWE cudowne wyniki przy STANACH po ZAPALENIACH ZAKRZEPOWYCH ŻYL (THROMBOPHLEBITIDEN)

Informacje i prospekty: Mag. St. Buczkowski, Poznań Bazar - tel. 50-80.

Pw 10 820-70,54

Sprawy polsko-litewskie przed forum Ligi Narodów

Nie udało się dojść do porozumienia w sprawie dalszych układów — Wystąpienia min. Zaleskiego

Genewa, 22. 5. (Tel. wł.) W dalszym ciągu czwartkowego posiedzenia Rada L. N. wysłuchała raportu przedstawiciela hiszpańskiego o stosunkach polsko-litewskich.

Sprawozdawca, opierając się na nocie, zakomunikowanej mu kilka dni temu przez przewodniczącego obu delegacji — polskiej i litewskiej — zawiadomił Radę, iż stronom nie udało się osiągnąć porozumienia co do dalszych układów. Przy tej okazji sprawozdawca, wyrażając żal z takiego stanu rzeczy, przypomina obu stronom o ich odpowiedzialności, w razie, gdyby na pograniczu polsko-litewskim wydarzyły się incydenty, które mogłyby zagrażać pokojowi w tych krajach.

W zakończeniu swego przemówienia sprawozdawca przypomina, że wysiłki Rady w sprawie uporządkowania stosunków polsko-litewskich były wielokrotnie uwiecznione powodzeniem, i że od roku nie wydarzył się żaden incydent.

Na tem samem posiedzeniu, z okazji sprawozdania o pracach komitetu dla zredagowania konwencji o środkach zapobiegawczych przeciwko wojnie, min. Zaleski złożył krótkie oświadczenie, w którym przypomniał, że delegat polski w tym Komitecie podkreślił konieczność przeprowadzenia rozbiorzenia moralnego, równoległe z rozbiorzeniem materialnym. Minister Zaleski podkreślił, że w niektórych krajach przeprowadzono kampanie propagandy prasowej o charakterze wrogim, które przeszkadzają porozumieniu między narodami.

Pozatem na czwartkowym posiedzeniu Rady, minister Zaleski referował sprawę, odnosząc się do likwidacji niektórych odcinków węgiersko-czeskosłowackich kolei na podstawie traktatu w Trianon. Sprawa ta została załatwiona polubownie między stronami.

Poza tem minister Zaleski referował Radzie sprawę ankiety, przeprowadzonej w republice liberyjskiej, zaznaczając przytem, że ankieta ta w ni-

czem nie dotknęła niezależności Liberyji, i że obracała się ona w ramach paktu Ligi. Minister podkreślił poza tem konieczność pomocy finansowej dla tego kraju.

Rada przyjęła również sprawozdanie komitetu finansowego o pracach przygotowawczych nad powołaniem do życia Międzynarodowego Banku Kredytu Rolnego. Rada zdecydowała podczas swej obecnej sesji mianować komitet organizacyjny przyszłego Banku.

Czy bóle nerwowe i migrena są uleczalne?

Również dla reumatyków bardzo ciekawe!

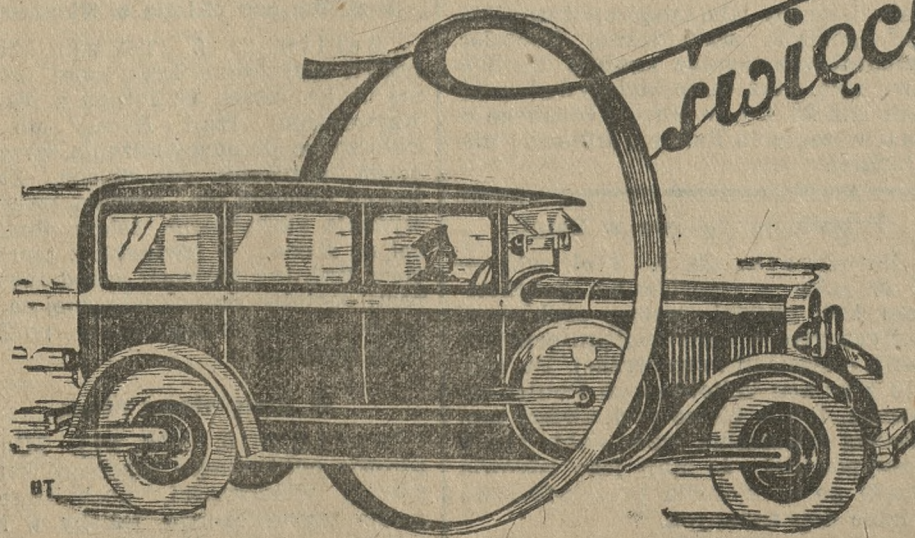
Poniżej podajemy treść listu pana B. Bratkowskiego, Lwów, Rzeczna Polska jak następuje: Od dłuższego czasu cierpiałem na dokuczliwe, wprost nie do zniesienia bóle głowy, które lekarze określili jako chroniczną migrenę. Zażywałem wiele środków, lecz niestety bez trwałego skutku. Wreszcie wypróbowałem Tegal, o którego zbawiennem działaniu, przypadkowo wyczytałem w gazetach. I rzeczywiście, po zażyciu Togalu uporczywe bóle głowy znikły i już od trzech miesięcy czuję się zupełnie zdrowym. Podobne doświadczenia poczyniło wiele tysięcy cierpiących, którzy zażywali tabletki Tegal przy reumatyzmie, podagrze, rwanu w

stawach, przeziębieniach, bólach nerwowych i głowy, jak również pokrewnych dolegliwościach. Gdy inne środki zawiodły, nawet w chronicznych wypadkach osiągnięto przy zastosowaniu Togalu częstokroć nadszpiewanie pomysły rezultaty! Tegal nietylko uśmierza natychmiast bóle, lecz w naturalny sposób usuwa pierwsiatki chorobotwórcze. A więc zwalcza w zarodku te niedomagania i jest nieszkodliwy dla żołądka, serca i innych organów. Przeszło 6000 orzeczeń lekarskich! Spróbujcie więc sami dziś jeszcze, lecz żądajcie we własnym interesie tylko Tegal — nie ma bowiem nic lepszego! We wszystkich aptekach. np 9817

FAKTY PRZEKONAJĄ KAŻDEGO

SAMOCHOODY „OSWIECIM-PRAGA“

9 razy brał udział w rozmaitych polskich imprezach sportowych ubiegłego sezonu automobilowego i 9 razy zwyciężył przy najsilniejszej konkurencji samochodów znacznie większych i droższych. — Zwycięstwa samochodów „OSWIECIM-PRAGA“ najlepiej świadczą o wysokich wartościach konstrukcyjnych tych wozów i niebywałej wprost ich wytrzymałości. — Samochody „OSWIECIM-PRAGA“ są tanie, mocno zbudowane, bezpieczne w jeździe i łatwe w prowadzeniu.

Oświęcim Praga

Kto raz wypróbuje samochód „OSWIECIM-PRAGA“ ten innym samochodem jeździć nie zechce.

„OSWIECIM-PRAGA“ Poznań, Plac Wolności 11. Warszawa, Wierzbowa nar. Fredry.

ODDZIAŁY:

Katowice, Polska 19. Kraków, Kremerowska 6, Częstochowa, II. Aleja 42, Kielce, Staszica 2, Lublin, Kapucyńska 1, Bielsko, Fabryczna 4. Włocławek, Toruńska 2, Łódź, Piotrkowska 173 Sosnowiec, Dęblińska 7. Tw 1478

Współczesne pogaństwo państwowe

Z kazania ks. arcyb. Teodorowicza w Krakowie na Zjeździe Sodalicji w dn. 12 kwietnia

Świat dzisiejszy był jednak zapatrzoną w zaślepieniu w nowy ideał pogański, stroił go w szatę świetlaną, utkaną z hasel szczytnych równości, wolności i braterstwa, szczyt się niemi i wynosił je.

Lecz złudzenia wkrótce pryskać zaczęły.

Wszczyła się wielka wojna, jej ogień straszliwy grozi obaleniem kultury w gruzy i zgłiszczą. A kiedy świat pyta, kto to rzucił tak straszliwą, płonącą pochodnię do wnętrza narodów, otrzymuje odpowiedź: to twoja państwowa zasada o sile, która idzie przed prawem; to twe bóstwienie siebie i upojenie wszechmocą bagnetów, wszechwiedzą policyjnego systemu, ono to wszystko sprawiło! Tę straszną prawdę wypowiedział w czasie wojny kardynał Mercier, który w słynnej korespondencji swojej z pruskim okupantem Belgii wykazał, że podeptanie praw narodów i podbój prawdziwie zbrojczy Belgii, a i wojna światowa, rozdmuchane zostały przez filozoficzną tezę królewskiego filozofa Kanta, który zniósł i przekreślił sankcję prawa Bożego, a przez to zaborczą chciwość, depczącej gwałtem wielką zasadę sprawiedliwości, otworzył na oścież wrota.

Lecz tej opatrnościowej i straszliwej nauki było za mało dla zaślepionego świata, więc następuje po wojnie lekcja inna. Pośród narodów powstaje państwo, którego cele i rzędy są tak potworne i straszne, że na samo ich wspomnienie krew się ścina w żyłach narodów, to Sowiety. Na samo wspomnienie tego państwa, w którym kilku nienasyconych a uzuchwalonych bezkarnością ujęło władzę nad milionami, krew ścina się w żyłach.

Państwo - bożyszcze odsoniło swe oblicze w całej potwornej grozie. Rzym obwołując swych Cezarów bogami, nigdy nie wypędał bóstw innych, owszem, przygarniał je i wpręgał w rydwan boskiego Cezara. Najradkalniejsze nawet idee materialistyczne czasów naszych przedstawiają jednak, chociaż nieszczęrze, religię jako sprawę osobistą każdego, o którą się państwo troszczy. Ale nigdy nie podniesiono, tak jak tam, do wyżyn dogmatu walkę z wszelką religią, nigdy nie wszczepiano i nigdzie przez szkołę i publiczne wychowanie oficjalnie ateizmu i nienawiści Boga. Rzymowi część państwa pozwalała jednak głosić zasadę „et fundamenti regnorum” i pozwalała też rozwinąć zmysł i poczucie prawa. Ale publiczna proklamacja bezprawia jako fundament państwowej mądrości i zasady, ta ogłoszona była po raz pierwszy. Stary Rzym, mimo swej tezy o państwie, rozwijał w duchu wolności obywatelskiej cnoty, które wszczepione w miłość ojczyzny, podniosły to państwo do olbrzymiej potęgi. Ta potęga dopiero wówczas kruszyć się poczęła, gdy Senat i lud rzekli się wszelkiej samodzielności, a nawet praw do myślenia na rzecz Cezara, który jako boski i tajemniczy wszystko wie i o wszystkim myśli. Ale i wtedy i później aż po dziś dzień nigdy wolność osobista obywatela nie przemieniła się w takie straszliwe, okropne widmo niewoli jak tutaj.

Nigdy dotąd nie pogaszono tyle światła ducha, nigdy tylu gwiazd nie zrzucono z widnokęgów ludzkości, by je podeptać i poniszczyć jak tam; nigdy noc ciemniejsza nie rozpięta szerzej i groźniej swych czarnych skrzydeł nad cywilizacją i kulturą ludzkości, jak tam właśnie; nigdzie orgja nienawiści nie dopuściła się wyuzdańskich i straszliwych zbrodni, jak w tem państwie. Nigdzie pod najsumniejszemi hasłami dobra proletariatu nie dopuszczono się większego fałszerstwa tych hasel, jak tam właśnie; nigdzie despotyzm i tyranja nie deptała cyniczniej prawa i nie była przemyślniejszą w okrucieństwach, dzikszą w nienawiści, kapryśniejszą w zbrodni, jak tam. Nigdzie do dogmatu państwowego wyniesiony aetizm nie kocarzył się z większym, cyniczniejszym bóstwieniem człowieka, jak w tem państwie, gdzie pomniejszono wszystkie świętości i wszystkich Świętych wygnano, aby niewolić naród do oddawania czci religijnej zabalsamowanym zwłokom władcy Kremla i duchowemu twórcy tego państwa, zbudowanego na okrucieństwie, krwi i zbrodni. Nigdy też i nigdzie nie pałała nienawiść taką żądzą niszczenia jak tutaj. Wzbrała niby morze, żądna zatopić w sobie wszystko, co jest bogactwem i rozwojem duszy. Naodwrot, barba-

ryństwo najokrutniejsze i najdziksze stało się jedynym przedmiotem pragnień i państwowych aspiracji.

Widowisko to było dotąd niebywałe. Bo i najbardziej materialistyczne tezy nowoczesnego państwa szukały jednak ostoj dla siebie w pierwiastkach moralnych i kulturze. Ale teraz wstrząsnęła i ugięła się ziemia pod straszliwym hasłem, by zburzyć i zniszczyć wszystko, co było, a na gruzach cywilizacji dopiero wybudujemy państwo nowe i stworzymy porządek nowy.

Zadrżała Europa. I miała czego się lękać i miała o co drzeć. Bo Sowiety, ten istny kościół szatana, ślą swoje apostoły do podpalania i niszczenia kultury świata.

Ale kiedy drżąca Europa pyta skąd się bierze tyle niszczącego, groźnego i palącego żywiołu, jak i czem wytłumaczy powstanie tego źródła światowego pożaru, otrzymuje odpowiedź od twórców i budowniczych tego państwa:

Ależ to od was myśmy wszystko wzięli, z waszych dogmatów społecznych i państwowych myśmy wyrosli, to wasze tezy o materialistycznym państwie i materialistycznym jego ustroju myśmy przemienili w nasze dogmaty. Myśmy z was wyszli! Tylko wyście stanęli w połowie drogi, a my wasze doktryny doprowadziliśmy do końca, myśmy dobiegli do mety! Ale to wy i jeszcze raz wy znosiliście cegły i budulec pod gmach nasz, wyście naszymi byli architektami i mistrzami, my wam oddajemy tylko to, cośmy od was wzięli!

Czy słowom tym mogła zaprzeczyć Europa i świat?

Te słowa, położone pod gmach tej straszliwej struktury państwowej, stały się oskarżeniem i osądzeniem doktryn dzisiejszych o państwie i z tem związanych doktryn socjalnych, że już wszelkie dalsze złudzenia tu przysły. Nad światem rozpostarła się groza. Poczęto rozumieć, na co się zanosi.

Niedarmo tłumacza dziś „Nieboską Komedję” polskiego wieszczka na obce języki i grać ją poczęto na zagranicznych deskach teatralnych. Wszystko stało się prorocetwem w tej wieszczkiej księdze i dla czasów naszych i wszystko w niej do nich się dostraja, prócz chyba jednego tylko tytułu. Bo „Nieboska Komedja” zmieniła się w tytule poematu w rzeczywistości w Nieboską tragedję. Groza zniszczenia całego skarbcza pierwiastków duchowych i tradycji, złożonych w poemacie w Okopach św. Trójcy, krwawa luna pożarów i śmierć cywilizacji i kultury, zapowiedziane w proroczym poemacie, zawisły dziś nad światem. Pankracy staje się mistrzem, apostołem i wodzem, a losy jego są wyrazem tego, co czeka świat, jeśli idea Antychrysta zwycięży.

Dzisiaj potworny Pankracy szturmuje do Okopów św. Trójcy, do których się skryła cała kultura Zachodu. Otwierają się one i poddają. Lecz na gruzach okopów Pankracy niczego nie zbuduje i niczego nie stworzy. Przeciwnie, w chwili swojego zwycięstwa sam zginie. Przez zaprzeczenie bowiem wszelkich pierwiastków duchowych Pankracy pogrąży własną duszę i dusze tych, których zatrul, w tak bezbrzeżną i nieskończoną pustkę i próżnię, iż w pierwszem zetknięciu się z wszechpełnią życia duszy Chrystusa, pada niby gromem rażony. Niezdolny on już jest do wchłonięcia w siebie Chrystusa tak, jak Go wchłonęło dawne pogaństwo i dlatego paląc i niszcząc wszystko, choć zwycięski materialną siłą, duchowo pogrąży się sam w zniszczeniu i śmierci. Bo w tem pustkowiu bezdennem duszy nie zdołał on jednak usnąć zupełnie gwałconego przez się głosu sumienia. Posiadało ono jeszcze w sobie tyle żywotności, iż gdy Chrystus wpuścił w nie promień swej świętości i prawdy, w świetle tem uświadomiło sobie to sumienie bezmiar swych zbrodni i własnej nicości tak żywo, że tego naporu Pankracy więcej wytrzymać nie zdoła i dlatego blaskiem Jezusa rażony, pada nieżywy.

Dzisiaj Pankracy jest żywym symbolem tego, co światu zagraża. Dotąd utrzymywały państwa pomiędzy Okopami św. Trójcy a obozem Pankracego kompromisowy stosunek. Lecz dopiero teraz, gdy ideały bóstwa-państwa i bóstwa-ludu przeszczipiono żywcem na dziczkę Wschodu, wszczął się pożar nie do ugaszenia.

Mówił mi pewien myśliciel Polak, dawny socjalista:

Teraz dopiero widzimy, cośmy uczynili. To przecież my własną rękoma podłożyliśmy płonące żagwie pod kulturę świata. Byliśmy dobrej myśli i wiary, nie chcieliśmy tego, ale przeoczyliśmy jedno, mianowicie to, że usunięty przez nas ideał chrześcijański uczynił wyrwę olbrzymią w strukturze świata, przez którą weszły duchy zniszczenia.

To widzi dziś Europa i świat cały.

Dokądże się teraz schroni Europa przed straszliwym upiorem, demonem zniszczenia? Dokąd się schronić zdoła, skoro jego wyzwywy trujące we własnej nosi piersi? Czyżby więc była dziś skazana na zagładę i zniszczenie?

Słuchajcie, najmilsi, były to czasy, kiedy wielki św. Augustyn czarował świat swym genjuszem. Straszliwa wieść wstrząsnęła wówczas całym starożytnym światem. Oto Rzym, to sanktuarjum tego świata, ten przybytek wielkiej kultury, niezdobyta twierdza starożytnej potęgi, symbol jej i wyraz, pada pod zalewem barbarzyńskiego najeźdźcy, Alaryka. Ludzie szaleli. Jedni wołali, że dzieje kultury skończone i zamknięte; inni głosili, że koniec świata się zbliża. I sam św. Augustyn wielki ból w sercu swem nosił, iż żalu ustawicznie z ocz jego płynął. Ale wznosi się on nad siebie samego, nad swoją miłość do Rzymu, wznosi nad stopą najeźdźcy deptaną Romę, wznosi nad hordy barbarzyństwa i woła głosem proroczym: To nie koniec świata, to tylko nowa era się zbliża i oto jej zapowiedź, koniec pogaństwa oznajmia brząsk chrześcijaństwa. I wziął Augustyn pióro do ręki i wykazał przyczyny, dla których świat stary, w pogaństwie spowity, zginąć musi, a dla nowej epoki i nowej karty świata pisze wielką konstytucję w wielkim pomnikowym dziele „Civitas Dei”.

Czy można dziś to prorocetwo powtórzyć? Jeśli dzisiaj pochodnia zniszczenia, rzucona do sanktuarjum kultury, niema sprowadzić istnego końca świata, jeśli szczytnej karty jego dziejów nie mają zamknąć zgłiszczą i gruzy, to zagrożona kultura cywilizowanego świata sama ogłosić musi nowy rzeczy porządek. Niechże ona, zagrożona potopem, sama tworzy i pisze nową konstytucję i położy na niej nazwę dzieła św. Augustyna: Civitas Dei! Niema dla świata dziś innego wyboru: albo zginąć w uścisku demona Sowietów, albo powstać i odrodzić się w sokach chrześcijańskiej kultury.

Chrystus lub Antychryst stają dziś przed światem i między tymi dwoma on wybrać musi.

„Express Ilustrowany” w Gdyni

Piszą nam z Gdyni:

Pomiędzy „sanacyjnym” „Dziennikiem Gdynskim” i również mocno „sanacyjnym” „Expressem Ilustrowanym”, wychodzącym w Łodzi, rozgorzała w ostatnich czasach bardzo zawzięta polemika.

„Dziennik Gdynski” zwalcza „Express”, który w Gdyni rozchodzi się podobno w ilości przeszło 1000 egzemplarzy i wytyka „braterskiemu” organowi, że wydawany jest przez Żydów i zamieszcza brukowe powieści. „Express” ze swojej strony gromi „Dziennik Gdynski”, że przyjmuje niemieckie ogłoszenia firm gdańskich.

„Dziennik Gdynski” oświadcza, że w przyjmowaniu ogłoszeń firm gdańskich nie widzi żadnej zdrożności, tembardziej, że w dziale redakcyjnym prowadzi stale kronikę gdańską i posiada oddział pisma w Gdańsku i Sopocie. Na zakończenie pisze „Dziennik Gdynski”, że pismo żydowskie jest najmniej kompetentne do udzielania lekcji patriotyzmu. „Dziennik” wie dobrze, że kapitał żydowski chciałby na gwałt wcisnąć się do Gdyni, ale poczucie narodowe i społeczne miejscowego obywatelstwa nie dopuściło do tego.

Daj Boże, żeby tak było istotnie!

W oczekiwaniu końca świata.

Konstantynopol, 23. 5. (Tel. wł.). — W czwartek rozeszła się po Konstantynopolu pogłoska o mającym nastąpić w ciągu nocy końca świata. Tysiące ludzi uwierzyło pogłosce i spędziło noc całą z czwartku na piątek pod gołem niebem. W świątyniach mahometańskich płonęły przez całą noc świece, i szły modły wiernych do Allaha.

Wczoraj rano tłumy powoli zaczęły wracać do domów, trwając w przekonaniu, że „termin” końca świata uległ niespodziewanemu przesunięciu.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dlaczego?

Dlaczego zawory są nieszczelne? Dlaczego talerzyki zaworów są opalone? Dlaczego zdarzają się pożary gaźnika? Dlaczego sprzężenie jest wadliwe i straty na mocy są duże? Dlaczego te wszystkie defekty, które obniżają sprawność, pewność, wartość i długotrwałość pojazdu mechanicznego?

Dlaczego?

Dlatego, że do smarowania użyto niewłaściwego oleju. Powstałe wskutek tego nadmierne ilości osadów węglowych uniemożliwiły prawidłowe doszczelnianie zaworów do ich gniazdek i wywołały przenikanie mieszanki spalinowej do gaźnika. Właściwe smarowanie t. zn. właściwe zastosowanie właściwej marki Gargoyle Mobiloil—oto najpewniejszy środek uniknięcia osadów węglowych. Automobilści, którzy stosują Gargoyle Mobiloil, nie znają wspomnianych defektów. Ale też i dlatego Gargoyle Mobiloil nosi szaczący tytuł: „Przodujący olej świata”

Mobiloil

Każdy nasz odsprzedawca przyjmie 2-litrowe blaszanki z napisem: „Zwracamy zł. 1.65 za nieuszkodzoną blaszankę” i wypłaca tę sumę

VACUUM OIL COMPANY S. A. CZECHOWICE WARSZAWA

W kraju i w świecie

Okres Locarno — Haga

Istnieje obecnie, zarówno u nas, jak i w innych krajach, pewna dążność do spojrzenia wstecz na ostatnie lata polityki międzynarodowej i zdania sobie sprawy, jakie są wyniki.

Na szerszym gruncie, europejskim i światowym, wiąże się to ze zdarzeniem dużego znaczenia, jakim było niepowodzenie p. Brianda w wyborach z 13-go maja b. r. nowego prezydenta republiki. Wybory odbywały się w niewątpliwym oparciu o poglądy na politykę zagraniczną, prowadzoną nieprzerwanie od 17-go kwietnia 1925 przez p. Brianda jako ministra spraw zagranicznych w kolejnych rządach pod przewodnictwem p. Painlevé'go (17. 4. 1925 do 20. 11. 1925), samego p. Brianda (22. 4. 1925 do 17. 12. 1926), p. Poincaré'go (23. 12. 1926 do 27. 7. 1929), znowu samego p. Brianda (29. 7. 1929 do 22. 10. 1929), p. Tardieu'go (3. 11. 1929 do 4. 12. 1929), p. Steega (13. 12. 1929 do 22. 1. 1930) i wreszcie p. Laval'a (od 27. 1. 1930), co stanowi długi okres sześciu lat. Związanie wyborów w Wersalu z 13-go b. m. ze sprawą polityki zagranicznej p. Brianda odbyło się tem wyraźniej, że dnia 7-go i 8-go b. m. odbyła się w izbie deputowanych szeroka rozprawa zagraniczna, w której zarysowały się odmienne poglądy, a nad którą unosiła się już sprawa kandydatury p. Brianda w Wersalu.

Z tych względów, po niepowodzeniu p. Brianda przeciw p. Doumerowi, odrazu i we Francji i wszędzie wrażenie ogólne, a niepozbawione podstaw, było takie, że zastrzeżenia przeciw polityce p. Brianda w izbie deputowanych i w senacie, istniejące stale, ale łagodzone tem, że liczone na wpływ i odpowiedzialność kierowników rządów, w których p. Briand zasiadał, a więc p. Poincaré'go, Tardieu'go i Laval'a, zarysowały się wyraźniej. Przekonanie, że polityka okresu Locarno—Haga, z następstwami bezpośrednimi takimi, jak zwycięstwo odwetowców Hitlera we wrześniu 1930, tuż po opróżnieniu Nadrenji, jak zamierzony układ celny Niemiec z Austrią z marca 1931, jak zarazem trudności porozumienia morskiego angielsko-francusko-włoskiego, znowu ujawnione w kwietniu 1931, gdy w marcu sądzono, że wszystko jest załatwione, nie była dostatecznie trzeźwa, wzięło widocznie górę. Nie będzie przesady w tem określeniu, że troska o poszanowanie traktatów po wielkiej wojnie, która znalazła wyraz obecnie już nie tylko na prawicy izby deputowanych i senatu, ale także w ostatniej mowie ustępującego prezydenta republiki p. Doumergue'a w Nicei 9-go kwietnia b. r., oraz w mowie p. Herriota, przewodzący radykalno-społecznej lewicy w izbie dnia 8-go maja b. r., wniosła w politykę zagraniczną Francji chęć większej stanowczości i pewności zabezpieczenia pokoju i układu politycznego Europy.

Czemże zaś ten okres Locarno—Haga był dla Polski i dla jej zmuszonej pracy, po odrodzeniu państwowym, celem utrwalenia się na gruncie międzynarodowym?

Dziś już nikt w Polsce nie wątpi, że układy w Locarno z 16. 10. 1925, były w tej swej części, która dotyczy Polski, przeprowadzone nieogłęd-

nie, a wskutek tego stały się początkiem zwrotu dla naszego państwa niepomyślnego. Zdanie, iż u nas już tylko sam jeden p. Skrzyński, który te układy z ramienia Polski podpisał, jest z Locarna zadowolony, jest dosłownie ściśle. P. Stresemann poszedł w układy z Locarno z tą myślą przewodnią, widoczną z rokowań od stycznia 1925, by przeprowadzić rozróżnienie między granicami zachodnimi Niemiec, jako nienaruszalnymi, a granicami wschodnimi Niemiec, jako mniej nienaruszalnymi, nawet w określeniach prawnych, co było zamierzeniem niełatwym i raczej zuchwałym, bo przecież traktat wersalski jest ostoją zupełnej równowagi granic zachodnich i wschodnich Niemiec, jako jednakowo nienaruszalnych. Cała rzecz była w podstępem obejściu Traktatu Wersalskiego i postawienia obok niego, czyli jakby zamiast niego, nowych określeń z Locarno, które wprowadzają niewątpliwą różnicę. To się kanclerzowi Luther'owi i ministrowi Stresemann'owi w Locarno powiodło. Jest to podstęp i fałsz prawny, bo przecież traktat wersalski nie mógł być zmieniony w Locarno, ale właśnie na wprowadzeniu tego fałszu w prawo międzynarodowe polega cały dowcip Locarna. Niemcy, nazajutrz po podpisaniu Locarna, stanęły na tym gruncie, że wprowadzono różnicę między granicami zachodnimi i wschodnimi, a cała ich polityka wobec Polski od tej chwili jest na tem oparta.

Locarno było zatem, z polskiej strony, wielkim błędem. Ale nie było ono beznadziejnym zatrzaśnięciem drzwi. Gdy Niemcy pojnowyły Locarno jako zrzeczenie się na zachodzie, a wzamian za to wolną rękę na wschodzie, Francja w oświadczeniach p. Brianda i Anglija w oświadczeniach p. Chamberlaina, w czasie i po Locarno, pojnowyły to jako uspokojenie na zachodzie, a początek uspokojenia na wschodzie, wyraźnie stwierdzając, że powoli i wschód trzeba dociągnąć do tego samego stanu zabezpieczenia. Ponieważ zaś Locarno wszystkiego odraza nie załatwiło, ale miało dalsze ciągi, w których Niemcy dużo zyskiwali, a więc można było także czegoś od nich żądać, pozostawało powolne przeprowadzenie tego wyrównania.

Takie było nasze zadanie pięciolecia, dzielącego nas od wejścia w życie, w marcu 1926, układów w Locarno, a jakże wyglądają dziś wyniki? Pierwszym krokiem po Locarno, który miał nas zrównać w pochodzie, było przyjęcie Niemiec do Ligi Narodów. Stała się wówczas sprawa przyznania Polsce, podobnie jak Niemcom, stałego miejsca w radzie Ligi. Sprawę tę Polska przegrała, bo we wrześniu 1926 Niemcy uzyskały stałe miejsce w Radzie, a Polska nie. Zamiast wyrównania przyszło dalsze zepchnięcie.

Od grudnia 1927 przyszła sprawa zniesienia międzysojuszniczej misji, nadzorującej w Niemczech rozbrojenie. Wiązała się ona ściśle ze sprawą uzyskanego w Locarno nowego zabezpieczenia, a ponieważ od strony Polski nie było ono uzyskane dostatecznie, była to sposobność uzupełnienia. Wykrycie równoczesne zbrojeń Niemiec w stronę Polski w twierdzach

Królewca, Kistrzynia i Głogowa, wbrew traktatowi, dopomagało wysunięciu tej sprawy. Lecz w styczniu 1927 komisja międzysojusznicza została zniesiona, a Polska żadnych zabezpieczeń zamiennych nie uzyskała.

Następnie, w porozumieniu, podpisanem w Genewie 16-go września 1928, postanowiono przeprowadzić trzy rzeczy: załatwienie odszkodowań, opróżnienie Nadrenji, zamienne rekojmie niebezpieczeństwa. Niepokojące było już to, że Polska nie została dopuszczona do uczestnictwa w tem wstępnym porozumieniu. Minister spraw zagran. p. Zaleski wielokrotnie stwierdzał, że sprawa opróżnienia Nadrenji dotyczy nas bezpośrednio. Mimo to w Hadze, w sierpniu 1929, nie zostaliśmy dopuszczeni do udziału w naradach nad bezpieczeństwem. A ostateczny układ w Hadze z 20-go stycznia 1930, do którego przyczyniliśmy się naszymi ustępstwami dla Niemiec w umowie z 31-go października 1929, nie zawiera żadnych, dosłownie żadnych, zabezpieczeń zamiennych za opróżnienie Nadrenji, co jest szczególnie niepomyślnie dla Polski, wystawionej na t. zw. wschodnie niepewności w Locarno.

W ten sposób okres Locarno—Haga niezmiernie pogłębił początkowe zło samego Locarna.

Nie tylko Polska, ale także cała Europa, doskonale to odczuwa, że po Locarno i po Hadze stanowisko wobec Polski nie tylko się nie poprawiło, ale bardzo zaostrzyło. Niemcy zdają sobie z tego sprawę, że uzyskały wszelkie korzyści, od stałego miejsca w Radzie Ligi aż do opróżnienia Nadrenji, bez potrzeby prowadzenia pokojowej polityki wobec Polski. Tego warunku jakoś nie było w okresie Locarno—Haga. I dlatego lekceważą dzisiaj nawet pokój gospodarczy z Polską, a z zuchwałością, która jest bezprzykładna w stosunkach międzynarodowych, nastają jawnie i turzędownie na całość obszaru Polski.

Jeżeli zatem we Francji istnieje dzisiaj zaniepokojenie o wyniki i następstwa okresu europejskiego Locarno—Haga, to cóż dopiero w Polsce?

Wszakże Francja wyniosła z Locarno bądźco bądź pakt reński, który nie jest niczem, bo stwierdza nienaruszalność granic i daje rekojmię Anglii i Włoch, a Polska wyniosła z Locarno... podanie w wątpliwość nienaruszalności swej granicy z Niemcami, podobnie jak w dalszym biegu rzeczy, do opróżnienia Nadrenji, nie nad nią gromadziły się najczarniejsze chmury.

Trzeba też stwierdzić, że we Francji zawsze to doskonale rozumiano, że główne niebezpieczeństwo tego okresu idzie na Polskę. Ileż to w izbie deputowanych i w senacie, a taksamo w codziennych wystąpieniach dzienników, roztrząsano bieg spraw międzynarodowych, zawsze zwracano uwagę z szczególnym naciskiem właśnie na bezpośrednie zagrożenie Polski. Ruzumiano też i wykazywano stale, przez zestawienie z Sadową i Sedanem, iż napad na Francję będzie drugim krokiem po napadzie na Polskę.

Skoro dzisiaj zapada jakby nowe spojrzenie na rzeczywistość okresu Locarno—Haga, trzeba mieć nadzieję, że ogarnie ono przedewszystkiem bardzo sumiennie niebezpieczeństwa nagromadzone w naszych stronach Europy. Stanisław Stroński

Powstańcy i Wojacy przeciw machinacjom „sanacji“

Z Gołańczy donoszą, że d. 10 bm. odbyło się w sali p. Kowalewskiego nadzwyczajne walne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków. Jednogłośnie uchwalono nie uznać narzuconego przez „sanację“ statutu grudziądzkiego, wystąpić ze Związku Powst. i Woj. D. O. K. VIII, podporządkować się zarządowi okręgu wągrowskiego, wybranemu w dn. 22 marca, i podtrzymać uchwałę powziętą na zjeździe okręgowym w kierunku przystąpienia do Związku poznańskiego.

Z Subkow (pow. łeczewski) donoszą, że walne zebranie tamtejszego Tow. Powst. i Woj. uchwalilo też nie uznać statutu grudziądzkiego i uznać legalnie wybrany zarząd okręgowy z p. Friedrichem na czele. Potępiono też organizowanie przez „sanację“ nielegalnych zjazdów.

Secesja socjalistów z polsko-francuskiej grupy parlamentarnej

Klub parlamentarny P. P. S. powziął w dniu wczorajszym decyzję, aby posłowie i senatorowie socjalistyczni wystąpili z grupy parlamentarnej polsko-francuskiej.

Klub parlamentarny P. P. S. motywuje swą secesję tem, że jakakolwiek forma współpracy z B. B. jest w warunkach dzisiejszych zwłaszcza po doświadczeniach ostatniej sesji sejmowej bezcelowa. Jako dalszy motyw wymienia również stanowisko, zajęte w sprawie brzeskiej przez prezesa polskiej grupy Unji parlamentarnej polsko-francuskiej pos. Janusza ks. Radziwiła.

Klub P. P. S. wystąpił z inicjatywą powołania do życia osobnej demokratycznej grupy parlamentarnej polsko-francuskiej bez udziału posłów i senatorów B. B.

Nowy dyrektor portu w Gdańsku.

Genewa, 23. 5. (Tel. wł.). Na poufnym posiedzeniu Rady mianowano nowego dyrektora portu w Gdańsku w osobie p. Benzigera, dyrektora departamentu konsularnego w Bernie. Przy tej okazji komisarz Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku Strassburger wyraził podziękowanie ustępującemu dyrektorowi Loesowi.

Kiedy Briand wracał do Paryża...

Paryż, 23. 5. (Tel. wł.). Krótko po przyjeździe Brianda do Paryża doszło na tarasie jednej z kawiarni do bójki między manifestującym pacyfistami a royalistami. W robocie były szklanki, kufle i talerze. Wiele osób zostało poranionych. Część manifestantów udała się następnie pochodem przez ulicę z zamiarem dotarcia do gmachu Min. spr. zagranicznych. W drodze manifestanci zostali rozproszeni przez policję.

Przepowiednia pogody na niedzielę: naogół pogodnie, stopniowo cieplej.

Na warszawskim bruku

Strajki

(Świętuje się na cudzy koszt, a strajkuje na własny — Czerwone i czarne strajki — Strajki na słońcu i w ciemnościach — Wyzbywanie się samochodów — Zatarg o podatek w kinach — Groźba strajku na ekranie — A co będzie w magistracie?)

Warszawa, 22 maja.

W ubiegłym tygodniu było święto, a że nie pisuję swych korespondencji na święta, tylko na niedziele, więc w ogólnym zamieszaniu następująca zaraz po święcie niedzielę przegapiłem i dlatego mojej korespondencji z „bruku warszawskiego“ w ubiegłym tygodniu nie było. — Od redakcji wymyślanie otrzymałem, czytelnikom wyraży współczucia przesyłam, siebie (ze względu na utratę honorarium) załuję.

A więc w ciągu ubiegłych dwóch tygodni żyliśmy tu pod znakiem różnych strajków. I takich, które były, i takich, które grożą.

W dniu 1 maja strajkowały tramwaje i autobusy miejskie, że to niby święto czerwone, a warszawskie tram-

waje i autobusy lakierowane są na czerwono. Czarną reakcją reprezentowały czarne taksówki. W dniu tym miałem rozmowę z szoferem:

— Czemuż to pan nie świętuje?

— A bo to proszę pana moja własna maszyna.

— Aha.

— A tak. W zeszłym roku jeździłem na taksówce w przedsiębiorstwie, tośmy — oczywiście — świętowali.

— A tak — dodał otwarcie — świętuje się, proszę pana, zawsze tylko na cudzy koszt. To jest, proszę pana, podstawowa zasada święta. Świętowanie na własny koszt to jest pro prostu nieróbstwo.

— Aha. Zrozumiałem. Ten krótki wykład był bardzo jasno ujęty.

W ubiegłym tygodniu natomiast sytuacja się odwróciła. Czarnoreakcyjne taksówki zastrajkowały, podczas gdy czerwono-rewolucyjne tramwaje odbywały swój kurs.

Strajkowały nie tylko taksówki, ale i autobusy, międzymiastowe. Nikt się z ogólnej solidarności nie wylał, oprócz... czerwonych autobusów miejskich. — Poszło o podatek drogowy. Nie chcą płacić. Wiadomo, koby chciał płacić?

Strajkowały jeden dzień, ale czy to co pomoże?

Skutek ogłoszenia podatku na t. zw. „fundusz drogowy“ jest taki, że, kto tylko może się bez samochodu obyć, odsyła swe numery rejestracyjne do komisariatu rządu z równoczesnym zawiadomieniem, że z auta nie będzie korzystał, samochód zaś wystawia na sprzedaż. — Podaż samochodów dzięki temu jest wielka, tylko reflektantów brak.

Automobilisci zaś, którzy ze swych maszyn postanowili korzystać i nadal, narzekają na zły stan dróg i na brak widomych oznak akcji, zmierzającej ku ich naprawie. Przebąkują sobie, że wobec ogólnej bryndzy cały ten oświatony podatek drogowy pójdzie na inne potrzeby, a na szosach od starych dziur przybędą nowe... i tyle!

Słowem w całym świecie automobilowym panuje płacz i zgrzytanie zębów.

Równoległe z konsekwentnym wyzbywaniem się środków komunikacji rozwija się w Warszawie akcja, zmierzająca ku zlikwidowaniu wszelkiej rozrywki. — Teatry zrobiły już co do nich należało. Repertuar chwili jest taki, że nikt do nich nie chodzi.

Przyszła teraz kolej na kina. — Tym znów idzie o podatek magistracki. Jest ponoć za wielki. Właściciele kinoteatrów radzą tedy, jak mogą, co by to zrobić, żeby podatek umniejszyć. Magistrat ani słyszeć o tem nie chce.

Naznacza małe podatki na filmy krajowe, ale na zagraniczne... po co ma zniżać? Czy po to, żeby naszemu filmotwórstwu nędzemu, bo nędzemu, ale przecież krajowemu, przysparzać przeszkód do rozwoju... Skuteczną przeszkodą jest już cenzura filmowa, której i nadal tegie ciągi się dostają z różnych stron, ale, która jednak istnieje i... działa. Oj działa.

Słowem ani ta, ani tamta strona ustąpić nie chce, grozi więc strajk. Strajk kinoteatrów. Ponoć zanosi się na strajk długotrwały.

A więc wszędzie strajki — i na słońcu i w ciemnościach.

Groźne pomruki strajkowe dochodzą też ze sfer pracowników magistrackich, którym rząd nakazuje obciąć 15 procent. Wszystkim: urzędnikom i robotnikom. Ponoć bez strajku się nie obejdzie.

S a s.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nowy etap propagandy wyrobów krajowych

Zjazd organizacji popierania wytwórczości krajowej, jaki odbył się niedawno temu w Warszawie, był poświęcony przygotowaniu szeregów organizacyjnych wszystkich organizacji. Sprawę tę przekazano specjalnemu komitetowi.

Na szczególne podkreślenie zasługuje opinia dr. Battaglii, który wypowiedział się przeciwko zajmowaniu się przez organizację propagandą wytwórczości krajowej — sprawami do nich właściwie nie należącymi, jak np. traktatami handlowymi, popieraniem eksportu itd. Jak się bowiem okazało, szereg organizacji statutowo zakreślił sobie taki szeroki zakres działalności, wskutek czego dublowano pracę wykonywaną przez inne, bardziej powołane czynniki, osłabiając natomiast natężenie propagandy wytwórczości krajowej.

Była również po temu okazja, by omówić rzecz najważniejszą, mianowicie metody popierania wytwórczości krajowej. Mówiono o tem obszernie. Jeśli chodzi o nasz pogląd na tę sprawę, to zbiega się on całkowicie z opinią jednego z referentów zjazdowych, mianowicie p. Bolesława Rutkowskiego, który reprezentował stołeczną izbę przemysłowo-handlową.

Referent zgóry postawił kwestję jasno i otwarcie, mówiąc, że skuteczną może być tylko propaganda tych wyrobów krajowych, które łączą w sobie dwie zalety: taniść i dobroć gatunku. Przypomina się tutaj wypróbowana zasada amerykańska, głosząca, że reklamować warto tylko towar naprawdę dobry. Sądymy, że jedynie do zdrowego rozsądku konsumentów skierowany apel, wykazujący w sposób rzeczowy, iż dany produkt krajowy przy tańszej cenie jest gatunkowo równy wyrobowi zagranicznemu — dać może trwałe i pomyślne wyniki w sensie zwiększenia popytu na wyroby krajowe.

Czyż bowiem — przy całym szacunku dla patriotyzmu Polek — przypuszczać można, iż nabywając materiał na suknię, kierować się będą wyłącznie dobrem polskiego przemysłu włókienniczego? Czyż jest prawdopodobne, że patos, bijący z niektórych afiszów propagandowych, oddziaływać będzie na publiczność naogół jest zniechęcona nadużyciem superlatywów i stosowaniem patosu w szarych okolicznościach życia codziennego. Dlatego też w pełni musimy przyklasnąć p. Rutkowskiemu, który przestrzegając przed temi „górnymi” tonami, doradzając zastąpienie ich argumentacją rzeczową, przemawiającą do zdrowego rozsądku i ewentualnie okraszoną raczej dowcipem niż morałem.

Rzecz inna, że na powagę dość miejsca w ramach specjalnych odczytów, jakich organizacją mają zająć się t-wa pop. wytw. krajowej. Cykle takich odczytów, urządzane po miastach, niewątpliwie przyniosłyby pewne korzyści, aczkolwiek więcej pożytku dałaby — zdaniem naszym — propaganda afiszowa, umiejętnie zorganizowana i psychotechnicznie dobrze postawiona.

Dlatego też cieszy nas powołanie, jakim ukoronowany został konkurs okien wystawowych, urządzony przez Związek obrony przemysłu polskiego w Poznaniu. Oby doniosłe poczynania organizacyjne w imię towarzysystwy propagandy swojszczyzny uwieńczone zostały sukcesem, któryby wyszedł na dobre idei, jakiej one służą.

Z WYDAWNICTW

(w) „Przegląd Gospodarczy” wyszedł z druku zeszyt 10 zawierający: „Przegląd sytuacji” — E. R.; „Budżet na rok 1931-32” — H. Bronikowska; „Nowa linja kolejowa Śląsk-Baltyk pod względem technicznym i gospodarczym” — inż. A. Krzyżanowski; „Przemysł naftowy w 1930 r.” — Dr. Stefan Bartoszewicz; „Z gospodarczego położenia Stanów Zjednoczonych A. P.” — M. I. Drybiński. Poza tem zeszyt zawiera: rynek pieniężny, rynki towarowe oraz kronikę.

(w) Sprawozdanie Banku Gospodarstwa Krajowego za rok 1930. Ukazało się w druku sprawozdanie Banku Gospodarstwa Krajowego za siódmy rok działalności. Sprawozdanie obejmuje zarys ogólnego położenia gospodarczego w ubiegłym roku, sprawozdanie z działalności banku, bilans oraz długi szereg zestawień statystycznych, ilustrujących operacje B. G. K.

Eksport koni z Polski i widoki jego rozwoju

Polska w dawnych czasach słynęła z hodowli własnych koni i potrafiła nawet wyhodować konia własnej rasy. Wawrzyny, jakie w przeszłości zbierała nasza jazda na polach walki, są do zawdzięczenia nietylko brawurze jeźdźców, lecz również posiadaniu przez nich dobrego materiału końskiego. Zamiłowanie do konia przetrwało w naszym społeczeństwie do dziś dnia. Rolnicy nasi mimo powojennego kryzysu chętnie prowadzą hodowlę własnego konia, mimo tego, że w czasach obecnych hodowla ta staje się coraz mniej opłacalną. Szczególnie w ostatnich miesiącach cena konia spadła do poziomu dawno niespotykanego. Według danych G. U. S. przeciętna cena konia roboczego dla całego kraju wynosiła w marcu r. b. 275, gdy w marcu r. 1930 — 371, a w marcu r. 1929 — 394 zł. Dla województwa poznańskiego cena ta w marcu r. b. wynosiła 316, w tymże miesiącu r. ub. 422 zł dla woj. pomorskiego 320 i 420. Dla woj. zaś stanisławowskiego, gdzie koń jest najtańszy, ceny te wyrażały się w cyfrze 188 i 286. Wobec tego, że równocześnie ceny pasz nietylko nie spadły w tym samym stosunku, a przeciwnie, niektóre z nich nawet się podwyższyły (owies, siano), staje się rzeczą zupełnie jasną, że hodowla konia roboczego jest u nas zupełnie nierentowna. O ile chodzi o konia remontowego, którego hoduje się u nas specjalnie dla celów handlowych, to jego przeciętna cena 1200 według zgodnej opinii hodowców również daleko nie pokrywa kosztów wychowu.

Jeżeli zbadać przyczyny tego smutnego stanu rzeczy, to niewątpliwie główną tu rolę odgrywa zła organizacja zbytu koni. Handel bowiem koni wewnętrzny jak i zagraniczny spoczywa niemal wyłącznie w rękach drob-

Rok	Ilość w szt.	Wartość w tys. zł	Przec. wartość konia eksp.
1925	33 107	8 330	252
1926	48 688	9 818	202
1927	21 662	7 868	363
1928	14 128	6 818	483
1929	20 843	6 848	328
1930	51 117	13 658	267
1931 I. kw.	17 133	3 796	221
1930 I. kw.	9 116	2 591	284

Z powyższego widzimy również, że od r. 1929 przeciętna cena konia eksportowego wykazuje tendencję wybitnie zniżkową, przyczem jest charakterystyczne, że potęguje się ona równoległe do ilościowego wzrostu samego wywozu. Przyczyną tego zjawiska należy szukać przede wszystkim w kryzysie rolniczym Polski, w następstwie którego rolnicy wyprzedawali swój materiał koński po coraz niższych cenach, umożliwiając w ten sposób coraz większy wywóz koni zagranicę. Dlatego też obserwowany w ostatnim czasie wzrost eksportu materiału końskiego z naszego kraju nie jest zjawiskiem zupełnie zdrowym ekonomicznie i prawdopodobnie ustanie z poprawą ogólnej sytuacji w rolnictwie, jak to było w pomyślnym dla rolników roku 1927 i 1928 po kryzysowych latach 1925 i 1926 (p. powyższe zestawienie).

Fakt, że z Polski wychodzi głównie materiał rzeźny, w zasadzie nie jest niekorzystny, przeciwnie, przez znalezienie rynku zbytu dla koni nie nadających się do użytku, unikamy strat, jakie musielibyśmy ponieść wskutek niemożności zużytkowania w kraju odpadków końskich. Okoliczność ta jednak nie ma wpływu na rozwój hodowli w naszym kraju koni wyższych gatunków specjalnie dla celów handlowych. Gdybyśmy potrafili zorganizować na większą skalę wywóz naszych koni remontowych i roboczych, rolnictwo nasze niewątpliwie znalazłoby wielką podniętę do wychowu materiału końskiego na eksport, przyczyniając się w ten sposób do podniesienia ceny sprzedaży konia w kraju.

Wprawdzie nie możemy konkurować z zagranicą, o ile chodzi o konie wysokiej rasy, natomiast bezwzględnie rozporządzamy materiałem masowym, na który istnieje stały popyt zagranicą, i który ze względu na poziom w Polsce, niewątpliwie biłby konkurencję na obcych rynkach. Przede wszystkim musielibyśmy dostarczać koni armjom obcych państw, jak np.

nych pośredników, przeważnie Żydów i to nietylko w województwach centralnych, wschodnich i południowych, lecz nawet w naszej dzielnicy. Pośrednicy ci w większej części odznaczają się niesolidnością w załatwianiu transakcyj, zarówno w stosunku do sprzedawcy jak i do nabywcy, pozatem nie rozporządzają większymi kapitałami obrotowymi. W rezultacie, o ile chodzi o handel zagraniczny, są oni zależni od zagranicznych firm importowych, dla których zakupują towar na zasadach komisowych. Dlatego też nasi kupcy końscy nie odgrywają na rynkach zagranicznych bardziej aktywnej roli i nie torują nowych dróg dla naszego eksportu koni, ograniczając się do spełnienia poleceń swoich komitentów.

Tego rodzaju stan rzeczy jest dla interesów rodzimej hodowli konia o tyle szkodliwy, że, nie znajdując odpowiedniego zbytu dla siebie na obcych rynkach, nie może ona należycie się rozwinąć i jeżeli utrzymuje się dotychczas na jakim takim poziomie, zawdzięczamy to raczej zamiłowaniu rolników niż ich kalkulacji gospodarskiej. W rzeczywistości dobra organizacja zagranicznego zbytu polskiego materiału końskiego mogłaby wywrzeć bardziej dodatni wpływ na wywóz koni w naszym kraju i uczynić z niej w całym tego słowa znaczeniu dochodową gałąź naszej wytwórczości rolniczej.

Dotychczasowy wywóz koni z Polski w 80 procentach składał się z materiału rzeźnego, a więc najmniej cennego. W rezultacie eksport koni z naszego kraju, mimo iż pod względem ilościowym ostatnio rozwinął się dość poważnie, wartościowo przedstawia się dość nisko, jak to wynika z następującego zestawienia:

Belgii, Holandji, Szwajcarii, Czechosłowacji, Turcji, Bułgarii, Grecji, które to kraje rok rocznie muszą pokrywać zagranicą swe zapotrzebowanie na remont. Wprawdzie nie możemy sprzedawać tym państwom większej ilości koni oficerskich, lecz za to niewątpliwie możemy im dostarczać zwykłych koni kawaleryjskich, oraz koni artyleryjskich, które mamy nawet w nadmiarze, oraz małych koników dla kulomiotów i dla górskiej artylerji. Dalej rozporządzamy wielką ilością konia roboczego, który może znaleźć zbył w szeregu państw europejskich, jak w Rosji, na Łotwie, w krajach bałkańskich itp. Tutaj szczególną uwagę należałoby zwrócić na nasze małe koniki, rozpowszechnione głównie we wschodniej części kraju, które sprzedajemy głównie za duńskiem pośrednictwem kopalniom angielskim. Byłoby bardzo korzystnym wyeliminowanie niepotrzebnego pośrednictwa i sprzedawanie tych koników wprost kopalniom angielskim, a również francuskim i belgijskim.

Żeby jednak osiągnąć pozytywne rezultaty w eksporcie koni, należy przeprowadzić gruntowną reorganizację naszego handlu zagranicznego w tej dziedzinie. Wskutek bowiem chaotycznej podaży polskich koni rzeźnych na rynku belgijskim, holenderskim, a ostatnio na niedawno dla nas otwartym francuskim, eksporterzy nasi spowodowali wielką baissę na towar i ponieśli poważne straty. Dlatego też żywy jest koniecznym powołanie do życia jakiejś centralnej organizacji, skupiającej kupców i hodowców, z zadaniem regulowania podaży polskiego materiału końskiego na obcych rynkach, pośredniczenia przy przeprowadzaniu większych transakcyj między zagranicznymi odbiorcami a polskimi dostawcami, zwłaszcza o ile chodzi o dostawę remontów, wreszcie reprezentowania i obrony interesów branży końskiej. Tego rodzaju zrzeczenie, o ile dotychczas nie było skuteczną, musi posiadać egzeku-

tywę w stosunku do swoich członków, polegającą na wykluczeniu ich z operacji eksportowych i nakładaniu na nich kar pieniężnych. Środkiem prowadzącym do tego celu mogą być w pierwszym rzędzie cła wywozowe, od których zwalniałaby wyżej wymieniona centralna instytucja, podobnie jak się to ma przy eksporcie nierogacizny, regulowanym przez Syndykat Eksporterów Trzody Chlewnej i Bydła. Innym środkiem mogłoby być wprowadzenie na podstawie specjalnej ustawy rejestru eksporterów koni, do którego mogliby należeć kupcy odpowiadający określonym kwalifikacjom. W praktyce wpis do tego rejestru względnie skreślenie z niego możnaby uzależnić od opinii projektowanej centrali eksporterów i hodowców, któraby w ten sposób zyskała faktyczny wpływ na wywóz koni zagranicę. Ta czy inna forma egzekutywy w stosunku do swoich członków omawianego tu centralnego związku jest narazie rzeczą obojętną. Stwierdzamy tu tylko konieczność powołania do życia tego rodzaju organizacji i pragnęlibyśmy bardzo, by sprawą tą zainteresowali się bliżej przedewszystkiem hodowcy, w których interesie leży znalezienie dogodnego zbytu dla materiału końskiego i stworzenie w ten sposób trwałej podstawy dla wychowu koni. K. R.

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) Konferencja poświęcona zagadnieniom programu doradczego dla Polski Zachodniej, wysuniętem przez Związek Towarzystw Kupieckich w Poznaniu łącznie z Radą Związków Towarzystw Kupieckich Polski Zachodniej, odbędzie się — jak się dowiadujemy — w środę 27. b. m. w biurze ekonomicznym prezesa rady ministrów. Wyrazić należy życzenie, by konferencja ta sprawy, od tak dawna forsowane przez wspomniane związki, nie tylko posunęła naprzód ale i doprowadziła do konkretnych rezultatów, których handel Polski Zachodniej z niecierpliwością wyczekuje.

(k) Pierwsza emisja obligacyj Francusko-Polskiego Tow. Kolejowego. Jak donoszą z Paryża, pierwsza transza emisji obligacyj Towarzystwa znalazła duży popyt na rynku francuskim i jakkolwiek termin zamknięcia subskrypcji jeszcze nie upłynął, można uważać tę emisję w zasadzie za ukończoną, gdyż do dnia 19. bm. z kwoty 400 milionów rozebranych było obligacyj na 380 milj. fr. fr. Jak przewidywaliśmy, emisja obligacyj Towarzystwa, dających tyle korzyści nabywcom, znalazła dobre przyjęcie w kołach finansowych i wśród szerokich rzesz rentjerów francuskich.

(k) Rozporządzenia. Ostatni Dziennik Ustaw — nr. 48 z 20 maja r. b. zawiera rozporządzenie rady ministrów, mocą którego obniża się osobom wojskowym dodatek 15 proc. o jedną trzecią z dniem 1 czerwca 1931 r., dalej rozporządzenie ministra komunikacji o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia zagranicę pracowników kolejowych.

(k) Przywóz towarów reglamentowanych z Austrii. Wydawanie pozwoleń przywozu na towary reglamentowane z Austrii zostało chwilowo wstrzymane aż do odwołania. Wobec tego wszelkie wnioski o udzielenie pozwoleń na przywóz z tego kraju zostały odłożone do czasu wznowienia wydawania pozwoleń przywozu. (az)

Z ZAGRANICZY

(z) Pierwszy rok działalności Banku Wypłat Międzynarodowych. Ogłoszone zostało pierwsze sprawozdanie z działalności B. W. M. w Bazylei, obejmujące czas od daty podjęcia operacji bankowych w dn. 17 maja 1930 do 31 marca 1931. W początkach działalności Banku depozyty wynosiły 220 milj. fr. szwajc., a wszystkie aktywa i pasywa 300 milj. fr. szwajc. Na 31 marca r. b. depozyty wzrosły do kwoty 1780 milj. fr. sz., a suma bilansowa po stronie ma i winien do kwoty 1900 milj. fr. szw. Kierownictwo Banku zaproponowało wypłacenie z czystego dochodu w wysokości 11 186 000 fr. szw. dywidendę 6 procentową. Na fundusz rezerwy przewidziany prawem 5 proc., oraz 2 188 000 fr. szw. na ogólny fundusz rezerwy. Sprawozdanie i propozycje władz Banku przyjęte zostały na walnem zgromadzeniu Banku pod przewodnictwem prezydenta Mac Garraha. Do rady administracyjnej Banku zostali wybrani jako członkowie: dr. Dissering, prezydent Banku Holenderskiego w Amsterdamie, Tvar Rooth prezydent Banku szwedzkiego w Sztokholmie i prof. dr. Bachmann, jeden z prezydentów szwajcarskiego Banku Narodowego. Przedstawiciele Polski, Czechosłowacji i Jugosławji proponowani przez Francję, nie zostali wybrani, co w kołach politycznych uważa się za porażkę moralną Francji. Wiadomość o rezultacie powyższych wyborów wywołała w Paryżu zaniepokojenie.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Doroczny „Tydzień Dziecka“

w Poznaniu odbędzie się od 28 do 31 b. m. — Szczegółowy program

Czwarty Tydzień „Dziecka“ w Poznaniu odbędzie się od 28. do 31. bm. z następującym programem:

Czwartek, godz. 9 msza św. w kościołach parafjalnych. Pogadanki w szkołach o znaczeniu „Tygodnia Dziecka“; Rozdawanie ulotek; godz. 15 przedstawienie w kinach (specjalny film dla dzieci). Sprzedaż nalepek, broszur, żetonów i losów loterii fantowej przez kwestarzy na ulicach miasta. Godz. 20 do 20.15 audycja radiowa — „Jak odpowiadać na uśmiech dziecka“ wygłosi p. dr. Gorgolewska.

Piątek. Odczyty w poszczególnych klasach na temat dowolny, odnoszący się do akcji „Tygodnia Dziecka“. Godz. 15 przedstawienie w kinach (specjalny film dla dzieci). Sprzedaż nalepek, broszur, żetonów i losów loterii fantowej przez kwestarzy na ulicach miasta. Godz. 18.45 do 19 audycja radiowa „Małe a wielkie rzeczy“, wygłosi brat Cezary.

Sobota. Dzień wolny od nauki dla dzieci szkół powszechnych, wy-

działowych i pierwszych 3 klas szkół średnich. Wycieczka szkolna i zabawa na świeżym powietrzu; podczas wycieczki rozdawanie słodczych dostarczonych przez komitet. Sprzedaż nalepek, żetonów, broszur i losów loterii fantowej przez kwestarzy na ulicach miasta. Godz. 19.45 do 20 audycja radiowa, wygłosi p. prof. dr. Jonttscher.

Niedziela. „Dzień Matki“, rano msza św. w kościołach parafjalnych. Godz. 15 do 16.15 na stadionie „Dzień pieśni szkolnej“ i uroczystość „Dnia Matki“ z przemówieniem p. prof. Biłińskiego, oraz złożenie hołdu przez dziatwę wszystkim matkom. Cała uroczystość będzie transmitowana przez „Radio Poznańskie“. Sprzedaż nalepek, broszur, żetonów i losów loterii fantowej przez kwestarzy na ulicach miasta. W czwartek, piątek i sobotę gratisowo zwiedzanie Ogrodu Zoologicznego.

Za komitet „Tygodnia Dziecka“ i „Dnia Matki“

Ks. Wołkowski.

Pułapka na naiwnych

Znalazłem 40 zł może się podzielić...

Stanisław Roszewski robotnik z Dąbrowki Kościelnej przybył do Poznania. Po załatwieniu swojej sprawy szedł powoli ul. Wielką, oglądając wystawy sklepowe przed wielkimi wystawowymi oknami. Nagle przytrzymał się do Roszewskiego kilku mężczyzn, zawarto z nim szybko znajomość i niebawem wszyscy wesoło rozprawiali, jakby się znali już od kilku lat.

Jeden z przypadkowych „przyjaciół“ niejaki Jankowski zwrócił się do Roszewskiego i podał mu radosną nowinę, że znalazł na chodniku 20 marek niemieckich i zaproponował mu podział. Roszewski przyjął to z wdzięcznością. W tej chwili przystąpił do Jankowskiego jeszcze jakiś jegomość i zapytał czy nie znalazł 20 marek niemieckich. Jankowski odpowiedział, że nie znalazł, wówczas nieznajomy oświadczył, iż slyszal jego propozycję skierowaną pod adresem Roszewskiego.

Jankowski, który oczywiście był w znowie z nieznajomym, udał zdenerwowanego, wyciągnął swój portfel i pokazał, że istotnie nie posiada wspomnianych pieniędzy. Wówczas Roszewski pokazał również swój portfel, by tem samem odeprzeć wszelkie podejrzenia.

Po tem niemiłym zajściu wszyscy się rozeszli. Jakież było zdumienie Roszewskiego kiedy później, zajrzawszy do portfela, spostrzegł brak 100 zł, które sprytni „koperciarze“ zdołali skraść. Domyślając się, że padł ofiarą oszustów dał znać policji, która wkrótce zamaskowała Jankowskiego. Okazało się, że w ten sam sposób postąpił on już na Wielkiej Garbarach z niejaką Katarzyną Skotnicką, której wspólnie ze swoim pomocnikiem zabrał 30 zł. Niezawodnie nabrali oni cały szereg innych osób.

W piątek zasiał na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym. Przeprowadzona rozprawa wykazała niezbitcie jego winę. Prokurator domagał się wobec tego ukarania Jankowskiego więzieniem przez półtora roku. Sąd skazał go na jeden rok. (z)

Wyścigi konne

Ostatnie dwa dni wiosennego sezonu.

Sezon wiosenny w Ławicy kończy się już a 24 i 25 bm. odbędą się ostatnie gonitwy. W niedzielę program przewiduje siedm gonitw — 2 płaskie (z tych jeden handicap o nagrodę 1.500 zł), 3 z płotkami, 2 z przeszkodami (z tych jeden handicap na dystansie ok. 4000 mtr.) o nagrodę 1.500 zł.

W drugie święto rozegranych zostanie 6 gonitw, 2 płaskie (z tych jedna loteryjno-sprzedazna), a koń wygrywający przechodzi na własność towarzystwa i będzie wylosowany po biegu w obecności notariusza. Los w cenie 2 zł, oprócz szansy wygrania konia, upoważnia do wolnego wejścia na trybunę w dniu 25 maja. Poza tem przewidziane są dwa biegi z płotkami (z tych jeden handicap płotowy), jedna z przeszkodami o nagrodę 800 zł. i wielka gonitwa z przeszkodami o nagrodę 3000 zł na dystansie ok. 4000 mtr.

Ze względu na to, że będą trzy handicapy, wyjaśniamy, że nazwa ta oznacza taki wyścig, w którym specjalny sędzia określa wagę, jaką ma nieść każdy koń oddzielnie, w celu zrównania szans wszystkich koni, biorących udział. Należy zatem zważać na wagę jaką konie niosą.

Początek gonitw każdorazowo o godzinie 15.30 bez względu na pogodę. Dojazd pociągami o godz. 14.50 i 15.15, oraz autobusami od Mostu Teatralnego. Ilość zgłoszonych koni jest duża zatem biegi zapowiadają się specjalnie ciekawie.

KALENDARZYK

Sobota, 23 maja 1931.

Słońce: wschód 3,47; — zachód 19,53; — długość dnia 16 godz. 6 min.

Księżyc: wschód 8,54; — zachód 0,50; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 14 st. Cels., pochmurno, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 757 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 17 st. C., najniższa plus 11 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu Dział 1,20 m.

Kal. rzek. Dezydery B.; jutro Zielone Świątki

Kal. słow.: Budiwoj; jutro Tomir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapiieżyńska, plac Sapiieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, plac Wolności 13. — Apteka Pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka Fortuna, ul. Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdująca.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Nowy prowincjał OO. Franciszkanów. Z powodu przewlekłej choroby dotychczasowego prowincjała O. Ludwika Kasperczyka w Panewniku wybrała Kurja Generalna w Rzymie w dniu 20 bm. dotychczasowego definitora i gwardjana klasztoru w Osiecznie O. Augustyna Gabora na stanowisko prowincjała prowincji śląsko-wielkopolskiej. Na opróżnione miejsce pierwszego definitora wybrany został O. dr. Antoni Galikowski. W zarządzie prowincji pozostali jeszcze: O. Wilhelm Rogosz, kustosz prowincji; O. Bonawentura Cichoń, definitor; O. Michał Porada, definitor i sekretarz prowincji; O. dr. Benedykt Kolon, definitor.

OSOBISTE

— Egzamin dojrzałości w gimn. im. Paderewskiego. W wczorajszej notatce opuszczono nazwisko abiturjenta Zbigniewa Langego.

PODZIĘKOWANIA

— Z okazji 10-lecia istnienia przedsiębiorstwa ofiarował p. F. Kaźmierski, Poznań, Stary Rynek 38-39 — na rzecz ubogich miasta Poznania 200 zł. a p. St. Milachowski, Fr. Rtajcza 40 — 100 paczek kawy „Basia“. Ofiarodawcom skła-

da szczerze podziękowanie Pozn. Okręg „Caritas“.

ZYCIE SOKOLE

— „Sokół“ Winiary. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 czerwca o godz. 19-tej w szatni sokolej.

WYSTAWY

— Z Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych (przy pl. Wolności 18). W salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych mieści się obecnie wystawa grupy artystów wielkopolskich „Plastyka“. Udział w niej biorą następujący artyści: Bartel, Hannytkiewicz, Jackowski, Mroziński, Pogowski, Dziurzyńska-Rosińska, Samlicki, Serwin, Walkowski, Wroniecki i Wysocki. Wystawa otwarta w dniu powszednie od godz. 11 do 17, w niedziele i święta od godz. 12—15. — W pierwsze święto Zielonych Świąt wystawa zamknięta.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— „Tydzień L. O. P. P.“ odbędzie się w tym roku od 7 do 14 czerwca. Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej prócz znanych wszystkim dotychczasowych jej zadań i celów, przyjęła w roku obecnym obowiązki zorganizowania, wyszkolenia i zaopatrzenia w sprzęt służby obserwacyjno-meldunkowej. Realizacja wszystkich zadań Ligi, mających na celu obronę obywateli oraz kraj przed szkodliwymi skutkami ataków lotniczo-gazowych, wzgl. zmniejszyć straszne ich skutki do minimum, wymaga bezwzględnej współpracy i poparcia tak moralnego jak i finansowego wszystkich bez wyjątku obywateli, instytucji, organizacji. Komitet L. O. P. P. miasta Poznania zwraca się do wszystkich wyżej wymienionych z gorącym apelem o poparcie imprez, urządzanych w czasie „Tygodnia L. O. P. P.“ o werbowanie członków dla Ligi, składanie ofiar pieniężnych na rzecz L. O. P. P. itd. Każdy obywatel powinien sobie zdać sprawę, że popierając w ten sposób czynnie Ligę Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, nie tylko zapewni sobie i rodzinie bezpieczeństwo na wypadek wojny, lecz przyczyni się również do ugruntowania stanowiska mocarstwowego Polski.

— „Wesele na Kujawach“. Śladem Kurpiów, Krakowiaków, Sandomierzan, Ślązaków i Górali również i Kujawiacy swój własny obrzęd weselny utrwalili w widowisku scenicznym i p. n. „Wesele na Kujawach“ wystawili je po raz pierwszy w swej stolicy, w Włodawku, Autorem „Wesela na Kujawach“ jest art.-mal. prof. Tad. Kurpiński, a odtwórcami rodowici Kujawiacy, zorganizowani w Kujawskim Teatrze Regionalnym. Kujawski Teatr Regionalny wystawił w ostatnim czasie „Wesele na Kujawach“ w Kutnie, Toruniu, Inowrocławiu, Płocku i innych, a obecnie rozpoczyna wyjazdy do dalszych miast Polski. W Poznaniu przedstawienie „Wesela na Kujawach“ odbędzie się w dniach 24, 25 i 26 maja rb. w sali Dom Rzem. („Dobry Wieczór“) ul. Fr. Ratajczaka o godz. 8,15 wiecz i o godz. 4,15 dla szkół.

— Wielki „Konkurs Wystaw Sklepowych“ z wyrobami krajowemi urzędu Związku Obrony Przemysłu Polskiego w okresie od 23 maja do 1 czerwca br. — Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat Z. O. P. P. — ul. Rzeczypospolitej 1, tel. 25-95 w godz. od 8 do 15.

— Ważne zebranie „Rozwoju“ odbędzie się 28 bm. o godz. 20 na salce św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22 I p.

— Tow. Młodzieży Polskiej Poznań — św. Jan obchodzi w pierwsze święto Zielonych Świąt 20-lecie swego istnienia. O godz. 8 uroczysta msza św. w kościele św. Jana, poczem zebranie uroczystościowe na sali parafjalnej. Po południu o godz. 3 zabawa latowa w Parku Narodowym na Malcie.

— Zjazd Nauczycielstwa Wielkopolskiego odbędzie się 26 i 27 bm w Inowrocławiu w sali hotelu Basta. Dnia 26 bm. w kościele Matki Boskiej celebrować będzie mszę św. J. E. ks. biskup Laubitz. — Obrady rozpoczyna się o godz. 11.

WIECZORY, KONCERTY

— Narodowa Organizacja Kobiet urządza 26 bm. wieczór poświęcony pamięci 3-go Maja i czci Królowej Korony Polskiej o godz. 20 w salce Domu parafjalnego na Śródcie.

— Koncerty w Parku Wilsona. W pierwsze święto Zielonych Świąt wznawia Dyrekcja Ogrodów Miejskich koncerty w Parku Wilsona. Koncerty odbywać się będą w niedziele i czwartki od godz. 16 do 21. Grywać będą na zmianę znane tujejszemu społeczeństwu orkiestry 57 p. p. pod batutą kapelmistrza p. por. Szalkowskiego i orkiestra Bratniej Pomocy Zakładów Miejskich Świata i Wody pod batutą kapelmistrza p. Sternalskiego. Na obfity repertuar składają się utwory znanych kompozytorów polski i cenionych zagranicznych. Wstęp do parku od strony ul. Marsz. Focha i ul. Matejki za opłatą 50 gr od dorosłych i 25 gr od dzieci ponad 6 lat w towarzystwie rodziców. Sezon koncertowy rozpocznie orkiestra 57 p. p. Dla uprzyjemnienia chwil zostanie otwarta cukiernia w pawilonie Hut Szklanych. Równocześnie zwraca się uwagę na piękne okazy pelargonii angielskich, zdobiących wnętrza palmiarni.

Uporczywe zaparcie, katar jelita grubego, wzdęcia, osłabione funkcje żołądkowe, zastoina ogólna, osłabione funkcje wątroby, bóle w bokach i pod żebrami przechodzą przy używaniu rano i wieczorem po szklanceczce naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“. nw 11017

W ciężkich czasach należy oszczędzać

Bezrobocie wzrasta — zarobek maleje. Na czem możnaby jeszcze zaoszczędzić? — pytają z troską niezliczone gospodynie domu! Bo oszczędność na właściwym miejscu jest trudną sztuką, a błędem np. jest kupować nieznane tak zwane „tanie“ mydło dla oszczędzenia 20—30 groszy na kilogramie, gdyż takim mydłem można zniszczyć bieliznę wartości kilkuset złotych. Polecenia godnym jest zawsze nieopakowane mydło „Kollontay z pralką“, jako wyrób znakomity i niedrogi.

Tw 1475

— Dyrekcja Ogrodów Miejskich organizuje w roku bież. ogród działkowy dla pracowników wszelkich kategorii, zamieszkałych na Chwaliszewie i Śródcie oraz w Śródmieściu. Teren pod ogród działkowy przewidziany jest na terenach gminy kościelnej św. Jana przy zbiegu ul. Warszawskiej i Krańcowej za strzelnicą wojskową. Ziemia jest dobra i utrzymana w wysokiej kulturze. Obszar ogrodu działkowego i ilość działek uzależniona będzie od liczby reflektantów na działki. Reflektanci na działki zechcą wniosek pisemny skierować najpóźniej do dnia 15 czerwca 1931 do Dyrekcji Ogrodów Miejskich, Poznań Park Wilsona.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Żydzi w mundurkach harcercskich. Coraz częściej pojawiają się na terenie Poznania i okolicy Żydzi w mundurkach harcercskich, przywdziewając równocześnie odznaki Z. H. P. Przetło wyjaśnić należy, że Żydzi nie należą do Z. H. P. i stąd noszenie odznak harcercskich jest im niedozwolone. W wypadku pojawienia się Żyda w mundurku harcercskim należy powiadomić policję, która zmusi go do zdjęcia wszelkich odznak harcercskich, jako bezprawnie noszonych. Szan. Ziemianstwu na fakt pojawienia się Żydw w mundurkach harcercskich zwracamy szczególną uwagę, by nie zezwoliło Żydom obzować w swych lasach.

KRONIKA POLICYJNA

— Echa zgonu śp. Franciszki Zawartowskiej. W sprawie notatek naszych, zamieszczonych w czwartek i wczoraj pod nagłówkami „Ofiara znachora“ i „Aresztowanie znachora“, przesyła nam p. Andrzej Chałupka, Grobla 13, sprostowanie na podstawie art. 11 Ustawy prasowej. Według tego sprostowania śp. Franciszka Zawartowska (36 lat), ul. Przemysłowa 3, zmarła, jak to wykazała sekcja zwłok, wskutek własnej choroby, a nie przez otrucie środkami odurzającymi, których dostarczył miał p. Andrzej Chałupka. Dalej wyjaśnia p. Chałupka, że polecił zmarłej leki homeopatyczne, dozwolone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do sprzedaży w aptekach, zupełnie nieszkodliwe, oraz nie po cenach wygórowanych. — Dodajemy, że p. Chałupka znajduje się na wolności.

— Kradzież przesyłki pocztowej. W tych dniach zauważono w Międzychodzie zaginięcie worka z przesyłką pocztową z zawartością 600 zł gotówki. Narazie nie ustalono, czy worek zaginął w drodze z Międzychodu do agencji pocztowej w Siliwie, czy też skradziono go już w Międzychodzie. (k.)

— Wyłowienie zwłok. W dniu wczorajszym wyłowiono z Warty pod Naradowicami zwłoki około 21-letniego mężczyzny. Był on ubrany w trykot kąpielowy i leżał już od kilku dni w wodzie. Tożsamość jego nie zdołano stwierdzić. Jest to ciemno-blondyn o owalnej twarzy, średniego wzrostu, krepkiej postaci. Zwłoki przewieziono do prosektorjum sądowego. (z.)

— Kradzieże i włamania. W mieszkaniu p. Edmunda Piętka na Grobli 29 a dopuszczono się włamania. Według doniesienia p. Piętka, złożonego w policji, złodzieje wyrwali zasuwkę drzwi i skradli 2500 zł gotówki, 8 dolarów, zegarek srebrny, srebrną papierosnicę i bieliznę. Przy ul. Gen. Kosińskiego 15 włamano się do składu spożywczego p. Franciszka Kocerkę. Łupem złodziei padły wyroby tytoniowe, wódki i inne towary wartości około 1000 zł. — Na Chwaliszewie 11 włamano się do składu p. Ignacego Błaszczaka i skradziono wędliny wartości 300 zł. — Z dziedzina poczty skradziono rower męski numer rej. VII. 520 ze szkodą p. Rożka. (z.)

KRONIKA SĄDOWA

— O usiłowane morderstwo. W śremskim sądzie powiatowym odbyła się rozprawa karna przeciwko Janowi Kolańskiemu o usiłowanie morderstwa na osobie Jana Majewskiego, współwłaściciela młyn w Chwałkowie Kośc., oraz przeciwko Stanisławowi Kolańskiemu, Weronice Majewskiej i Wacławowi Bednarkowi o

namowę do tej zbrodni. Młody, bo 18-letni Jan Kolański, karany był już za kradzież. Przyznał się do obecnie zarzucanego czynu i zeznał, że 25 października ub. roku około godz. 11 strzelił do Majewskiego z odległości 4 kroków z dubeltówki. — Tylko dzięki temu, że Kolański dotożył do naboju kulek stalowych, Majewski uniknął śmierci. Oskarżeni o namowę zniknęli stanowczo zarzutem. Sąd po przesłuchaniu świadków wydał wyrok, na mocy którego Jan Kolański został skazany na 2 lata więzienia z policzeniem arytmu sędzkiego, reszta zaś oskarżonych uwolniono od winy i kary. (c.)

Epilog tragicznego wypadku. Ub. roku urządzono w Zielnowie pod Grudziądem polowanie z naganką; w polowaniu brał udział ziemianin Paczkowski, przyrzeczeniem jego, kupiec Tadeusz Szubalski z Grudziądza, padł ofiarą mimosłownego strzału z fuzji. Dnia 19 bm. odpowiadał Paczkowski przed sądem za zabójstwo z niedbalstwa. Wedle zeznań oskarżonego a zwłaszcza świadków, Paczkowski po zakończeniu drugiego miotu odwrócił się, a mając przed sobą czyste pole, zamierzał wyjąć z strzelby naboje; wskutek jednak jej wadliwości jak i zdrętwienia palcy, padł strzał, który ugodził podchodzącego Szubalskiego w serce, powodując śmierć. Rozprawa sądowa nie wykazała winy oskarżonego, wskutek czego zapadł wyrok uwalniający. Poza tem sąd oddalił powództwo cywilne, wniesione przez żonę szp. Sz., domagającej się od oskarżonego renty dla syna w wysokości 250 zł miesięcznie aż do czasu osiągnięcia pełnoletności. (ski.)

Wystawa Marjańska w Gostyniu

Zapowiedziana wystawa przedmiotów odnoszących się do czi M. Boskiej, została dziś rano otwarta. Zgromadzone w auli i czterech klasach gimnazjum setki eksponatów, które dopiero w swym całościu ilustrują głębokie przywiązanie naszego zakątka kraju do Marji. — Wystawa jest bardzo urozmaicona. Poza oryginałami dobrych mistrzów i rzeźbami znajdują się setki obrazów ludowych, sztychów, medali i medalików, książek i innych eksponatów. Z każdego przedmiotu technie miłość ku Tej, która od wieków króluje naszymu narodowi.

Wystawę zwiedzać można do środy, 27 bm. codziennie od godz. 8—20.

Komitet wystawowy: Ks. Olejniczak, O. Tabor, Stachowski.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Poniedziałek, dnia 25 maja 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 9.00 koncert poranna; godz. 9.30 gazeta poranna; godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Katedry poznańskiej. Kazanie wygł. ks. kanonik Józef Schulz; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. 12.15 poranek symfoniczny (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. 16.45 referat z okazji „Tygodnia dziecka”; godz. 17.00 odczyt p. t. „Kandydyjne Siostry Miłosierdzia na Bieganie północnym”; godz. 17.15 „W walce o zasady”; godz. 17.30 „Jak młodzież literacka patrzy na życie artystyczne Poznania”; godz. 17.45 koncert kompozytorski dr. Lucjana Kamińskiego. Wykonawcy: Linda Kamińska (śpiew), Ryszard Czerwonki (skrzypce), Eugeniusz Maj, art. op. pozn. (baryton), przy fort. kompozytor; godzina 19.00 odczyt p. t. „Kosmetyka chirurgiczna i jej znaczenie społeczne” (cz. II.) wygł. p. dr. St. Michalek; godz. 19.15 odczyt p. K. Kazimierzy Berkanówny; godz. 19.30 „Silva rerum”; godz. 19.45 — 20.00 feljton lit. J. E. Skiwskiego; godz. 20.15 koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 „Z nad krawędzi” (wygł. Brat Cezary);

Warszawa (1412 m) godz. 10.30 transmisja uroczystego obchodu rocznicy bitwy pod Ostrołką; godz. 12.30 poranek z Filharmonji Warsz.; godz. 14.00 „Sprząt siana”; godz. 14.30 „Choroba trzody chlewnej”; godz. 15.00 „Melioracje rolne i ich konserwacja”; godz. 15.40 program dla dzieci; godz. 16.10 „Mickiewicz i Rosjanki”; godzina 16.30 muzyka gramofonowa; godzina 16.40 „Wypoczynek poza miastem jako czynnik zdrowotny”; godz. 16.55 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „W mieście 1001 Nocy”; godz. 17.40 koncert popularny; godzina 19.25 feljton p. t. „W ruinach Chocimia”; godz. 19.45 odczytanie komunikatu „Z przed stu lat”; godz. 19.50 muzyka gramofonowa; godz. 20.00 odczyt muzyczny p. t. „Taniec XX w. jako czynnik Kultury współczesnej”; godz. 20.15 feljton: „Majorka — wyspa błękitno-złota”; godz. 20.30 koncert wieczorny; godz. 22.00 feljton: p. t. „Zmienne oblicze ziemi”; godz. 22.15 koncert solisty; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 6.00 koncert, 11.00 gramofon, 12.00 koncert z Gdańska, 14.30 koncert solistów, 15.30 koncert mandolinistów, 16.00 muzyka lekka, 18.45 fortep., 20.00 słuchawisko z Hamburga; **Budapeszt (550 m)** 19.30 transm. operetki; po transm. muzyka lekka; **Wiedeń (516 m)** 19.45 audycja wesola, 20.45 koncert; **Rzym (441 m)** 20.40 muzyka lekka; **Sztokholm (435 m)** i **Metala (1348 m)** 19.15 „Orfeusz w piekle” opt. Offenbacha

Wtorek, dnia 26 maja 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 16.45 referat z okazji „Tygodnia dziecka”; godz. 17.00 „Młodość na antenie” (wygadanka akademicka); godz. 17.30 lekcja języka włoskiego; godz. 17.45 popularny koncert symfoniczny (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 „Tematy chińskie”; godz. 19.00 odczyt p. t. „Futuryzm a Faszyzm”; godz. 19.20 kurs elem. jęz. franc.; godz. 19.35 audycja wokalna w wyk. Krystyny Dowbor - Muśnickiej (sopran); godz. 20.15 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 muzyka taneczna z cukierni „Polonia”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.35 „Chwilka lotnicza”; godz. 15.50 „Atrakcyjna siła sportu”; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godzina 16.50 program dla dzieci; godz. 17.15 „Ludzie genialni”; godz. 17.45 popularny koncert symfoniczny; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.35 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 19.50 płyty gramofonowe; godz. 20.00 feljton; godz. 20.15 koncert popularny. Wyk. ork. P. R. pod dyr. J. Ozimiskiego, Ignacy Dygas (tenor) i prof. L. Urstein (akomp.); godz. 21.45 kwadrans literacki; godz. 22.00 recital skrzypcowy p. Niny Stokowskiej; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert z Lipska, 20.30 audycja wesola z Berlina; **Budapeszt (550 m)** 20.45 muzyka kameralna, 21.30 koncert ork. cygańskiej; **Medolan (501 m)** 21.00 koncert symfoniczny; **Rzym (441 m)** 20.40 muzyka kameralna; **Wiedeń (516 m)** 18.30 „Zygfryd” op. Wagnera.

Komunikaty sportowe w „Radio Poznańskim” wygłoszone zostaną zamiast w niedzielę, w poniedziałek o zwykłym czasie.

Czy jesteś już członkiem T. C. L.? Jeśli nie, zapisz się zaraz w biurze T. C. L. przy ul. Fr. Ratajczaka 16 albo w redakcji pisma naszego!

SPORT

Hokej na trawie

O mistrzostwo m. Poznania odbędą się następujące mecze: sobota godz. 17.30 gimnazjum „Bergera” — „Warta” II na boisku Warty, Niedziela; godz. 9.30 „Lechia” II i „Warta” I na boisku Warty i „Czarni” II i „Czarni” I na boisku Czarnych; o godz. 16.00 „AZS” i „Lechia” I na boisku Czarnych. Poniedziałek: godz. 8.45 „Warta” I i „Lechia” I na boisku Warty i o 10.15 „Warta” II i „Lechia” II; o godz. 10.30 „Czarni” I i „AZS” na boisku Czarnych.

Piłka nożna

„Sokół” Jeżyce i „Polonia” Główna spotkanie towarzyskie odbędzie się w drugie święto o godz. 17 na boisku „Sokoła” przy Drodze Debińskiej.

Kongres FIFA rozpoczął się w piątek w Berlinie. Wszyscy delegaci stwierdzili jednoznacznie, że organizacja FIFA jest przestarzała i że należy ją zmienić. Z różnych powodów odłożono narazie tę sprawę do przyszłego roku. Sekretarzowi Hurschmannowi (Holandia), który pełni honorowo swe funkcje od 25 lat, postanowiono dodać do pomocy siłę płatną, która ma załatwiać wszystkie sprawy prezydium. Wypowiedziano się zgodnie za dalszym rozszerzeniem sekretariatu pozostawiając, załatwienie innych spraw do przyszłego roku, gdyż istnieje nadzieja, że do tego czasu uregulują się zagadnienia angielskie. Chociaż dotychczasowe konferencje ze związkiem angielskim nie dały pozytywnego rezultatu przypuszczają jednak, że po odpowiedniej zmianie statutów Fify usunie się o bawy W. Brytanji ograniczenia samodzielności związku angielskiego. Po dwugodzinnych obradach odrzucono wniosek hiszpański domagający się wprowadzenia hiszpańskiego języka do obrad. Jako 48 państw przyjęto do FIFA Chiny. Z zarządu ustępują: dr. Buere (Urugwaj), Hurschmann (Holandia), M. Ferretti (Włochy) i E. Bonnet (Szwajcaria) (tel. w.).

Mecze pomiędzy „Breslauer Sport Club 08” Wrocław a „Warta” odbędą się punktualnie o godz. 17.30 na boisku „Warty”. W pierwsze święto podczas meczu zostaną wręczone upominki graczom I. drużyny ligowej Radolewskiemu za 200 mecz i Kniole za 100 mecz. Przed sprzedaż biletów w sekretariacie klubu w pierwsze święto od godz. 9 do 13.

Pięściarstwo

Zawody eliminacyjne rozpoczynają się dziś o godz. 20 w sali HCP i zapowiadają się b. ciekawie. Wszelazca duże zainteresowanie budzi spotkanie Misiurewicz (Sok.) z Aniołą (W.).

„Sokół” - Łódź i „Sokół” - Poznań. Atrakcyjny ten mecz dwóch najsilniejszych w Polsce zespołów sokolich odbędzie się w Poznaniu 14 czerwca.

Dla członków Poznańskiego Klubu Bokserskiego urządza „ośrodek” kurs z dniem 28 maja. Treningi odbywać się będą w wtorki, czwartki i soboty od godz. 19 pod fachowym kierownictwem instruktora p. Stamma w sali „ośrodek”. Wpisy przyjmuje p. Teodor Gucki, ul. Ślusarska 2.

Poleca się taskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy
ul. Marszałka Focha 39

Pływanie

Zarząd P. T. P. wzywa wszystkich zawodników, by obowiązkowo stawili się na pływalni w drugie święto o godz. 15. Członkowie i goście mile widziani.

Różne

Program wiosennego święta sprawności miejskiego komitetu w. f. i. p. w. przewiduje w sobotę o godz. 17 oraz w niedzielę o godz. 10 na stadionie „ośrodek” dalszy ciąg turnieju w koszykówkę. W niedzielę o godz. 9 na stadionie miejskim rozegrany zostanie indywidualny trójboj pań składający się z biegu 60 mtr., skoku w dal i rzutu w szczypiorniaka. W poniedziałek o godz. 9 również na stadionie miejskim rozegrany zostanie indywidualny trójboj dla młodzieży do lat 18 składający się z biegu na 100 mtr., skoku w dal i rzutu dyskiem. O godz. 16 dalszy ciąg turnieju w szczypiorniaka. Na stadionie ośrodka rozpoczyna się o godzinie 10 turniej w hazenę.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: W sprawie skargi prywatnej Rohowka c/a. Marjanowski 25 zł. — A. Maciejewska, Łagiewniki, w pewnej intencji 10 zł. — St. Schulz z podziękowaniem za otrzymane łaski 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 839,28 zł.

Dla prof. Kosickiego: Z. R. 5 zł.
Na powódzian na Wileńszczyźnie: M. H. 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 84 zł.

Na rodzinę po tragicznie zmarłym w czasie powodzi, spowodowanej oberwaniami chmury, sp. Walentym Grabianowskim: Z. R. 5 zł. — Klara Glazińska, Łazarz, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 27 zł.

Prezydent Poznańskiej Izby Rzemieślniczej, p. Władysław Stopa złożył do rąk wdowy po sp. mistrzu stolarskim Grabianowskim, który podczas katastrofalnego oberwania się chmury zginął tragiczną śmiercią w swym warsztacie przy ul. Bydgoskiej, Stanisławy z d. Nogaj, która znalazła się w trudnych warunkach materialnych, kwotę 100 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sekcja Misyjna Sodalicji Pań Miejskich** przesuwa herbatkę z 8-go święta Zielonych Świąt na czwartek, 28 bm. o godz. 17 w „Warszawiance”, Aleje Marcinkowskiej.

— **Klub Mandolinistów „Mozart”** urządza 25 bm. majówkę familijną na Malcie. Zbiórka o godz. 6 przy Górnej Wildzie naroznik Wały Królowej Jadwigi.

— **Zrzeszenie Emerytów Kolejowych przy Z. U. K.** Zebranie plenarne odbędzie się 2 czerwca br. o godz. 20 w lokalu p. Bohnowej, ul. Marsz. Focha 85.

— **Koło Kuźniczanek.** Zebranie plenarne odbędzie się 26 bm. o godz. 16 u p. Zakrzewskiej, Wały Wazów 15.

— **Katolickie Koło Abstynentów „Wyzwolenie” Poznań-Sródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się 26 bm. o godz. 19.30 w salce Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiej 22. I p. Referat wygłosi p. Tadeusz Powidzki.

— **Tow. Muzyczne Kolejarzy.** Nadzwyczajne zebranie w dniu 26 bm. nie odbędzie się.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś gościnnie występ Meli Grabowskiej w „Frasquita” z pp. Grey, Karska, Raczkowskim, Sendekim i Bratkieviczem w rolach naczelnych. Udział całego baletu z Jedyńską, Martówną i Ciesielskim na czele. Dyryguje p. Latoszewski. W niedzielę, dn. 24 bm., arcydzieło Mascagniego „Iris” z Zmigrod - Fedyczkowską, Royem, Urbanowiczem i Czekotowskim. Kierownictwo muzyczne dyr. Wojciechowskiego. W poniedziałek, drugie święto, dnia 25 bm., najlepsze dzieło mistrza operetki Kalmana „Księżna cyrkówka” w obsadzie premierowej.

Przed sprzedaż biletów w Teatrze Polskim od godz. 10 do 17. Bilety począwszy od 75 groszy.

— **Z Teatru Polskiego.** Ustępująca z początkiem przyszłego tygodnia ciekawa i efektowna sztuka S. Krzywoszewskiego „Noc sylwestrowa” ukaże się w sobotę, niedzielę i poniedziałek po raz ostatni. W roli Artura wystąpi p. Antoni Fertner, opuszczający Poznań z początkiem przyszłego tygodnia.

Tumnie zebrana publiczność gorąco oklaskuje wesole dowcipy sztuki, jak i wybornych wykonawców z pp. Biesiadecim, Sarnecką, Nyczówną, Piotrowskim, Tyleczyńskim i Sierską na czele.

— **Najbliższa premiera.** Pod kierunkiem reżyserskim p. Kwiatkowskiego odbywają się codziennie próby wesolej i

niezwykle dowcipnej komedji jednego z najwybitniejszych autorów francuskich doby obecnej Sachy Guitry „Zdobycie twierdzy”. Utwór ten wchodzi na afisz Teatru Polskiego w połowie przyszłego tygodnia.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś, w niedzielę i we wtorek wymieniona sztuka K. Leczyckiego p. t. „Sztuba”, która w znakomitej obsadzie z pp. Czarnocką, Koronkiewiczówną, Bystrzyńskim i Rudnickim na czele święci olbrzymie sukcesy dzięki swemu aktualnemu tematowi, jak również walorom scenicznym i pierwszorzędnej grze artystów.

W poniedziałek zostanie wznowiony rewelacyjny reportaż szpiegowski p. t. „Matrykuła 33” z p. Cieszkowską w roli kobiety - szpiega i p. Mazankiem jako pełnym poświęcenia patriota francuskim. Sztuka, pierwszorzędnie ujęta sceniczenie, wywołuje niezwykle wrażenie.

Słynny CHÓR DANA przybywa do Poznania!!!

W najbliższym czasie oczekuje miasto nasze wielką artystyczną atrakcją. Oto przybywa do Poznania na jedyny występ słynny chór polskich revellersów, oddawna stanowiący prawdziwą ozdobę warszawskiego „QUI PRO QUO”, znany i podziwiany

CHÓR DANA, którego melodyjne piosenki każdorazowo wywołują podziw i entuzjazm stolicy. W całej Polsce niema również prawie nikogo, kto by dzięki radiowym transmisjom nie słyszał tego pięknego a tak świetnie ześpiewanego wzajemnie chóru polskich revellersów.

CHÓR DANA wystąpi w Poznaniu nieodwołalnie tylko jeden raz, a to w sobotę, dnia 30 maja b. r., o godz. 11 wieczorem w teatrze „Słońce” i zaprezentuje naszej publiczności najpiękniejsze i najpopularniejsze piosenki swego bogatego repertuaru, które niewątpliwie wzbudzą zachwyt i w Poznaniu. Zaznaczyć należy, że **CHÓR DANA** poraz pierwszy wyjeżdża z Warszawy na tournée artystyczne po stołecznych miastach Polski.

W sobotnim wieczorze w „Słońcu” udział przyjmą ponadto: słynny satyryk, humorysta i autor **WŁADYSŁAW JASTRZĘBIEC**, który wypowie swe najnowsze monologi i aktualia, oraz przemiła gwiazda „QUI PRO QUO”, słodka, pełna uroku i wdzięku **NIUSIA NOBISÓWNA**, doskonała śpiewniczka i konferencjerka. — Spodziewać się należy, że sobotni Wieczór **CHÓRU DANA** zgromadzi w komplecie wszystkich melomanów naszego miasta. Bilety po cenach b. przystępnych od 2—6 zł. są już do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrońskiego, ul. Gwarna 20. Tel. 56-38. zw 29 462/a

Hallo dzieci

W poniedziałek Wasze Święto w Styłowym teatrze o godz. 4 po poł. Zobaczący wspaniałą baśń T. Ortyma „O dobrej wróżce, Królu Śpiochu i Kasieńce-Sierotce”.

W poniedziałek wystąpią Wasi ulubieńcy: Pawełek Dudziński i Bogdanek Chomentowski.

W poniedziałek ubawicie się za wszystkie czasy.

W poniedziałek niebawem, ośniewające przedstawienie dla dzieci.

W poniedziałek występ „Pierwszego w Warszawie Teatru dla dzieci”, znanego z występów w „Królewskim Śnieżce”.

Wszystkie grzeczne dzieci idą do teatru. Pozostałe można w Kasie Kina Styłowego od 11—2 i od 4—7 wiecz., oraz w dzień przedstawienia od godziny 10 rano. zw 29 467

Teatr Wielki

DZIŚ — „Frasquita”. — Gościnnie występ Meli Grabowskiej.

Niedziela, 24. 5. „Iris”.

Poniedziałek, 25. 5. „Księżna cyrkówka”

Wtorek, 26. 5. „Lady Chic”.

Środa, 27. 5. „Casanova”.

Czwartek, 28. 5. „Księżna Cyrkówka”.

Piątek, 29. 5. „Iris”.

Sobota, 30. 5. „Księżna Cyrkówka”.

Niedziela, 31. 5. „Cyganeria” — występ gość. Ady Sari.

Poniedziałek, 1. 6. „Księżna Cyrkówka”.

Początek o godz. 8 wieczorem.

Przed sprzedaż biletów w Teatrze Polskim od godz. 10—17. Ceny biletów od 75 groszy.

Teatr Polski

DZIŚ — „Noc sylwestrowa”. — Występ gościnnie Antoniego Fertnera. — Ceny znizone!

Niedziela 24. 5. „Noc Sylwestrowa” Występ gościnnie Antoniego Fertnera. — Ceny znizone!

Poniedziałek 25. 5. „Noc Sylwestrowa”. — Występ gościnnie Antoniego Fertnera. Ceny znizone!

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

Dziś — „Sztuba”.

Niedziela, 24. 5. „Sztuba”.

Poniedziałek, 25. 5. „Matrykuła 33”.

Wtorek, 26. 5. „Sztuba”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, naroznik ul. Gwarnej

Z dziedziny polskiej balneologii

Bogactwo uzdrowiskowe w Polsce — Niewyżytkane źródło dochodu — Rzut oka na statystykę ruchu kuracjuszy — Stosunek społeczeństwa do uzdrowisk oraz rządu do nich

W ostatnim czasie podają „Przewodniki po miejscowościach leczniczych Polski“ już przeszło sto nazw zdrojowisk, uzdrowisk i stacyj klimatycznych, mających w mniejszym lub większym stopniu urządzenia lecznicze. Znaczy to, iż jesteśmy szczęśliwymi posiadaczami wspaniałych bogactw przyrody, bo w Europie całej szukać kraja, któryby odpowiednio do swego obszaru, tyle miał wręcz znakomitych zdrojów, uzdrowisk i miejsc klimatycznych, co Polska. Można by przecież u nas z łatwością wymienić z jakie trzy setki miejscowości, w których znajdują się — po największej części jeszcze nie eksploatowane, często zupełnie niekniejące zdroje i miejscowości o wyjątkowych warunkach klimatu i położenia, nadające się na zakłady lecznicze i uzdrowiska, z których dopiero około 60 zyskało w mniejszym lub większym stopniu rozgłos i zdobyło się na poważniejsze urządzenia sanitarne i lecznicze.

Nie jesteśmy też w zdrojownictwie polskim parwenjuszami, przeciwnie mamy poza sobą tradycje, świadczące o naszych już bardzo dawno zapoczątkowanych usiłowaniach i pracach. Przecież już w początku XVII w. za Jagiellonów są wzmianki o wodach szczawnickich; w Ciechocinku już przed przeszło wiekiem Bank Polski wybudował warzelnię soli, tętnie i pierwsze łazienki; przed wiekiem też znaną już była solanka Druskiennicka; w Lubieńcu pod Lwowem już pod koniec XVI w. uznano jego źródła i warunki, jako wyjątkowe i ważne dla lecznictwa; Busko w Ziemi Kieleckiej odkryto za panowania Stanisława Augusta, jako zdrojowisko wód siarczanych, a wreszcie tradycja Iwonicza, Niemirowa, Rabki, Morszyna, Krościenka, Krynicy, Zakopanego i tylu innych również jest bardzo dawną.

Tradycję zatem polskich zdrojowisk i uzdrowisk mamy, tradycję zdrową, bo opartą na bogactwie ich w przyrodzone, dodatnie cechy. Nasuwa się zatem mimowoli pytanie, z jakiego powodu za mało wyżytkuje się to bogactwo uzdrowisk naszych w wolnej Polsce, gdzie tkwi źródło tego faktu, jak się dzieje w innych krajach pod tym względem?

Otóż nie ulega wątpliwości, iż trzy są czynniki, na należytą eksploatację uzdrowisk wpływające: rząd, społeczeństwo i uzdrowiska same. Tak nas uczy obserwacja innych krajów, posiadających również bogactwa w uzdrowiskach swoich. Ponieważ ruch turystyczny w olbrzymiej części mieści w sobie kuracjuszy, przebywających krótszy lub dłuższy czas w uzdrowiskach, stacjach klimatycznych, sanatorjach, można na podstawie obliczeń budżetowych różnych państw stwierdzić pozycje, odnoszące się do dochodów z uzdrowisk, od cudzoziemców i turystów pochodzących.

Podają takie ogólne obliczenia: W latach 1927 i 28 n. p. zyskała Francja 4½ miljarda złotych z tych pozycji, Włochy przeszło 2 miljardy, Niemcy ponad 1½ miljarda, Szwajcaria do 700 milionów, Austria przeszło 500 milionów — a Polska wykazuje pod tym względem raczej deficyt, idący w dziesiątki milionów. Gdzie tkwi powód tego? Czy społeczeństwo polskie lekkomyślnie traktuje uzdrowiska nasze, nie doceniając ważności tego czynnika dla Polski?

Odpowiedzą nam na to pytanie liczby. Możemy bowiem frekwencję polskich obywateli w uzdrowiskach zagranicznych obliczyć w przybliżeniu na podstawie ruchu turystycznego, znaczącego się jasno w liczbie wydanych paszportów zagranicznych. Stwierdza się tu jedną jaskrawą rzecz, iż liczba paszportów niepomernie wzrasta, natomiast n. p. 1930 frekwencja w uzdrowiskach polskich zmalała.

I tak wydano w Polsce w r. 1926 ogółem blisko 48 000* paszportów, natomiast w r. 1929 wydano ich blisko 89 000; z liczby tej należy w imię prawdy odliczyć pewne odsetki na paszporty handlowe, oraz paszporty w celach służbowych i naukowych wydane. Jeżeli odsetki te w bardzo już znacznej wysokości ustalimy na 25%, to jeszcze pozostanie pokaźna liczba przeszło 60 000 paszportów, których posiadacze gdzieś zagranicą się leczyli, lub odpoczywali. Wobec tego możnaby przyjąć około 100 milionów złotych, pozostawionych przez obywateli polskich zagranicą w celach leczniczych, Powód

zatem nienależytej eksploatacji uzdrowisk naszych tkwi w znacznej mierze w społeczeństwie.

A czy powodu takiego w pewnej mierze nie dają również uzdrowiska same? Bezwątpienia do pewnego stopnia tak. Brak należytej wygody, ładu i porządku, niedobra komunikacja, chęć szybkiego z bogactwami, u wielu właścicieli hoteli i pensjonatów się znacząca, nie należyta ocena bogactwa uzdrowiskowego przez lekarzy — otóż to wszystko bez wątpienia przyczynia się do tamowania rozwoju uzdrowisk w Polsce.

Lecz podkreślić trzeba z uznaniem, iż mimo wszystko, naogół czynią uzdrowiska wszystko, co tylko jest możliwe, aby stale podnosić poziom swój pod względem leczniczym, organizacyjnym i sanitarnym. Przecież trudne warunki gospodarcze i społeczne nie mogą dać tego normalnego rozmachu w rozwoju uzdrowisk, a mimo wszystko mogą już uzdrowiska nasze pomieścić latem około 250 000 kuracjuszy i letników. Cyfrę tę obliczam na podstawie dość szczegółowo zbieranych statystyk.

Wspomnieć jeszcze na końcu należy, iż Polska w porównaniu do innych krajów o zachodniej kulturze, mały jeszcze daje odsetek takich obywateli, którzy odczuwają konieczność przebywania rokrocznie w uzdrowiskach i letniskach; gdy bowiem w Niemczech n. p. i we Francji jest takich obywateli do 5%, w Polsce jest ich niezupełnie 1%.

Wreszcie określić wypada w kilku słowach obowiązki rządu wobec uzdrowisk. Rząd jest właścicielem kilku uzdrowisk i dla nich czyni na ogół dużo, że wspomnę o szczególnej troskliwości dla Krynicy i znacznym finansowym zaangażowaniu się rządu w ostatnich czasach w Ciechocinku. Lecz chodzi mi o rzecz inną; otóż rząd winien z biegiem czasu spowodować powołanie Instytutu Balneologicznego w Krakowie, któremu podstawy moralne i naukowe już stworzył prof. Korczyński z Krakowa, bo bez centralnego naukowego oparcia nauki balneologiczne w Polsce nie mogą należycie się rozwijać i wyrabiać kandydatów na przyszłe katedry balneologii. Poza tym winien rząd przystąpić do znalezienia ustawy o uzdrowiskach po myśli nowoczesnych postulatów zdrojownictwa, stwarzając i rodzaj Izby Uzdrowiskowej, w którejby mógł dominować czynnik lekarski. Z uznaniem zaznaczyć muszę, iż mianowicie w ostatnich latach rząd przez departament służby zdrowia uwzględnił potrzeby uzdrowisk w kierunku sanitarnym, komunikacyjnym - drogowym, pocztowo-telegraficznym, oraz w pewnej mierze w kierunku propagandy zagranicznej polskich uzdrowisk i polskiego krajoobrazu.

Prof. dr. Paweł Gantkowski

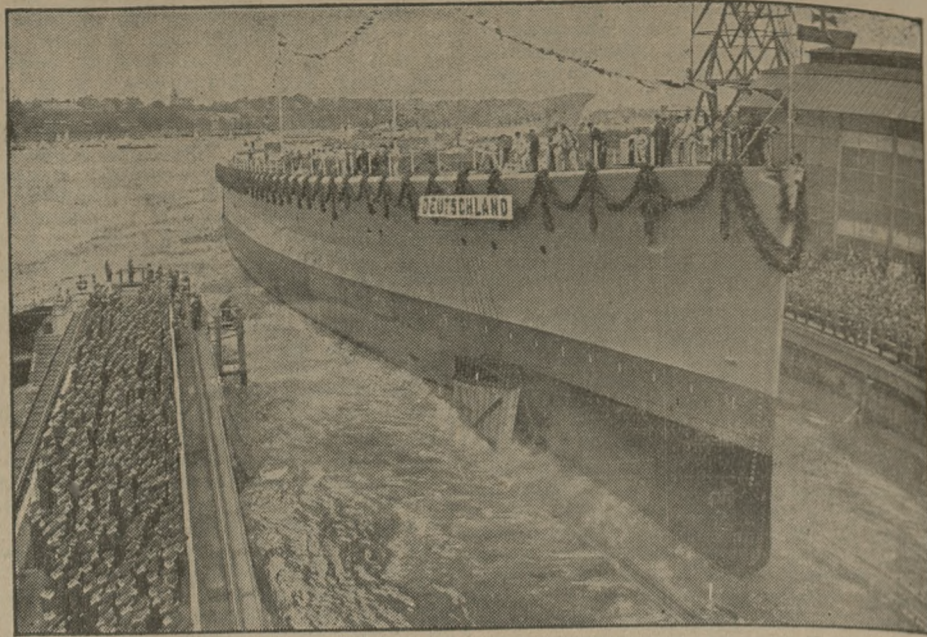
*) podaje się tu liczby zaokrąglone.

Tragiczny tydzień w Hiszpanji

(KAP). Zaprawdę tragiczny tydzień przeżyła Hiszpanja, gdy bandy rabusiów, podburzane przez agitatorów komunistycznych, hulały bezkarnie po ulicach miast. Przeszło dwieście kościołów i klasztorów padło ofiarą bezbożnych podpalaczy. Wiele z tych budynków zostało spalonych całkowicie, inne uległy bardzo poważnym uszkodzeniom. Cóż to za pociecha, że po zarysach zjawiał się na miejscach zniszczenia insp. komisji dla spraw ochrony zabytków historycznych, by nacożny stwierdzić rozmiary klęski! W Sewilli oświadczył on, że odbudowa słynnej kaplicy św. Józefa jest możliwa i że rząd przyłoży do niej rękę.

Spółeczeństwo hiszpańskie coraz wyraźniej uświadamia sobie, że w ciągu tych kilku strasznych dni kraj poniósł nieobliczalne szkody. Biblioteki, dzieła o wielkiej wartości historycznej i historyczno-artystycznej, obrazy, rzeźby, odwieczne bezcenne dokumenty — wszystko to stało się pastwą płomieni. Niektóre ze zniszczonych przedmiotów nie dadzą się już niczym zastąpić. Brutalnie zniszczone zostały dobra kulturalne w najszlachetniejszym znaczeniu tego wyrazu.

Elementy ładu i porządku z zadowoleniem przyjęły wiadomość, że Stolica Apostolska, opierając się na faktach, którym nie można zaprzeczyć, w energicznej nocy zaprotęstowała

Fotografja powyższa przedstawia spuszczenie na wodę pancernika „Deutschland“ w porcie kilońskim. Uroczystość ta miała charakter wybitnie militarny i jeszcze raz odsłoniła „pokojowe“ oblicze Niemiec.

wobec rządu madryckiego przeciwko tym niesłychanym ekscesom i pogwałceniu umów, jakie istnieją między Watykanem i Hiszpanją.

Ale obok tych strat materialnych i kulturalnych są do odnotowania fakty, które wyraźnie świadczą, że odwiecznej tradycji katolickiego narodu zadana została wielka krzywda. Najboleśniejszym jest jednym pociągnięciem pióra przeprowadzone zniesienie nauki religijnej jako przedmiotu obowiązkowego w szkołach powszechnych. „Gaceta del Norte“ nazywa ten dekret wraz z jego drakońskimi postanowieniami niesłychanym atakiem na wolność religijną, prawdziwie i rozumnie pojmaną, a nie wyuzdaną. W dekrecie tym tkwi potencjalnie cały zamysł pozbawienia młodzieży hiszpańskiej charakteru chrześcijańskiego.

Manna z niebios

Niespodziewane i obfite śnieżyce, jakie w ostatnich tygodniach nawiedziły obszary południowo-wschodniej Alaski, zmusiły wielkie stada jeleni i innych leśnych zwierząt do zbliżenia się do wybrzeży, celem szukania żywności. Skutkiem jednak nieprzychylnych warunków atmosferycznych, żywność jest i tam niewystarczająca. Celem niesienia więc pomocy zagrożonej głodową śmiercią zwierzynie, i umożliwienia jej przeczekań najgorszej dla niej pory roku, to znaczy, aż do czasu, kiedy będzie mogła powrócić do lasów, rząd amerykański postanowił wysłać codziennie eskadry lotnicze, które z samolotów rzucić będą zgłodniałym zwierzętom siano i słomę, w odpowiednio prasowanych belach. Celem wyzyskania tonnażu samolotów, żywność przyżykuje się do statków powietrznych sznurami słomianymi, stanowiącymi prawdziwy przysmak dla zgłodniałej zwierzyny. S. F.

Największy zbieracz marek pocztowych

Jest nim król angielski Jerzy V.

Król angielski Jerzy V jest namiętnym zbieraczem marek pocztowych. Jego zbiór uchodzi za największy i najcenniejszy wśród wszystkich zbiorów całego świata. Ponieważ zamilowanie zbierania marek pocztowych jest dzisiaj bardzo rozpowszechnione, nie tylko wśród młodego pokolenia, lecz także wśród osób starszych, przeto będzie rzeczą interesującą, podać bliższe szczegóły o albumach pocztowych króla angielskiego.

Za młodu król angielski uprawiał namiętnie konną jazdę, później atoli, zarzucił sport konnej jazdy, i zwrócił się do zbierania marek pocztowych. Zbiera on je systematycznie, zna się na markach pocztowych, że może z pamięcią opowiedzieć historję marek poczt. każdego państwa. Umie ocenić wartość artystyczną i pieniężną każdej marki pocztowej.

I jeszcze jeden objaw szczególny trzeba zanotować. Zbieranie marek pocztowych jest zamilowaniem zazwyczaj krótkotrwałym. Jeśli ktoś nie handluje markami, pocztowymi, to zwykle po kilku latach zarzuca to zamilowanie.

U króla Jerzego V ta sprawa przedstawia się odmiennie. Król z każdym rokiem oddaje się coraz to namiętniej zbieraniu m. p. przyczem rozwija wielką w tej dziedzinie pomysłowość, jakkolwiek zdawałoby się, że kunszt zbierania marek pocztowych nie może być wcale ujęty w jakikolwiek system artystyczny albo kulturalno-historyczny.

Mapy, zawierające znaczki pocztowe Jerzego V. umieszczono w trzech wspaniałych salach. Ułożeniem tych marek zajmował się sam król. System układania świadczy, o dobrym myśleniu organizacyjnym króla jak też i jego logicznym oraz jasnym trybie myśli.

Jako król angielski, Jerzy V położył przedewszystkiem nacisk na możliwe jak-

najdokładniejsze zebranie wszystkich rodzajów marek angielskich.

Wiadomo, że nie tylko świat kolonialny angielski, ale nawet poszczególne kolonie koronne, które przecież tworzą część państwa angielskiego, posiadają własne marki pocztowe.

Państwo angielskie było pierwszym państwem, które zaprowadziło marki pocztowe. Przed zaprowadzeniem marek poczt. płaciło się należność za przesłanie listu w biurze pocztowym, a biuro pocztowe robiło na liście odpowiednią adnotację.

Ta manipulacja przecież była kosztowna. Wymagała coraz to większej ilości sił urzędniczych w miarę wzrastania ruchu pocztowego. Dzięki zaprowadzeniu marek poczt., manipulacja stała się łatwiejszą.

Rzecz jasna, że król angielski posiada wszystkie egzemplarze marek angielskich, jakie kiedykolwiek istniały. Posiada też wszystkie marki kolonii angielskich. Między innymi posiada dwie marki kolonii angielskich Mauritius z roku 1817. Obie te marki są zaopatrzone w portret królowej Wiktorji. Ich wartość dla zbieraczy marek stanowiła okoliczność, że są to dwie jedynie marki tego gatunku, jakie wogóle istnieją na świecie. Król kupił te marki w 1910 r. od jednego ze zbieraczy angielskich. Za markę błękitną zapłacił 15.000 ft. (około 70.000 zł.) Jest to najwysza cena, jaką wogóle przed wojną zapłacono za markę pocztową. Druga marka Mauritius ma barwę czerwono-żółtą. Cena kupna wynosiła tylko 600 funtów.

Od 1910 r. cena obu tych marek tak wzrosła, że dzisiaj wogóle nie możnaby oznaczyć sumy, którą należałoby za tę markę zapłacić.

Marki innych państw znajdują się także w zbiorach króla Jerzego, lecz król nie przywiązuje do nich takiej wagi.

Wyjątek robi król dla marek polskich. Lubi je bardzo i posiada wszystkie odmiany marek polskich, jakie do tej pory się ukazały.

Zbiór marek pocztowych króla angielskiego oceniania mniej więcej na sumę pół miliona funtów (około 2½ milj. złotych). „Kosin“.

O przyszły pamiętnik kapitana Wilkina

Amerycanie na wszystkim chcą i potrafią zrobić interes. Pomysłowość Jan-keśów w tym kierunku jest zaiste zdumiewająca i posługuje się ideami, które „zaccfanemu“ Europejczykowi nigdy by na myśl nie przyszły... Oto przykład, który w całej pełni zasługuje na uwagę i jest charakterystycznym przejawem tej kupieckiej mentalności amerykańskiej...

Pewien sprytny wydawca amerykański potrafił wreszcie wyzyskać popyt na autografy wybitnych osobistości, silnie rozwinięty w społeczeństwie amerykańskim. Oto zakupił on zgóry od kapitana Wilkina opis jego podróży, którego oczywiście ten badacz ma dostarczyć po szczęśliwym udaniu niebezpiecznego i trudnego przedsięwzięcia. Książkę ową zareklamowano w ten sposób, że na pierwszych stronach będzie ona mieścić autografy kapitana Wilkina i 28 towarzyszących mu osób. W tym celu kpt. Wilkins weźmie ze sobą owe arkusze pocztkowe, na których na samym biegunie uwieczni podpis swój oraz uczynią to również jego towarzysze.

Popyt na egzemplarze tej książki, opatrzone autografami, jest znaczny. Już dzisiaj szereg osób zgłosił się do owej firmy wydawniczej z chęcią nabycia autografów, placąc bardzo znaczne sumy. Należy zaznaczyć, że liczba egzemplarzy, opatrzonych autografami jest stosunkowo ograniczona tak, że ceny kolekcjonerskie dochodzą do znacznej wysokości.

Najmłodszy podpułkownik na świecie

Kto jest najmłodszym podpułkownikiem na świecie? — zapytuje pewien dziennik amerykański, a na następnej stronie daje odpowiedź... w postaci fotografii ślicznego i uśmiechniętego bobaska, 4-miesięcznego Pawelka Priesta, którego gubernator stanu Idaho mianował podpułkownikiem milicji stanowej, przydzielając go jednocześnie do swego sztabu. Rzecz w tem, że ojciec Pawelka jest bardzo serdecznym przyjacielem gubernatora.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

GRUPA „PLASTYKI“ PRZEDSTAWIA SWÓJ DOROBEK

(Wystawa w salonach Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych)

„Plastyka“ poznańska jest ugrupowaniem malarzkim, które się dosyć ustabilizowało po okresie najrozmaitszych przegrupowań w życiu artystycznym Poznania. Wystawy jej gwarantujemy zawsze określony poziom i szczerą wysiłkiem artystyczny. Na obecnej wystawie widzimy też sporo rzeczy do brych, świadczących o dużej kulturze malarzkiej i pracy nad sobą artystów. Są wśród nich tacy, których już dobrze znamy — znaleźli się inni, którzy do tychczas pokazywali się rzadziej. Do tych należy Paweł Pogonowski, którego trzy krajobrazy zdradzają zażyłą znajomość współczesnej sztuki francuskiej. Pierwszorządne wartości posiada zwłaszcza obraz, przedstawiający miasteczko położone na wzgórzu, kolorystycznie bardzo żywy, odznaczający się doskonałym rozmieszczeniem płaszczyzn i ustosunkowaniem do siebie poszczególnych walorów barwy i linii. Pogonowski okazuje się artystą o dużym wewnętrznym rozmachu i zdolności do głębokiego odczuwania tego, co widzi. To wewnętrzne wzruszenie udziela się jego ręce, która je jednak opanowuje i transponuje na płótno w rzucie wyrazistym o silnej dynamice wewnętrznej, jednakże zwartym i kształtującym obraz pewnie i śmiało. Dotyczy to zarówno wspomnianego powyżej obrazu, zatytułowanego „Speluncato“, jak też krajobrazu L., na którym rozmieszczenie pola płowego zboża, drzew i linii wzgórz świadczy o dużej umiejętności kompozycyjnej. Artysta nie ma kłopotu z przestrzenią, każdy centymetr kwadratowy płótna ożywa pod jego pędzlem, jest potrzebny i konieczny. W krajobrazie II. znać pewne odmienne zadania, które sobie postawił, kolor robi się puszysty, więcej prześwietlony, całość jest „materjalnie“ lżejsza, jednak nigdzie nie anemiczna.

Serwina krajobrazy są subtelne, dotyczy to zwłaszcza obydwo kościołów św. Leonarda w Lipnicy. Artysta maluje solidnie, wyszukując raczej zdobycze dawnej techniki w sposób taktowny i pełen smaku. Ten sam artysta wystawia bardzo dobry portret „Chłopca z rakieta“, oraz staranny „Rynek w Bochni“, świadczący — podobnie jak i dwa kościoły w Lipnicy — o jego poetycznej wrażliwości malarzkiej.

Do wysokiego poziomu doprowadza subtelność kolorystyki i w ogóle sposobu odczuwania modelu Samlicki, którego główki i portreciki sprawiają oku prawdziwą przyjemność. Spójrzmy np. na chłopca „Z kozikiem w ręku“, na „kleryczka Kłysa“ o jasno-niebieskich zastraszonych oczach i jasnych włosach, na śliczne „Dziewczę z lalką“, na „Miecia“. Z tych dziecięcych tematów wydobywa Samlicki właściwą sobie szczerą i delikatną uczuciowość, wyrażoną w barwie pięknie stonowanej, łagodnej, prawie że jedwabistej w dotknięciu. Główki te są pełniejszym wyrazem psychiki artysty, niż krajobraz.

Inną strukturą artystyczną jest Mroziński, w którym większą rolę pierwiastek intelektualny. Artysta konstruuje bardziej świadomie swoje obrazy, przemyśla i zestawia je starannie, osiagając z wystawionych rzeczy najlepsze wyniki w krajobrazach, z których dobre są zwłaszcza „Port na Warcie“, dwa „Szkice“ i „Villefranche“. Opanowanie techniki akwarelowej pozwala mu na stosowanie silnych a dobrze przemyślanych efektów kolorystycznych, dokładnie w szczegółach rozważona i świadoma kompozycja sprawia, iż akwarele te uważać należy jako owoce poważnej pracy artystycznej.

Martwe natury Mrozińskiego posiadają te same zalety, krajobraz jednak z natury swojej więcej go rozgrzewa, daje więcej elementów bezpośrednich sam przez siebie, podczas gdy martwa natura raczej wyzwala pierwiastki rozumowego nastawienia. Olejna „Aleja“ jest dowodem, że artysta umie odczuwać naturę jako pierwiastek siły. Uderzają bardzo dobrze rozłożone perspektywiczne płaszczyzny i drzewa, zwarte w uproszczone, a jednak wyraziste i żywe linie. Wynikiem poważnego wysiłku jest również „Bamberka“, zarówno kolorystycznie jak i w charakterystyce modelu.

Cóż powiedzieć o Wronieckim? Bardzo zdolny ten grafik wystawia doskonałe litografie. Kapitał są „Stożki“ oraz motywy ze Śląska i z Wilna

— szkoda tylko wielka, że dorobek jego jest szczupły — a żal ten najlepiej wyraża ocenę. W akwariorie artysta wyrzeka się — czy umyślnie? — wyzyskania licznych możliwości technicznych, robią one może dlatego wrażenie trochę surowe.

Rzeźby Wysockiego są zawsze wysokiej klasy. Jest on doskonałym przedstawicielem tak zwanej „Kleinplastik“. W medaljerstwie i plakiecie jest niedościgniony, na figurach „Eros i psyché“ oraz „Venus“ oko spoczywa z prawdziwą przyjemnością, naturalnej wielkości „Głowa Mickiewicza“ tchnie urokiem szlachetnego piękna.

Hannytkiewicz wywodzi się od Weissa. Jest on gorącym i silnym kolorystą, barwa przeważa u niego nad rysunkiem, czasem — w przeciwieństwie do Weissa — zaniedbywanym, jak np. w obrazie „Tango“. Jednak zarówno krajobrazy jego jak również i martwe natury rozpromienione są prawdą. Czasem daje to oryginalne efekty, jak np. w martwej naturze z zbroją. Artysta poza tem z zupełną nonszalancją, kierując się tylko swoją wizją barwną, każe przywdziewać tę zbroję człowiekowi współczesnemu, palącemu fajkę, i portretuje go, patrzac, czy chłodna zbroja wytrzyma żar jego kolorów. Może to nie każdego przekona jako temat, ale eksperyment jest interesujący. Gdyby artysta zechciał zwrócić więcej uwagi na rysunek, nie zaniedbując zresztą swoich przyrodzonych zdolności kolorystycznych, gdyby próbował w ten sposób nowego doświadczenia formy w swoim dotychczasowym dorobku, mógłby zapewne osiągnąć bardzo ciekawe wyniki.

Bartel jest brylowaty w sposobie materjalizowania swojej wizji malarzkiej. Dlatego, aczkolwiek jego duży portret p. J. M. (w białej sukni) posiada liczne zalety, lepsze osiąga on wyniki tam, gdzie model jest więcej brutalny — przedewszystkiem więc w portretach męskich — patrz np. portret pana Z. G. śmiały i zdecydowany w charakterystyce. Walkowski — to Monachjum. Obrazy jego są soczyste, mocne i dość proste jako zagadnienie malarzkie.

Jackowski wystawia witraże, po części naprawdę pierwszorządne. Witraż stawia bardzo wysokie wymagania do umiejętności kompozycji, do wyczuwania istoty koniecznej stylizacji. Bywają uproszczenia, które są prostackiem. Jackowski unika tego niebezpieczeństwa.

Dużą ilość obrazów wystawia Dziurzyńska-Rosińska. W obrazach tych znać niewątpliwie pracę, a także umiejętność. Jednak siłą i skalą wewnętrznego swego napięcia artystycznego nie sięgają one dość głęboko.

Jerzy Drobnik.

Pisma nadesłane

„Przewodnik Bibliograficzny“. Zesz. 4. Miesięcznik dla wydawców, księgarzy, antykwaryjuszów, jako też czytających i kupujących książki.

„Głos Sądowictwa“. Nr. 5. Treść: K. Fleszyński: „Qui tacet, clamant!“ — Z. Zaleski: „Konstytucyjne stanowisko sadowictwa w Państwie“. — Dr. J. Korzonek: „Prorogatio fori“. — E. Wiśniewski: „Sprone kwestje z zakresu śledztwa“. — K. Wellin: „Art. 16 i 21 ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów“. — A. Goldmann i N. Dąbrowiecki: „Jeszcze o uposażeniach sędziów śledczych“. — K. Czafarczyński: „Więziennictwo Republiki Czechosłowackiej“. — Dział Sądów Pracy. — Kronika. — Z życia prowincji. — Przegląd czasopism prawnych. — Racja stanu a przestępstwo. — Odczyty. — Orzecznictwo. — Młody Prawnik.

„Przyjaciel Szkoły“. Nr. 10. Treść: A. Urbański: „Szkoła polska a polskie pszczenictwo“. — Dr. J. Mirski: „Zagadnienie karności w wychowaniu“. — A. Friedmannowa: „O korzystaniu z podręczników szkolnych“. — F. Hanas: „O wytwarzaniu pomocy szkolnych na lekcjach robót“. — A. Urbański: „Pszczola, jej życie i praca“. — St. Nowaczyk: „Karol Marcinkowski“. — „Nowe książki“. — Nasze Echa. — Różne wiadomości. — Nowości wydawnicze.

„Przegląd Piechoty“. Zesz. 5. Treść: Płk. J. Świątecki: „Patrol“. — Kpt. dypl. J. Rzepecki: „O nowym regulaminie piechoty“. — Kpt. dypl. S. Pstrokoński: „Przykłady użycia ciężkich karabinów maszynowych w piechocie sowieckiej“. — Płk. Mabile: „Czołgi w Maroku w r. 1925“. — Płk. Lebaud: „Wychowanie moralne obywatela-żołnierza“. — Mr. J. Kalandyk: „Ulepszenia, oraz poszukiwania nowych typów broni piechoty“. — Kpt. B. Sidorowicz: „Orkiestra dęta czy symfoniczna“.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUCZYCIELE GEOGRAFJI ZJEZDZAJĄ SIĘ W GDYNI

Jutro rozpoczyna się w Gdyni trzydniowy (24, 25, 26 bm.) ogólnopolski Zjazd Nauczycieli Geografii, piąty z rzędu. Obrady toczyć się będą na plenum oraz w pięciu sekcjach, ugrupowanych według typów szkół.

Referaty na plenum wygłoszą: z Poznania — prof. dr. S. Pawłowski p. t. „Rzut oka na ukształtowanie Pomorza“, dyr. dr. A. Wojtkowski p. t. „Poglądy niemieckie wieku XIX na dostęp Polski do morza“, i prof. dr. A. Jakubski „Fauna Bałtyku i jej znaczenie gospodarcze“; z Krakowa — prof. dr. W. Sobieski nt. „Z dziejów Pomorza“ i dr. S. Niemcówna nt. „Lektura geograficzna“; ze Lwowa prof. dr. Bujak nt. „Polska i morze na tle literatury naszej z ostatnich lat dwunastu“, prof. dr. E. Romer nt. „Wielka, szkoła praw przyrody i praw ludzkości“ i prof. A. Zierhoffer nt. „Wybrzeże polskie w świetle geografii politycznej i jej znaczenie gospodarcze“; z Wilna — prof. dr. M. Limanowski na temat „Polska i morze“; z Warszawy — prof. M. Siwak na temat „Stan i potrzeby nauki geografii w naszych szkołach“ i prof. G. Wutke nt. „Pracownia geograficzna“; z Bydgoszczy — dyr. J. Borowik nt. „O zasoleniu zatoki Gdańskiej“; z Gdyni — S. Ołtaszewski nt. „Port Gdyni“ i ze Zgierza — dyr. J. Cezak: „O nową dziedzinę pracy dla nauczycieli geografii“.

Poza tem dwanaście referatów zostanie wygłoszonych w sekcjach. Referować będą z Poznania: prof. S. Pawłowski i p. J. Makońska, z Warszawy — T. Paszkowski, F. Różycki, P. Ordyński, A. Gołębiowski, z Katowic — A. Hiasko - Pawlicowa, ze Zgierza — J. Cezak, z Jarocina — Z. Janowska, z Wągrowa — J. Bajerlein, ze Stanisławowa — F. Sawicki, z Krzemieńca — M. Zdobnicka i F. Maciak i z Nowego Sącza — J. Migacz.

W czasie Zjazdu odbędzie się walne zebranie Zrzeszenia Polskich Nauczycieli Geografii ze sprawozdaniami i wyborem nowych władz. Uczestnicy Zjazdu zjedzą port gdyński na holowniku „Ursus“. Odbędzie się też wycieczki — pieszo do Orłowa, i wycieczka statkiem na Hel, koleją przez Jastarnię i Puck z powrotem do Gdyni, wreszcie wycieczka do Torunia.

NAUKA

Z Tow. Miłośników Języka Polskiego. Kolo lwowski odbyło posiedzenie z referatem p. A. Zaczka pt. „Środkie archaizacji językowej w twórczości Mickiewicza“.

TEATR

Co grają w Wilnie? Piszą nam z Wilna: Dużym sukcesem naszego teatru stał się „Dzień jego powrotu“, dramat Nałkowskiej, przejęty z repertuaru Teatru Narodowego w Warszawie, a wystawiony ze zwykłą starannością. Główną rolę kobiecą grała p. Eichlerówna, męskie pp. Wasilewski (reżyser sztuki) i Lubiakowski, (tn)

Trupa rosyjska we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa: Gościł w naszych Rozmaitościach zespół aktorów rosyjskich, przybyły z Wilna, gdzie go przyjęto chłodno i z wielu zastrzeżeniami. Naturalistyczny styl Stanisławskiego, dość już dzisiaj przeżyty, cechuje tę trupę, która gra latami te same sztuki, więc zmykająca jest bardzo sprawnie przez samo zmechanizowanie i osiąga poziom poważny. Między aktorami są siły wybitne, lecz nie brak i miernot. Na parę wieczorów jest to interesujące, lecz a la longue ukazałoby swoją artystyczną pływizną. Gościna jednak była krótka, więc publiczność nie miała czasu na zorientowanie się ew. tem, a i część krytyki również. (lk)

MUZYKA

Co śpiewają we Lwowie? Piszą nam ze Lwowa: Ostatnią już chyba premierą operetki w tym sezonie, przed wyjazdem naszej trupy do Krakowa, gdzie jest niecierpliwie oczekiwana, było „Wesele w Hollywood“ operetka Oskara Straussa. Rzecz dzieje się z kulisami filmu i ma wiele ustepów wmelodyjnych i barwnych. Reżyserował p. Ruszkowski, który w tej galei ładnie się wybiła, śpiewała p. Fontanówna, Folański, Hermanowa i in. z dużym powodzeniem. (lk)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Bitwy morskie na jeziorze Zaniemyjskim. W ostatnim zeszycie „Ilustracji Polskiej“ znajdujemy pod powyższym tytułem niezwykle ciekawy artykuł. Opisuje on epizody z życia Edwarda Raczynskiego, fundatora Biblioteki Raczynskich w Poznaniu. Raczynski otrzymał od przyjaciela, kasztelana Jaraczewskiego w dożywocie wyspę na Jeziorze Zaniemyjskim. Na jeziorze zbudował kilka statków żaglowych na wzór wojennych i zaopatrył je w armatki. Załogę stanowili chłopcy wiejscy. Prócz marynarzy, na wyspie ulokowane były „wojska lądowe“. Pomiedzy obu armiami toczyły się zawzięte bitwy, opisane na podstawie starych czasopism, w których uczestnicy zamieszczali swe wrazenia. Ilustracje pokazuje, jak wyglądał dziś jezioro i wyspa Edwarda, zaś odbitki starych rycin przedstawiają owe zacięte bitwy morskie na jeziorze. (tk)

W ŚRÓD KSIĄŻEK

CZEM UTOROWAŁ SOBIE DROGĘ AUTOR „SNÓW O POTĘDZE“?

Ukazanie się pierwszych dwóch tomów („Sny o potędze“, „Dzień duszy“), podjętego przez Jakóba Mortkowicza wydania zbiorowego dzieł Leopolda Staffa skłania do refleksyj na temat stanowiska tego poety w dobie dzisiejszej.

Karjera poetycka Staffa nie ma bodaj podobnej sobie w Polsce. A to dzięki pewnej osobliwości: Staff zdobył sobie publiczność łatwo, był niemal od początku poetą chętnie czytany, a następnie przedmiotem gorącego entuzjazmu społeczeństwa; i obok tego, — co właśnie jest znamienne, jak na nasze stosunki — lira jego nie przechodziła burzliwych kolej, które zazwyczaj są udziałem wybitnych poetów. Bywali u nas — a są i dzisiaj — poeci chętnie czytani, mający łatwą popularność, którzy bez trudu zdobyli sobie czytelnika. Ale to są talenty średnie, które właśnie dzięki swej średniości i pewnej, jeśli tak wolno powiedzieć, układności talentu nawiązali w szybkim czasie kontakt z odbiorcą. Ale Staff? — Ten poeta niewątpliwie głęboki, talent o dużej rozpiętości — to bodaj jedyny z poetów dużej miary, który szedł od początku pewnym krokiem między zgrupowaniami szeregiem zwalczających się prądów literackich, nie prowokując gwałtownych ataków, a biorąc w niewolę serca.

Te osobliwe koleje kariery poetyckiej Staffa dałyby się jak mniemam, głównie wytłumaczyć dwoma czynnikami. Pierwszy — to wyjątkowo harmonijne ustosunkowanie się w jego twórczości artyzmu, faktury poetyckiej — i elementów uczuciowo-ideologicznych. Staff jest co się zwie poetą z natury. Czytając go, ma się wrażenie, że myśli wierszami, że od urodzenia tak myślał. Ta naturalność sprawia, że wszystko, co nam podaje, rodzi się już w marmurowych kształtach, przez co z jednej strony zjednywa swą pięknoscia, a z drugiej nie ma tych prowokujących ostrych kantów, po których poznajemy rogate wybuchowe indywidualności poetyckie, dla których wiersz jest raczej narzędziem podboju, walki, niżli paletą artysty.

Drugą przyczyną niezwyklej poczytności Staffa wydaje mi się to, że wszystko, co pisze, jest niezwykle w swojej treści dostępne. Ma się wrażenie, że Staffowi nie jest obce żadne wzruszenie ludzkie, żadna gorzoc, żadne uniesienie. Staff jest chyba najmniej ekscentryczny z naszych poetów, najlepiej umiejący wyrażać bez gwałcenia swego polotu poetyckiego w języku powszechnie dostępnym to, co jest najbardziej powszechnie wzruszające. Popularność (w najlepszym znaczeniu) założona jest niejako w poezji Staffa; twórczość jego tak szczęśliwie kojarzy dostępność z wysokim poetyckim polotem, a niekiedy wyszukana kunsztownoscia. Mierząc rzeczy skalą społecznej wybredności poetyckiej, której cechą jest między innymi unikanie za wszelką cenę tego, co ktoś mógłby posądzić o banalność — spozstrzega się dopiero, jak znakomitym mistrzem jest Staff, który osiąga wspaniałe poetyckie efekty najprostszemu środkami ekspresji. Nawet takie stany ducha, jak melancholja, strach, przygnębienie, a więc to wszystko, co leży na peryferji psychiki i oddala się od jej strefy umiarkowanej — i to umie nasz poeta przybrać w szatę metaforyczną tak prostą, że ją każdy (naturalnie dobry „każdy“) zrozumie i odczuje.

Staff, aczkolwiek w pysznej formie pisarskiej zawsze twórczy, zdobył już to, co się określa słowem „fizjonomja poetycka“ i dlatego, mimo że wszyscy oczekujemy od niego długiego pocztu pięknych dzieł i licznych lat twórczości, to jednak odczuwamy myśl o zbiorowym wydaniu jego pism (co niejako „zamyka“ dorobek poety) za najzupełniej trafną, jako że z tych cegieł, które już Staff zebrał, daje się wzniesć skończona w swym stylu piękna budowla poetycka.

J. E. Skiński.

Poznań.

Książki nadesłane

Zenon Kosidowski: „Fakty i złudy“. Poznań 1931. Wyd. Jan Jachowski.

Józef Mieroszewski: „Tulacz“. Poema wojskowe w dziesięciu śpiewach. Wydał z rękopisu Michał Janik. Nakł. Tow. Miłośników Książki, Kraków 1930.

ŻYCIE SOKOLE

Naczelnictwo Słowiańskiego Sokolstwa

Praga Czeska. W piątek 15 bm. odbył się tu zjazd naczelnictwa Sokolstwa Słowiańskiego na który przysłały swych przedstawicieli wszystkie cztery związki krajowe, a więc — polski, czeskosłowacki, jugosłowiański i z Rosji emigracyjnej. Zebranie odbyło się w Domu Tyrsa o godz. 15. Przedtem naradzały się naczelniczkę poszczególnych związków omawiając projekt przyszłorocznych kobiecych zawodów gimnastycznych.

Właściwe zebranie zagaill p. o. naczelnika Związku Sokolstwa Słowiańskiego dh Heller. Dotychczasowy naczelnik dh Vanicek z powodu poważnej choroby zmuszony był — jak już donosiliśmy — złożyć godność naczelnika. Nasze Sokolstwo reprezentowały naczelnik związkowy dh Jan Fazanowicz, naczelniczka związkowa dhna Zamoyska i naczelnik Dzielniczy Wielkop. dh Suligowski. Przy zagajeniu wyjął dh Heller powody nieobecności dh Vaniceka oraz powitał dhnę Prowaznikową (kandyduje na naczelniczkę związku czeskosłowackiego) i dh Suligowskiego, znajdujących się po raz pierwszy na zebraniu naczelnictwa.

Zkolei przystąpiono do właściwego porządku obrad. Protokół z posiedzenia odbytego 10 stycznia br. zasadniczo przyjęto z drobnymi zmianami, poczem przedyskutowano projekty ćwiczeń zawodniczych i minimów na zawody zastępów Zw. Sokolstwa Słow. Ćwiczenia dotyczące druhow przyjęto jednogłośnie, natomiast ćwiczenia zawodnicze na przyrządach dla druchen poddał krytykę dh Fazanowicz, gdyż układ opracowany przez Czechów, był bardziej odpowiedni dla mężczyzn. Po obszernej dyskusji, w której rozważano sprawę zasadniczo, odesłano projekty do komisji, składającej się z naczelniczek. Ponieważ projekt czeski rozesłany był poszczególnym związkom, zatem rozpatrywały je już uprzednio i naczelniczkę polskie oraz jugosłowiańskie przedłożyły na zebraniu własne propozycje, które właśnie miano uzgodnić.

W sprawie rozpisania zawodów Zw. Sokolstwa Słow. postanowiono, że jak dotychczas, zawody te odbędą się dla zastępów wyższych i niższych druchen i druhow, a o pierwszeństwo Związku — również dla druchen i druhow. Poza tem zostawiono biegi rozstawne, dla druchen 4 x 75, dla druhow 4 x 100 oraz zawody narciarskie dla druchen i druhow. Omawiano przy tej sposobności jeszcze wprowadzenie gier sportowych, jednak sprawa ta nie była dostatecznie przygotowana, to też ustalono termin 1 czerwca rb., do którego to dnia poszczególne związki krajowe nadesłały swoje uwagi.

Przyjęto dalej do wiadomości sprawozdanie o przygotowaniach do przyszłorocznego zlotu w Pradze. Jak z tych sprawozdań wynika, wszystkie komisje są już ustalone, projekt budowy opracowany i zatwierdzony. Na boisku może ćwiczyć 16.000 ludzi, a oblicza się ogółem ćwiczących na przeszło 20.000. Program główny przewidziany jest w dniach 3, 4 i 5 lipca. Niezależnie od tego już poprzednio przez dłuższy czas odbywać się będą ćwiczenia szkół, wojska i zawody. Poszczególnym związkom narodowym rezerwowano się osobne punkty w programie. Zgłoszenia odrębnych ćwiczeń należy nadesłać do 1 czerwca br. Jak wiadomo, polskie Sokolstwo przygotowuje odrębne występy w ćwiczeniach wolnych dla druchen i druhow ułożonych przez naczelnika związkowego dh Fazanowicza.

Rada Dzielniczy Małopolskiej

Lwów. Zebranie odbyło się w gmachu Sokoła-Macierzy przy udziale przeszło setki delegatów z 14 okręgów naszej dzielnicy. Ze sprawozdań poszczególnych okręgów wynikało niezbicie, że praca nasza — chociaż prowadzona w bardzo nieraz trudnych warunkach — daje jednak piękne owoce, a Sokolstwo, jako organizacja rozwija się stale, nabierając przede wszystkim coraz większej spójności wewnętrznej.

Podczas obrad omawiano szczegółowo jedną z największych naszych

W dalszym ciągu przyjęto zgodnie z życzeniami polskiego związku regulaminy zawodów i nagrody przechodniej Zw. Słow. Sokolstwa. Nagroda, ufundowana dla Zw. Sokolstwa Słow. przez prezesa dh Adama Zamoyskiego a przedstawiająca sokoła w locie, przewidziana jest — ze względu na jej większą wartość — jako wieczysta i przechowuje ją każdorazowo związek, do którego należy zwycięzca w zawodach o pierwszeństwo Związku Słowiańskiego Sokolstwa. Tak samo ustalono jako nagrodę wieczystą dar m. Poznania z okazji Złotu Wszechsłowiańskiego z roku 1929. Tę piękną statuetkę brązową otrzymuje Związek uzyskujący pierwsze miejsce w biegu rozstawnym druhow 4 x 100. Drugi dar, również m. Poznania z 1929 r. (piękna waza) przeznaczono jako nagrodę wędrowną, która przechodzi na własność tego związku, który w biegu rozstawnym 4 x 75 dla druchen zdobędzie pierwsze miejsce 5 razy niekoniernie z rzędu. Zawodnicy otrzymują plakiety z fotografią wyżej wymienionych nagród.

Zadnych wniosków nie nadesłano, to też punkt ten upadł. Komisja sokolic rozpatrzyła ponownie projekty ćwiczeń zawodniczych dla druchen i przedstawiła swoje wnioski ogólnemu zebraniu; ćwiczenia te uchwalono większością głosów, przy sprzeciwie z naszej strony. O godz. 19,15 zakończył przewodniczący obrady.

Następnego dnia rozpoczął się dwudniowy zjazd rady Związku Sokolstwa Czechosłowackiego. Nasi delegaci, jak również delegaci Sokolstwa Królestwa Jugosławji byli na tym zjeździe obecni. Powitał ich serdecznie prezes Zw. Czechosłowackiego dh Scheiner, którego przemówienie przyjęli obradujący delegaci burzliwymi oklaskami. Program zjazdu był bardzo obszerny, załatwiono go jednak stosunkowo w bardzo krótkim czasie, ponieważ niezwykle dokładnie sprawozdania opracowane i wydrukowane rozesłano na czas poszczególnym okręgom. Zwracono specjalnie uwagę gruntowne przygotowanie wszystkich i znajomość sprawy u obecnych. Poszczególni członkowie przewodnictwa powoływali się stale na wydrukowane sprawozdania, a delegaci dyskutowali rzeczowo i nie było takich popisów krasomówstwa, w których nasi delegaci aż nadto często niepotrzebnie się lubują. Nie słyszało się też wałkowania bez końca jednej sprawy, lecz wszystko załatwiano krótko, dzięki czemu obrady stały na wysokim poziomie. Jedyny punkt nastęrczał nieco więcej kłopotu, a mianowicie — wybory całego przewodnictwa. Ale i tu poradzono sobie w ten sposób, że nie dyskutowano na plenum, a tylko przedstawiciele okręgów radzili między sobą.

Na cześć delegatów polskich i jugosłowiańskich, wydał prezes, dh Scheiner kolację pożegnalną, która przeszła w bardzo serdecznym nastroju.

W niedzielę, dnia 17 bm. odbył się w Budziszynie (Niemcy) zlot Serbo-Łużyczan, na który nasza delegacja miała również pojechać. Jednak w ostatniej chwili odstąpiono od tego zamiaru na wyraźne życzenie przewodnictwa Serbo-Łużyczan, którzy ze względu politycznych obawiali się szkan ze strony niemieckiej. Widać chociażby z tego, jak się tam traktuje t. zw. mniejszości narodowe i jak niesłuszne są ciągle żale Niemców na Polskę, która dla mniejszości niemieckiej jest aż nadto tolerancyjna! Delegacja nasza ze szczerym żalem zrezygnowała z tych odwiedzin i wracała do kraju. K. S.

wodnik Gimnastyczny „Sokół“ nie może w dostatecznej mierze uwzględnić spraw miejscowych, a te zwłaszcza ze względu na ich charakter kresowy domagają się swoistej publikacji.

Zastanawiano się bardzo gruntownie nad sprawą przysposobienia wojskowego i stałych drużyn sokolich (S. D. S.) ponawiając rozkaz, że wszystkie gniazda winny tej kwestji poświęcić baczną uwagę. Wiele gniazd skarżyło się na wojskowych instruktorów p. w., iż rozszerzają zakres swoich uprawnień, mieszając się do spraw wewnętrznych i pozwalają sobie nawet żądać od poszczególnych gniazd sprawozdania, wtrącając się też do życia ściśle organizacyjnego. Uchwalono zwrócić się do miarodajnych czynników, aby w odpowiedni sposób pouczyli instruktorów p. w. o ich obowiązkach, a gniazdom zalecono trzymać się ściśle obowiązujących postanowień i nie pozwalać na ingerencję niepowołanych osób.

Słyszano się również dużo zapytań, dlaczego nasze placówki nie otrzymują znikąd subwencji, chociaż inne towarzystwa nieraz aż nadto wątpliwie wartości pod każdym względem, a nawet niejednokrotnie wręcz szkodliwe dla państwa — są subwencjonowane czy to z komitetów powiatowych, czy też miejskich itp. — Pytania te musiały pozostać bez odpowiedzi, natomiast polecono gniazdom, aby nie porzucając starań o uzyskanie pomocy, działać można jako siłownie Sokolstwa należnej za jego ofiarą i wytrwałą pracę, polegały głównie na własnych

siłach, jak dotychczas i przez to zyskiwały samodzielność. Zastanawiano się nad ciężkim położeniem naszej inteligencji na kresach i — znając jej wytrwałość, oraz przywiązanie do sprawy narodowej — wyrażono głębokie przekonanie, że nie ugnie przed szyskanami, oraz wrogim stosunkiem niejednokrotnie rozmaitych dygnitarzy, lecz wytrwale popierać będzie zbożną pracę sokolą.

Zkolei uchwalono wziąć udział w zlocie w Gdyni, który będzie nietylko zdarzeniem wewnętrznym, ale może mieć duże znaczenie ogólnonarodowe na naszym Pomorzu.

Ponieważ prezes dzielnicy dh. dr. Aleksander Małaczyński, nie czując się dostatecznie zdrowym, wniósł rezygnację, przeto zajęto się sprawą wyboru prezesa. Rada uchwaliła nie przyjąć tej rezygnacji dr. Małaczyńskiego, który posłuszny życzeniom ogółu rezygnację cofnął, żądając jednak od obu wiceprezesów dr. Marjana Wolańczyka i dr. Józefa Borowca wyższej współpracy. Na skarbnika dzielnicy wybrano druha Pelczarskiego.

Obrady trwały przez cały dzień i zakończyły się przemówieniem dh. dr. Małaczyńskiego, który stwierdził wielką wartość organizacji, troskliwość sprawy Sokolstwa i podziękował za dotychczasowe trudy, przyczem zapewnił, że przewodnictwo dzielnicy, stosownie do życzenia, wyrażonego przez szereg delegatów, śledzić będzie wszystkie przejawy życia sokolego po gniazdach, prosi jednak o ciągle dokładne informowanie.

Lustracje techniczne okręgów

Okręg lwówecki

L w ó w e k. Na lustrację stawili się wszystkie gniazda prócz Brodów. Z przewodnictwa okręgu byli obecni: prezes dr. Szamborski, wicepr. drh Marceli Maćkowiak, naczelnik drh Galas. Tok lekcyjny przeprowadził naczelnik gniazda Pniewy drh Bogusławski. Lekcję przerobiono dość dobrze, chociaż niewyczerpująco, bez zachowania ponadto przepisane czasu. Następnie drh Frydrych, członek przewodnictwa dzielnicy przeprowadził z 16 druhami ćwiczenia zlotowe, które wszyscy zupełnie dobrze opanowali. Braki w wykonaniu poszczególnych elementów poprawiał drh Frydrych.

Okręg wroniecki

S z a m o t u ł y. Lustracji dokonano w naszym mieście jako najbardziej centralnym punkcie okręgu. Prócz lustrującego I. następcy naczelnika dzielnicowego drh inż. W. Maćkowiaka i druchny Korachówny, obecni byli: drh naczelnik okręgowy Błażejewski, zastępca naczelnika drh Dymek i zarząd miejscowego gniazda. Na 15 gniazd okręgu reprezentowanych było tylko 6 gniazd a mianowicie: Wronki, Szamotuły, Sieraków, Drawsko, Kazimierz i Witkowiec. Nie stawili się i nie uniewinniły się gniazda: Międzychód, Góra, Grobia, Wieluń, Rosko, Wrzyszczyzna, Ostroróg, Podrzewie i Duszniki. Z gniazd żeńskich przybyły: Szamotuły i Sieraków, nie stawili się natomiast Wieleń i Wronki, ponieważ naczelniczka okręgu musiała jechać na węgę do Poznania. Lekcję przeprowadził wzorowo z 25 ćwiczącymi drh Dymek. Ćwiczenia zlotowe idą bardzo

Równocześnie w osobnej salce, przeprowadzała drużna naczelniczka Kapszakówna ćwiczenia dla druchen. Oddziały żeńskie są we Lwówku, Nowym-Tomyślu i Pniewach.

Po ćwiczeniach odbyła się odprawa połączona z krytyką lekcji, ubrań ćwiczebnych i zrozumienia obowiązków sokolich. Lustrujący I. zastępca naczelnika dzielnicy drh inż. Wiktor Maćkowiak z zadowoleniem podniósł znaczny postęp okręgu pod względem technicznym, obowiązkowość i pracę drh naczelnika Galasa. Okręg postanowił wysłać na zlot dzielnicy 70 druhow i 20 druchen.

sprawnie pod umiejętnym kierownictwem drh Dymka. Lustracja druhow odbyła się na dziedzińcu przed Strzelnicą, a równocześnie przeprowadzono ćwiczenia druchen w sali Strzelnicy pod kierownictwem drch Korachówny. Do ćwiczeń druchen stanęło 6 z gniazda Szamotuły z naczelniczką Rybarczykówną na czele, 2 — z gniazda Międzychód z zastępczynią — naczelniczką Ekertówną i 2 — z gniazda Sieraków z naczelniczką Wyrwianką.

Sprawność techniczną okręgu pod względem wyrobienia naczelników, opanowania toku lekcyjnego, przeprowadzeniu ćwiczeń zlotowych, zaopatrzenia się w ubrania ćwiczebne i ogólnej orientacji — jest dobra. Okręg wroniecki może być dowodem, jak bardzo rozwój danego okręgu zależy od umiejętnego kierownictwa władz sokolich, od osobistego wpływu, od zrozumienia i przejęcia się ideą sokolą.

40-lecie gniazda

C i e s z y n. W dniach 20 i 21 czerwca odbędą się w naszym mieście zlot okręgowy, który nabiera specjalnego znaczenia, bowiem zbiega się z uroczystością 40-lecia gniazda cieszyńskiego, najstarszego w województwie śląskim. W tym samym czasie urządza miasto Cieszyn uroczyste otwarcie własnych zbiorów muzealnych i zbiorów im. ks. J. Londzina, połączone ze zjazdem muzeologów z całej Polski, jako też odsłonięcie pomnika pierwszego księcia cieszyńskiego Mieszka I. Obie uroczystości, sokoła i miejska uzupełniają się i potęgują walory wielkiego święta kresowego. Podajemy poniżej program obu imprez.

Sobota, 20 czerwca: godz. 20 — akademja sokoła w teatrze miejskim. Godz. 21 — zabawy towarzyskie. Nie-

dziela, 21 czerwca: godz. 6 — próby ćwiczeń na boisku gimnazjalnym; godz. 8 — nabożeństwo sokole w kościele parafjalnym i kościele ewang.; godz. 9 — wykład hist. Ziemi Cieszyńskiej dyr. Popiolka; godz. 10 — otwarcie muzeum miejskiego; godz. 10,30 — zakończenie prób ćwiczeń i formowanie pochodu na boisku; godz. 11 — pochód z boiska pod pomnik; godz. 11,30 — odsłonięcie pomnika Mieszka I; godz. 12,30 — pochód ulicami na Rynek; godz. 15 — posiedzenie zjazdu muzeologów; godz. 15,30 — publiczne ćwiczenia na boisku; godz. 18 — festyn i zabawa towarzyska na boisku.

Niewątpliwie zlot ten będzie licznie obsesany i zamieni się we wspólną manifestację sokolą, w której powinny również wziąć udział możliwie najliczniej delegacje Sokolstwa z naszej dzielnicy.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Zgoda i jedność

Zdajemy sobie sprawę, więcej, lub mniej jasno, że chwila, którą przeżywamy jest przełomowa w historii świata i w historii młodego państwa polskiego. Z tego więc powodu wszystko, co dzieje się teraz ma wielką wagę i niejedną w rzeczy samej drobny szczegół życia wciągnięty dziś w orbitę znamiennych wydarzeń przejmujemy od nich barwę i znaczenie. Nie wolno nam więc lekceważyć żadnego przejawu natury wewnętrznej, czy zewnętrznej w państwie, ponieważ nieraz od rzeczy pozornie drobnych zaczynają się wielkie przemiany.

Naogół notuje się częściej rzeczy złe, niż dobre, gdyż zło rzuca się w oczy, a dobro rozwija się w cisy i nie tak prędko daje znać o swej potędze. — Trzeba nam jednakże dla dodania sobie samym otuchy wyszukiwać dokoła przejawy dodatnie, ażeby dopomódz im do wzrostu i rozkwitu.

Takim faktem pomyślnym jest w tej chwili ruch słowiański obudzony wśród kobiet polskich. Ruch ten ma znaczenie głębsze i wyrasta z samych podstaw naszej psychiki narodowej.

Jeżeli ruch słowiański jest przejawem dążenia do konsolidacji rasowej w walce przeciw Niemcom, to jest on zarazem i przeważnie wyrazem najgłębszego narodowego instynktu pragnącego konsolidacji żywiołu narodowego w walce z wrogiem wewnętrznym i zewnętrznym.

W tym wypadku kobiety narodowe wyczuły specjalną swoją wrażliwością psychiczną najaktualniejszą dla narodu potrzebę.

Bo, w czasach t. zw. normalnych, gdy życie państw i społeczeństw płynie wolnym korytem codzienności bez zapowiadających się zbliżających prognozytyków wielkich wydarzeń wolno różnym grupom stanowym, zawodowym czy innym żyć własnym, odosobnionym życiem i rozwijać się odrębnie bez zwracania bacznej uwagi na rozwój grupy sąsiedniej. Pewna decenalizacja interesów i poczynań jest wówczas nawet korzystna. Dziś jednakże, wobec coraz groźniejszego naporu Niemców z zewnątrz a bolszewickiej agitacji od wewnątrz nie możemy sobie już pozwolić w obrębie obozu narodowego na żadne forsowanie czy faworyzowanie jakichkolwiek grup, lub organizacji, tylko trzeba nam łączyć się i zcałać na całym froncie, tak jak wojsko nawiązuje ścisły kontakt na linii w chwili spodziewanego ataku wroga, czy w momencie własnej ofensywy.

Konsolidacja kobiet w obozie narodowym jest dziś koniecznością państwową, ponieważ byt państwa opiera się na zwartej i konsekwentnej woli narodu.

Warto zastanowić się nad tem, czy istnieją przyczyny opóźniające zgodne i czynne współzycie różnych kobiecych grup narodowych. Przyczyny faktycznej a więc wypływającej z ideologii nie ma. Cały kobiecy obóz narodowy ma wspólną ideologję, jasno rozumianą, głęboko odczuta i przeprowadzoną różnymi metodami w obrębie własnego ośrodka. — Różnice mają raczej charakter formalny, zewnętrzny, tkwiąc zazwyczaj w odrębnej metodzie postępowania, lub też w odmiennym, indywidualnym ujęciu.

Istnieją więc pewne odrębności w obrębie grup zawodowych i stanowych. Kobiety narodowe łącząc się w jakiejś organizacji zawodowej, czy stanowej, zapatrzone w interes grupy zapominają, że są częścią całości, zapominają, że wolno im wprawdzie zajmować się swoimi specjalnymi sprawami, że jednakże nie jest im absolutnie dozwolone przecenianie tych spraw i wysuwanie ich na plan pierwszy, przed powszechną, obowiązującą wszystkich sprawą narodową. — Tylko wówczas interes grupy staje na fundamencie szerszym i mocnym, jeżeli jest on częścią całości interesów wszystkich grup narodowych i zbiega się w swojej ostatecznej konsekwencji w najwyższym, ostatecznym celu zrealizowania ideologii narodowej w państwie.

Gożej naturalnie przedstawia się rzecz, jeśli na plan pierwszy działania wysuwa się już nie interes pewnej grupy stanowej, czy zawodowej, ale ambicje osobiste wybitniejszych jednostek. Sprawy personalne więcej jeszcze, niż kwestje stanowe, lub problemy zawodowe hamują rozwój orga-

niczny, a przecież sytuacja jest tu tak bardzo uproszczona. Warto tylko przypomnieć, że w obozie narodowym jest pracy dosyć, znajdzie się więc zawsze i łatwo godna pozycja dla ambicji każdej pracownicy społecznej.

O ile jednakże sprawy personalne są najmniej ważne i w takiej, czy innej formie załatwione być mogą, o tyle więcej trudności przedstawiają te momenty, w których całe organizacje wysuwają trudności w stosunku do innych organizacji. Przyczyna leży tu zazwyczaj w nieodpowiednim komentowaniu ideologii narodowej, w niezrozumieniu tego, że sprawa narodu nie może być nieczym monopol, lecz, że jest ona własnością wszystkich zarówno kobiet z ludu, czy z inteligencji, ziemianek i mieszczańek, młodych i starych, jednym słowem wszystkich kobiet rozumiejących i czujących narodowo.

Dalszym momentem jest — stosowana różnica metody pracy społecznej. Tu wysuwa się na widownię istniejący od początku świata kontrast postawy wewnętrznej i zewnętrznej działania między starymi i młodymi. Kobiety starszym wydaje się, że jedyną ostoją racjonalnej pracy społecznej jest stara, od lat wypróbowana metoda działania, młode kobiety jednak mają głębokie przeświadczenie, że rację bytu mają tylko metody nowe, wprowadzane przez nowe pokolenie młodych pracownic. Starsze społeczeństwo kobiece odsuwa od siebie młodzież przez brak wyrozumiałości i z obawy, że lada chwilę nastąpi utrata władzy, a co zatem idzie prawdziwa, beznadziejna starość osamotnienie, zapomnienie. Ze swej strony młodzież izoluje się od starszego społeczeństwa dlatego, że obawia się niezdytu, marazmu, dlatego, że czuje się pokrzywdzona niedocenianiem jej sił, jej możliwości i jej zapału, często też z powodu pewnej, właściwej młodemu wiekowi nieśmiałości, a wreszcie nie raz i dla wybujałych już ambicji osobistych i pożądaną władzy! — W ten sposób tworzą się grupy starych, starszych i najstarszych chcących ratować świat od nagłego przewrotu, i po drugiej stronie ośrodki młodych, młodszych i najmłodszych chcących właśnie świat ruszyć z posad jak najprędzej. — A jednak nie jest to wszystko w przejawach swoich wcale groźne! Odrobina dobrej woli z obu stron, a stanie się to, co stać się musi, co dyktują prawa życia. Starzy muszą przygotować do pracy kadry młodych, a młodzież musi zastąpić starsze społeczeństwo, żeby w pracy narodowej nie było przerwy, żeby jej każde pokolenie nie potrzebowało rozpoczynając od początku!

Jeżeli więc rozejrzemy się uważnie po wszystkich organizacjach kobiecych, po różnych grupach stanowych i zawodowych, wśród starszego i młodszego społeczeństwa kobiecego zauważymy z radością, że niema żadnych istotnie głębszych przyczyn uniemożliwiających konsolidację żeńskiego żywiołu narodowego. Można doskonale uzgodnić różne interesy specjalne w obrębie wspólnej ideologii narodowej.

Pozostaje nam więc tylko jedno: szerzyć hasło konsolidacji kobiet narodowych i przynaglać do szybkiego jej przeprowadzenia.

Sytuacja jest groźna: na Zachodzie i na Wschodzie i zewsząd zbierają się chmury zwiastujące nadciągającą burzą!

W Bolszewji niema już ludzi, są tylko niewolnicy, którym wypala się numer na ramieniu i gna do roboty. Dzielą się istoty bez imienia i nazwiska pędzone są do fabryk i na rolę, jutro ruszą na podbój świata, gdyż nic nie mają do stracenia, a jedynie wojna i grabież może im dać posmak jakiegoś znośnego bytu. W Bolszewji maleńkim dzieciom, wychowywanym w przytułkach państwowych daje się do rąk jako jedyną zabawkę granaty ręczne i bomby.

Na Zachodzie podnosi się wolno i systematycznie, wzrasta w siły i tezę je potwór odradzającego się militarizmu niemieckiego. Fabryki samochodów i maszyn rolniczych gromadzą i udoskonalają broń, przetworzenie chemiczne przygotowują gazy. Na morze, co kilka miesięcy opuszcza się nowy pancernik i mrowi się tłum łodzi podwodnych. Pięć milionów bezrobotnych czeka na nowe kolonie... polskie!

Agendy bolszewickie pracują wewnątrz państwa, dyplomacja niemiecka podkopyje nasz byt państwowy w Lidze Narodów. — A Polska? W Polsce klóćmy się wszyscy w najlepsze, jak za dawnych, dobrych czasów tuż przed rozbioremami.

Trzeba sobie jasno powiedzieć prawdę, że dziś nie wolno nikomu rozbijać pracy narodowej, gdyż tem samem jestto praca na szkodę państwa. W jedności leży nasza siła, i niech kobiety narodowe jako pierwsze propagują i realizują tę wielką siłę!

Wystawa wychowania przedszkolnego

We wzorowym gmachu nowego przedszkola przy ul. Leszno 111 w Warszawie przez 10 dni była otwarta dla publiczności wystawa wychowania przedszkolnego, urządzona przez wydział przedszkoli magistratu stolicy. Aczkolwiek stołeczna sieć przedszkoli w bogatej cyfrze 64 powstała dzięki uchwałom Rady miejskiej, przeprowadzonej przez radnych Mameczara i Plenkwicza, jednak zawdzięczamy ją w gruncie rzeczy niezmordowanemu wysiłkom grona osób, na których czele stoją kobiety: p. Łukiewiczowa i p. Jakimiakowa, z całym poświęceniem tworzące polski system wychowania przedszkolnego, nie oparty niewolniczo na wzorach zagranicznych (Montessori, Decroly, Pestalozzi), lecz usiłujący z powodzeniem wybrać z nich tylko najcenniejsze wskazania. Ohećnie mamy nie tylko liczny, doskonale przeskolony personel, nie tylko polskiego już pomysłu i wykonania „pomocze przedszkolne”, lecz i 3 wzorowe gmachy, specjalnie na przedszkola-wzorówki wybudowane.

Mają one kablami wykładane sale łazienne, gdzie obok wanień i pryszniców jest — radość dziecka — basen do brodzenia w wodzie. Mają piękne sale jadalne, połączone z kuchnią dzwigiem, którym jadą na górę tace i kotły z jedzeniem.

Mają wspaniałe sale zabaw na dnie słotne lub zimne, zaopatrzone w różne zabawki, przyrządy gimnastyczne, nawet — skrzynie z piaskiem dla najmłodszych. Na podwórzu urządzony jest miniaturowy (niestety — brak miejsca) ogródek-boisko. Mają piękne, bogato zaopatrzone „pracownie”, czyli sale nauki, wreszcie — szatnie, pokoje dla nauczycielstwa i doktorski.

Wystawa obejmowała zarówno „pomocze przedszkolne”, jak „prace” dzieci (ich rysunki, malowidła, lepionki z plastoliny i gliny, wycinanki, ekspozyty „architektoniczne” z klocków). Obrazowała całe życie przedszkola i — budziła jednocześnie żal i radość. Żal, że... za naszych dziecięcych lat takich rajów nie było, a radość, że teraz ci najmłodsi korzystają z nich. Tę radość zatrafuła jednak myśl, że... nie wszystką działawość można objąć takim wychowaniem przedszkolnym. Można sobie wyobrazić, z jakim uczuciem te malcy przestępują co dnia progi przedszkola — wzorówki, które dla nich jest chyba jakimś zaczerpniętym palacem naszych pojęć z lat dziecięcych.

Zacznijmy od początku. Malcy rozbierają się w szatni, gdzie — ponieważ czytać nie umieją — mają wieszaki oznaczone figurkami ptaków, zwierząt, ryb, kwiatów, liści, — dla każdej grupy w innym kolorze. Stąd maszerują do sali zabaw, gdzie odbywa się modlitwa, po której wybierają sobie, gdzie chcą tego dnia „pracować”: w sali budownictwa, rysunków czy ćwiczeń. W tej ostatniej w niezwykle łatwy sposób uczą się logicznego myślenia, prawidłowych kojarzeń myśli, ba! nawet tak za naszych czasów zwykłe łzami oblewanych — czterech działań arytmetycznych. Służą do tego jakże zajmujące i łatwe „ruchome obrazki”; mamy na przykład 4 chłopców i 1 jabłko, które trzeba przykryć jego czterema ćwiartkami, by „wyszło” całe, a potem temiz ćwiartkami obdzielić chłopców, by każdy dostał porówno. Różnorodność pomysłów tego rodzaju jest bardzo zajmująca. Dawne nasze — tak ulubione — lamigłówki tu przedstawiają się, jako obrazki różnych środowisk, do których trzeba dobrać odpowiednie obrazki różnych przedmiotów. Więc naprz. wieś w lecie, dobie-ramy drzewa, ptaki, zwierzęta, mia-

sto ma tramwaj, latarnie i t. d., pokój sypialny — łóżka, szafy z ubraniami, kuchnia — piec kuchenny, garnki etc.; albo „kto co je?” — krowa, ptak, człowiek dorosły, niemowlę w wózku. Ciekawe są też „pomocze” dla ćwiczenia dotyku, słuchu, spostrzegawczości (podobieństwa i różnice) i t. d. Malcy dobierają, różne przedmioty według wielkości, barwy, kształtu, stopnia szorstkości w dotknięciu, grubości itp.

W sali rysunkowej odbywają się równie cudowne historie. Działawo słucha pogadanek z zakresu 5 grup „zagadnień”, mianowicie: dziecko a przedszkole, dziecko a pożywienie, ciepłe ubranie, dom rodzinny, „ruch uliczny” (każde zagadnienie omawiane jest przez 2 miesiące). Uczą się obserwować i potem odtwarzają w dowolnie wybranym materiale swoje spostrzeżenia, lepiać z gliny, rysując, malując, robiąc wycinanki.

Te właśnie prace dzieci wystawiono na pokaz. I doprawdy człowiek radował się na widok tych zdolności, które kryją się w polskiej dźwiatwie.

Trzeba tu też zaznaczyć, że na artystycznym poziomie stoją opracowane przez polskie siły (nauczycielstwo przedszkoli) owe „obrazki ruchome”, wyróżniające się smakiem z pośród wielu zagranicznych. A już wycinanki, oparte na motywach ludowych, zdobiące np. korytarze przedszkola, są wprost śliczne w linii i barwie.

Żal ogarnia tylko, że nie wszystkie dzieci mają takie przedszkola. Wpływ wychowawczy jest bardzo doniosły. Przez dziecko bowiem trafia i do domów tych warstw, które są — powiedzmy — zacofane wychowawczo. A już — szczególnie w obecnych warunkach mieszkaniowych — przedszkola są tak samo, jak świetlice dla dzieci szkolnych i kluby dla młodzieży pozaszkolnej — często wprost ratunkiem. Oceńnią się ich rzeczywiste znaczenie dopiero wtedy, gdy pozna się warunki domowe tej dźwiatwy. Ale to już jest — jak mówi Kipling — „inna historia, którą wam może kiedy opowiem”.

Warszawa. Z. Zaleska.

Kobieta w Turcji

Nauczanie. Do otwartych niedawno narodowych szkół ludowych uczęszcza 786.786 uczniów, z tego 146.696 chłopców i 640.090 dziewcząt.

W szkołach narodowych w Konstantynopolu pobiera nauki 1927 chłopców i 22.109 dziewcząt. Na 13.648.270 mieszkańców czytać i pisać umie tylko 851.591 mężczyzn i 259.269 kobiet.

Kobiety w sądownictwie. Minister sprawiedliwości mianował dwie kobiety sędziami — w Konstantynopolu i Angorze.

Policjantki tureckie. Związek kobiet tureckich zamierza zorganizować szkołę dla kobiet policjantek.

Rząd w Angorze zrozumiały niebezpieczeństwo reglamentacji obyczajowej, zawiadomił obywateli swego państwa, że nie będzie nadal tolerował haremów. W Sztambule i w Perze znajdowało się dwieście domów zamkniętych i kolo pięćdziesięciu domów schadzek, z których kilka utrzymywali cudzoziemcy. Wszystkie zostały zamknięte a osobników, starających się obejść prawo, stawiono przed sądem lub wydalono z kraju, zależnie od tego, czy byli Turkami, czy cudzoziemcami. Agenci policyjni, którzy znają takie domy, o nich nie zawiadamiają, zostają wydaleni i stosownie do okoliczności, podlegają karom.

W taki sposób wyznawcy Mohameta dają innym narodom lekcję moralności i poszanowania kobiety. („Le Feminisme Chretien”). (k)

Ze świata

Mussolini przeciwko konkursom piękności.

We Włoszech Mussolini zakazał urządzania konkursów piękności. — „Fizyczny urok kobiety — powiada włoski dyktator — jest zbyt świętym symbolem cnoty i miłości, aby służyć miał za wystawę. To nie jest nic w rodzaju fałszywej błyskotki, w której się parady, aby wywołać pełen hipokryzji podziw.

Młode wschodnie niewolnice, które na targach Lewantu wystawiane są n asprzedaż pełne wstydu starają się ukryć, podczas gdy królowe i księżniczki piękności, z zadowoleniem wystawiają swoje wdzięki. (Bulletino femmiulle). K.

Z życia harcerzy

Po bezdomnem trzechleciu gospodarzami własnej harcówki.

Imponująca defilada wojska, P. W. i W. F., organizacji narodowych i zawodowych oraz nieprzerwanie długa i barwna wstęga przesuwaną się szeregi harcerek i harcerzy w dzień 140 rocznicy „Konstytucji 3 Maja” napawała każdego obywatela radością i zadowoleniem, wskazując przedewszystkiem na zdrowy ruch wychowawczy młodzieży, zataczający szerokie kręgi. I przyglądając się licznym zastępom harcerzy, występujących z godną podziwu karnością i liczebnością przy każdej okazji, wymagającej uzewnętrznienia uczuć narodowych, nikt z pewnością nie pomyślał, że praca w tych szeregach toczyć się z konieczności musi w przykrych niejednokrotnie warunkach, wymagających samozaparcia i bezgranicznego umiłowania idei harcerskiej.

Dla poparcia tego twierdzenia przytoczyć należy z pośród wielu jeden jaskrawy przykład. Któż nie zna sympatją wśród społeczeństwa cieszącej się, popularnej oraz liczebnie silnej Harcerskiej Drużyny „Wilków Morskich” z podharcemistrzem Sylwestrem Woźniakiem jako kapitanem na czele. A jednak drużyna ta, rozwijając nadzwyczaj pilną i pełną żywotności działalność na niwie metod ogólnoharcerskich, jak niemniej w zakresie ćwiczeń, właściwych specjalnemu charakterowi drużyny żeglarskiej, zdobywając nagrody i odznaczenia w zawodach, przez okres trzech ostatnich lat widła życie formalnie tułacze, bezdomne, nie posiadając przy stanie około 120 członków — własnej harcówki.

Wreszcie dzięki zyczliwości rektora p. Ikerta przy szkole powszechnej im. Konarskiego otrzymała drużyna harcówkę, za co z tego miejsca należy się mu wyraz szczerzego podziękowania. I po gorączkowych przygotowaniach około wewnętrznego urzędowania, w uroczystość harcerską w dzień obchodu patrona św. Jerzego, 26 kwietnia br., odbyło się poświęcenie harcówki. Podczas mszy św. w kościele Bożego Ciała, przystąpiło do wspólnej Komunii św. przeszło 100 członków drużyny i pewna część członków K. H. P., a komunikował ks. Mały, kapelan drużyny. Po nabożeństwie odbyło się na dziedzińcu szkolnym skromne śniadanie, ufundowane przez K. P. H. Około godziny 10.30 kapitan drużyny dokonał otwarcia harcówki wstępem przemówieniem, poczem odczytano rozkaz uroczystościowy. Z kolei wygłosił przemówienie okolicznościowe prezes K. P. H. p. red. L. Porankiewicz, złożył życzenia opiekun drużyny z ramienia szkoły p. nauczyciel Ceptowski, wygłosił deklamację druh Kurasz, a oddziały starszych i młodszych drużyny zaprodukowały pieśni chórowe. O godzinie 12-tej przybył ks. Hm. dr. Paulus, naczelny kapelan Oddziału Wielkopolskiego Z. H. P. i po z serca płynącym przemówieniu dokonał uroczystego aktu poświęcenia. Wyrazić należy przekonanie i życzenie, że piękna sentencja umieszczona nad kominkiem harcówki: „Z żaru ogniska harcerskiego — weźmy żarliwość służby!” stanie się wytyczną pracy dla gospodarzy harcówki.

Popołudniu brała drużyna udział w ogólnej uroczystości harcerstwa św. Jerzego — na Malcie, gdzie podczas przeglądu przew. Z. O. generał Józef Haller witał „Wilków Morskich” hasłem „Czuwaj Bałtyk”. Pośród licznych gości i przyjaciół harcerstwa była również obecna z mężem p. d-rowsa Solańska, skarbniczka Komitetu Budowy Przystani, nieznaną budującą usilnych starań, by w ślad za harcówką po pokonaniu piętrzących się trudności, doznała realizacji upragnione życzenie drużyny, posiadania również własnej przystani.

Z życia S. M. P.

„Czekamy na ciebie w S. M. P.” słuchowisko pod takim tytułem nada Radio Poznańskie w niedzielę, o godzinie 18.30.

S. M. P. — Fara urządziło 10. bm. staniem zarządu oraz ks. patrona Fr. Klauzińskiego zebranie rodzicielskie. Przy szczerze wypełnionej sali zagał zebranie ks. patron witał licznymi zgromadzonych rodziców, patronat i druhów, omówił w kilku słowach znaczenie i cel zebrania rodzicielskich. Po odczytaniu sprawozdania z ostatniego zebrania, przedstawił prezes stow. dh. Fr. Przybylski całokształt pracy. Wspomnił o kółkach, zastępach, oraz zobrazował życie w ognisku. Piękny i bardzo interesujący referat wygłosił wicepatron p. Stefan Spizewski. W swoim referacie p. t. „O działalności S. M. P.” — wskazał jaki powinien być stosunek spo-

łeczństwa starszego do organizacji S. M. P. Po referatach wyłoniła się bardzo ożywna dyskusja, w czasie której przybył protektor stow. ks. prał. Stychel. W swoim przemówieniu wskazał on na potrzebę wybudowania Domu Katolickiego w parafii farniej, z którego korzystać mogłoby i S. M. P. Następnie przystąpiono do wręczenia szeregu nagród zdobytych przez druhów w zawodach i konkursie gier pokojowych. Na część drugą programu wieczornicy złożyły się liczne uroczystości: jak deklamacje, śpiew chórowy, z towarzyszeniem orkiestry, dalej bardzo udatne występy solowe na gitarze dh. Z. Domagały i na skrzypcach dh. Zybmunta Wypusza. Dalsze dwa monologu oraz wesoła komedijkę w 2 aktach odegrało kółko sceniczne pod dyr. dha. Zygm. Wolniewicza. W przerwach przygrywała orkiestra stowarzyszenia pod kier. dha. Wypusza. Uczestnicy zebrania rodzicielskiego opuścili salę w poczuciu mile spędzonego czasu.

Dh. Bogdan Kluge S. M. P. Poznań Boże Ciało zwyciężył w biegu na 10 000 mtr. w mistrzostwach klasy B w Poznaniu. W biegu brał udział obok Michalskiego z A. Z. S. znany na naszym terenie „maratończyk” Księżniakiewicz.

Cicha wioska Polanowice pod Kruszwicą była świadkiem niezwyklej uroczystości obchodu 3 maja, którą urządziły Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej i Młodych Polek. Na obchód ten, który zgromadził około 280 druhów i 60 druchien przyjechały bratnie stowarzyszenia z Kruszwicy i Sławka Wielkiego. W karnych szeregach udano się w pochodzie na boisko, gdzie odbyła się uroczysta akademja oraz zawody sportowe. Akademję zagał patron stow. ks. Górski, witając przybyłych druhów oraz licznymi zebranych mieszkańców Polanowic. Referat „O Konstytucji 3 maja” wygłosił p. Witkowski z Racic, wnosząc na zakończenie swego przemówienia okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Wiersz p. t. „Druh” wygłosił p. Kociołek z Kruszwicy. Następnie odbyły się międzystowarzyszeniowe zawody sportowe, jak bieg na 1500, 800 i 100 mtr. oraz pięciobój. W biegu na 1500 mtr. zwyciężył dh. Mintus z S. M. P. Kruszwica, na 800 mtr. dh. Ciechanowski z S. M. P. Polanowice; pierwszą nagrodę w pchnięciu kulą zdobył dh. Kaczmarek z S. M. P. Polanowice. Po zawodach ruszono przy dźwiękach orkiestry do Racic na salę p. Bembenka, gdzie odegrano sztukę p. t. „Orleta”. Cała impreza zorganizowana poraz pierwszy w Polanowicach przez S. M. P., zyskała u mieszkańców pełne uznanie. Zauważyć należy, że S. M. P. Polanowice powstało dopiero z początkiem bieżącego roku, lecz liczy już 70 druhów, którzy pracują z wielkim zapałem.

W Nowym Tomysłu odbył się święto Wniebowstąpienia zlot okręgowy stowarzyszeń Młodzieży Polskiej okręgu opaleńskiego, połączony z 10-leciem istnienia miejscowego stowarzyszenia. Uroczyste nabożeństwo odprawił ks. patron Matyszak, a podniósł kazanie wygłosił ks. prob. Kulizak. Zwracając się do młodzieży wołał m. in. w słowach porywających „My chcemy Boga w państwie — ustawodawstwie — w wojsku — w życiu publicznym jak i prywatnym... Ty młodzieży zgromadzona pod sztandarem S. M. P. masz dzisiaj zadanie wielkie i szczytne — na Ciebie są zwrócone oczy wszystkich, zatem do czynu z hasłem „My chcemy Boga”.

Po nabożeństwie utworzono pochod, który udał się do ogrodu „Kresowianka”, gdzie odbyła się defilada. W pochodzie brało udział 450 druhów reprezentujących 17 stowarzyszeń, ponadto brały udział

Wszystkie dzieci do „Stylowego”

Więść o występie znakomitego teatru dla dzieci pod dyrekcją znanego autorabajkopisarza Tymoteusza Ortyma, wywołała entuzjazm całego „małego” Poznania. Najlepszy teatr dla dzieci w Polsce, a bez wątpienia jeden z pierwszych w Europie, zyskał wielką sympatię Poznania podczas ostatniego swego występu w „Królowie Śnieżce”.

W poniedziałek, 25 b. m., o 4 po poł., w Teatrze „Stylowym” ukaże się ośmiewająca baśń w 4 aktach ze śpiewami i tańcami pióra T. Ortyma „O dobrej wróżce, Królu Śpióchu i Sierotce-Kasieńce”, z udziałem całego zespołu z maleńkim Bogdankiem Chomentowskim i komicznym krasnoludkiem Pawełkiem Duzińskim na czele.

Zatem nie wątpimy, że wszystkie grzeczne dzieci zgromadzą się w poniedziałek w teatrze „Stylowym” na tej uciecie nad ucztami. Bilety są rozchwywane. Nabywać je można w Kasie Kina Stylowego od 11—2 i od 4—7 wiecz., a w dzień przedstawienia od godz. 10 rano. zw 29 466

Młode Polki, miejscowy „Sokół”, Towarzystwo Katolickich Robotników i Tow. Kolejowców P., poczem na sali odbyło się uroczyste zebranie i wbijanie gwoździ pamiątkowych. Po przywitaniu gości, przedstawiciele towarzystw oraz druhów przez ks. dziekana Laskowskiego wygłosił przemówienie zlotowe komendant związku p. Dmochowski. Po przerwie obiadowej odbyły się zawody sportowe: bieg, kolarski, pięciobój, bieg na 800 m. i sztafeta 4 X 100 m. Pierwsze dwa miejsca w biegu kolarskim na trasie Nowy Tomysł — Bolewice — Nowy Tomysł (25 klm.), zdołało S. M. P. Grodzisk. Wicczorem o godz. 8-mej w sali „Kresowianka”, odegrało S. M. P. Nowy Tomysł komedję Bałuckiego p. t. „Ciepła wdówka”. Z okazji zlotu miasto przybrało wygląd świąteczny. Mimo licznych i niespodziewanych trudności — o których pisaliśmy na początku tygodnia na innem miejscu — zlot ten był wspaniałą manifestacją tężny organizacyjnej młodzieży zrzeszonej w S. M. P.

S. M. P. Poznań św. Jan obchodził w dniu 24. bm. 25-lecie swego istnienia i owocnej pracy wśród kilku pokoleń młodzieży. Program uroczystości przewidywał: o godz. 7.30 zbiórkę towarzystw ze sztandarami w salce na Komandorji, poczem wymarsz do kościoła. Po mszy św. uroczyste zebranie w salce parafjalnej. Od godz. 15 zabawa majowa w parku Narodowym na Malcie.

Tradycyjny bieg letni S. M. P. Boże Ciało odbędzie się w dniu 25. bm., o godzinie 12 w lasku Dembińskim. Znany przyjaciel młodzieży p. dyr. Witt, ofiarował wspaniałą puhar wędrowny dla pierwszego członka S. M. P. Spodziewany jest liczny start druhów z prowincji.

S. M. P. Jeżyce otworzyło swój sezon sportowy zawodami lekkoatletycznymi: w których wzięło udział 24 druhów. Osiągnięto doskonałe wyniki, świadczące o podniesieniu się ogólnego poziomu sportowego. W biegu na 100 m i w pchnięciu

W Szczawnicy Dr. A. R. Werner
specjalista chorób wewnętrznych
ordynuje od 1 maja.
Pensjonat „Pod Kraszewskim”.
zw 29 442

Umiejętna oszczędność.

W obecnych czasach może więcej niż kiedykolwiek musi każda gospodyni w wydatkach swoich ograniczyć budżet do minimum, bez uszczerbku jednak dla gospodarstwa, które na tem ucierpieć nie powinno. Zastosowanie do prania domowego płatków mydlnych Lux daje możliwość, bez naruszenia budżetu i nakładu pracy, osiągnięcia jaknajlepszych wyników. I faktycznie — w łagodnej i obfitej pianie Luxu pierze się przedko i oszczędnie sukienki kretonowe, batystowe, kolorowe hafty i inne delikatne materiały. Poza to Lux nie niszczy tak gospodyni i zapobiega pękaniu skóry, gdyż jest najczystszy mydłem.

Uwaga: Lux sprzedaje się tylko w oryginalnych paczkach, nigdy luzem.

kulą zajęli pierwsze miejsce drh. Rogalski, drugie drh. Laniecki; w skok w wż zwyciężył drh. Żarnowski przed drh. Lanieckim; w skoku w dal Rogalski przed Żarnowskim, w rzucie dyskiem Żarnowski przed Rogalskim; w biegu na 800 m zwyciężył drh. Nowakowski przed drh. Affeldą. W ogólnej punktacji pierwsze miejsce zajął drh. Żarnowski — 11 pkt., II. drh. Rogalski — 9 pkt. W grupie młodszych I miejsce zajął drh. Kitzman, II. drh. Rogalski Tadeusz.

Wyspa RAB (Arbe) DALMACJA
PALACE HOTEL PRAGA I HOTEL BRISTOL
Kompletne utrzymanie (z wszelkimi podatkami i obługami) według położenia pokoju od zł 14.— do 20.—
Zadzwońcie ilustr. prospektów.
nw 8 950

Meżczyźni! Nowe siły! Pat. polski Nr. 11 132
daje jedynie rewelacyjny, opatentowany w wielu krajach kulturalnych aparat „Nr. 111” Naukowa broszurka niezmiernie interesująca i zawierająca dysertację i opinie wielu poważnych osobistości nauki lekarskiej — wysyłamy dyskretnie i bezpłatnie. Adresować: „INVENTUS” Biuro Handl. Lwów, Jagiellońska 20.
Dozwolone do użytku przez władze administracyjno-lekarskie. Za skuteczność aparatu przyjmujemy pełną gwarancję.
Pw 11214-72,30

OSZCZĘDZAJ NA WSZYSTKIM LECZ NIE NA ZDROWIU!

nw 11026

Latowe podróże morskie

TRANSATLANTYCKIMI OKRĘTAMI

„POLONJA”, — „PUŁASKI”, — „KOŚCIUSZKO”

na fjordy NORWEGJI — od 18-go lipca do 2-go sierpnia r. b. Bilety od 500 zł; do KOPENHAGI — od 25-go lipca do 29-go lipca r. b. Bilety od 175 zł; do STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI — od 29-go lipca do 26-go sierpnia r. b. Bilety od 1 975 złotych; do STOKHOLMU, RYGI, VISBY — od 3-go sierpnia do 9-go sierpnia r. b. Bilety od 225 zł; do LONDYNU, ROTTERDAMU i KOPENHAGI — od 6-go sierpnia do 17-go sierpnia r. b. Bilety od 375 zł;

BEZ PASZPORTÓW i WIZ ZAGRANICZNYCH.

Bliższe informacje i sprzedaż biletów w biurach Linji Gdynia — Ameryka, w Warszawie, Marszałkowska 116, tel. 547-46, oraz w biurach Wagons-Lits-Dook, Orbis, Franco-pol i Ligi Morskiej i Kolonjalnej.
nw 11015

NIE UNIKAJMY SŁONCA
OD PIEGÓW
UCHRONI NAS KREM

CAZIM-METAMORPHOSA

Dnia 20 maja 1931 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza nigdy niezapomniana, ukończona siostra i siostrzenica, ś. p.

Jadwiga Nawrotówna

w 19 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się dnia 24 bm., o godz. 4 po południu z domu żałoby przy ul. Jeżyckiej 29.

W nieutulonym smutku pogrążona
rodzina.

zw 29 454

Michalina z Pawłowskich Neumannowa

Wyprowadzenie zwłok z domu, nabożeństwo żałobne i pogrzeb odbędą się we wtorek, 26 maja o godzinie 11. Czcigodnych Konfratrów proszę o memento za spokój Jej duszy.

W każdym smutku pogrążone dzieci
ks. Kazimierz Neumann z siostrą.

Lutogńiew per Krotoszyn, 22 maja 1931.

nw 11 046

Dnia 22 maja 1931 r. zasnęła nagle w Panu, opatrzona św. Sakramentami, nasza najdroższa i najukochańsza żona, matka i siostra, ś. p.

Izabella z Zioteckich Chorzemska

Dziecko Marji

przeżywszy lat 39. Pogrzeb odbędzie się 25 maja r. b. o godzinie 5 po południu z domu żałoby przy ul. Jasnej 10 na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, nabożeństwo żałobne, dnia 28 maja r. b. o godz. 10,30 rano w kościele parafjalnym św. Florjana w Jeżycach.

Nieutuleni w żalu

Poznań, Gołębowo, Marcinkowo, Węgierskie, dnia 23 maja 1931 r. **mąż, dzieci, bracia i rodzina.**

Zamiast wieńcy prosiła ś. p. Zmarła o złożenie datków na cele dobroczynne.

d 3678

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10. tel. 1046.

W dniu 20 maja 1931 r. zmarł śmiercią tragiczną nasz szofer, ś. p.

Jan Bogucki

W Zmarłym straciliśmy uczciwego i gorliwego pracownika.

Cześć Jego pamięci! zw 29 448

Firma Artur Gaede.

Dnia 21 maja 1931 r. zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, nasza najdroższa córka, siostra, szwagierka, bratowa i ciocia, ś. p.

Irena Franciszka Klimecka

przeżywszy lat 32. Wyprowadzenie zwłok z kostnicy cmentarza jeżyckiego na miejsce wiecznego spoczynku w pierwsze święto, 24 maja, o godz. 15-tej, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

Poznań, dnia 23 maja 1931 r. zw 29 471

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Dnia 22. 5. b. r., o godz. 2-giej, zmarła w Sanatorium w Wągrowcu, po ciężkich, cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza siostra, siostrzenica, wnuczka i kuzynka, ś. p.

Janina Bobkowska

b. uczennica uczelni „Dąbrowki“

w 20-ym roku życia. Pogrzeb odbędzie się dnia 25 b. m., o godz. 5-tej, w Poznaniu z kostnicy cmentarza w Górczynie. O modły za duszę ukochanej Zmarłej prosi

zw 29470

Rodzina Kujawów.

W środę, dnia 20 maja 1931 r. o godz. 7 rano zmarł nagle wskutek nieszczęśliwego wypadku mój najukochańszy syn, nasz najtroskliwszy brat i szwagier ś. p.

Jan Bogucki

przeżywszy lat 29. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 25 b. m. (drugie święto) o godz. 14.30 z zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, o czym donoszą wszystkim Krewnym i Znajomym

w nieutulonym smutku pogrążeni **matka, rodzeństwo i rodzina.**

Poznań, Wrzesnia. zw 29 463

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu mego drogiego męża, troskliwego ojczulka, ś. p.

Ignacego Kanteckiego

odbędzie się w dniu 26 maja r. b. o godz. 8.30

msza św.

za spokój Jego duszy w kościele św. Marcina, o czym zawiadamia

zw 29 456

żona z córką.

Przy chorobach nerek, pęcherza, kołbicych, kwasu moczowym, białku, cukrze. Tp 1419
Zdrowowisko cały rok otwarte.

Wildunger Helenenquelle

Informacje i prospekty co do Zdrojowiska i kuracji domowych bezpl.: Michał Kandel, Poznań, ul. Rzeczypospolitej 3. Telefon 18-95.

W sobotę, dnia 23 maja 1931 r., o godz. 10 przed południem, zmarła po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa, nigdy niezapomniana siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

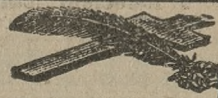
Rozalja Gorgolewska

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 25 b. m. o godz. 5 po południu z domu żałoby. Nazajutrz o godz. 9 nabożeństwo żałobne w kościele Farnym.

W ciężkim smutku pogrążona

Ostrzeszów, Rynek 32. **rodzina.**

zw 29 468

W czwartek, dnia 21 maja 1931 r., o godz. 7 wieczór zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz drogi brat, zięć, wuj i szwagier, ś. p.

Jan Kurpisz

w 45 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24 bm. o godz. 3 po południu z domu żałoby przy ul. Madalińskiego 8, o czym uwiadomiamą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona z rodziną.

Poznań.

dw 3679

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”. Towarowa 25. Tel. 3180.

Dnia 21 maja 1931 r. zmarła tragicznie

Ina Franciszka Klimecka

Pogrzeb odbędzie się dnia 24 maja, o godz. 15 z kostnicy cmentarza Jeżyckiego (ul. Dąbrowskiego) naprzeciw ogrodu Botanicznego.

W ciężkim smutku pogrążony

zw 29 472 **narzeczony.**

Pryw. Lecznica Chirurgiczna Dr. Parczewskiego

POZNAŃ ul. Mickiewicza 22
zw 9 812 tel. 1999

W Miejskiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Wolsztynie wakuje posada dw 3 676

urzędnika-księgowego,

fachowca, znającego możliwie i rachunkowość komunalną. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem wynagrodzenia przyjmuje się do dnia 5 czerwca b. r. Nieuwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi.

Wieloletnia

Restauracja

Marsz. Focha 23, obok dworca zach., tel. 75-72.

Po powiększeniu, gruntownym odrestaurowaniu i urządzeniu w najnowszym stylu polecam mój lokal Szan. Gościom oraz Sympatykom i zaznaczam, że lokal oraz dancing jest otwarty do godz. 4-tej rano.

Z poważaniem

H. Halaś.

Pw 9022-7.140

Poznański Instytut Muzyczny

przyjmuje uczniów — tak początkujących jak średnio i znacznie zaawansowanych — do klas specjalnych fortepianu, skrzypiec i śpiewu solowego oraz na kursy umuzykalnienia.

Bliższe informacje i prospekty w kancelarii ulica Ogrodowa nr. 4, od 11—1 i 17—19.

zw 24 651

Skład rowerów

z towarem, ca 50 m² z warsztatem oraz suchymi ubikacjami składem w miasteczku pod składem ca 60 m² w Poznaniu przy ruchliwej ulicy w centrum miasta, od kilku lat dobrze zaprowadzony z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa od 1. VII. korzystnie na sprzedaż. Skład nadaje się również na każdą inną branżę. Zgłoszenia „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 20,225

Pw 11877-20,225

Z okazji 10-cio lecia objęcia naszego przedsiębiorstwa, urządzamy naszą

SPRZEDAŻ JUBILEUSZOWA od dnia 26 do dnia 30 maja.

W czasie tym na wszystkie artykuły udzielamy 10% upustu.

ulica Nowa 6 **WIZA i MAŁUSZEK** ul. 27 Grudnia 5

Odwiedzajcie Uzdrowiska Śląskie!

JASTRZĘBIE - ZDRÓJ

— Zakład kąpielowy —

Najsilniejsza radioaktywne kap. sol. jodobromowe w Polsce. — Kap. borowinowe, kwaso - węgl. elektro - i hydroterapia. inhalacje. — Pokój wraz z utrzymaniem 7—12 zł; zniżki dla urzędników państwowych i kom. osób wojsk. — Od 1 maja bezpośrednie połąc. kolejowe Katowice — Jastrzębie Zdrój. — Dworzec, poczta, apteka na miejscu. — Wodociąg, elektr., kanalizacja, szosy asfaltowane — orkiestra. — 300 m. nad poz. morza, u podnóża Beskid, piękna, lesista okolicy, 80 morg. park. Informacji udziela Dyrekcja Zakładu Kap.

USTROŃ

U źródeł Wisły, 354—500 m. nad poziomem morza. Stacja klimatyczna — kąpiele borowinowe, kwasowęglowe, rzeczne i słoneczne. Hotele, wille i pensjonaty nowoczesnie urządzone. Koncerty, korty, spacer w romantycznych kotlinach lasów szpilkowych. Sezon od 15. 5. do 30. 9. Informacji udziela: Zarząd Kąpiele borowinowej i Urząd gminny.

GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

Radioaktywna, 3—5% solanka jodowo-bromowa, bardzo skuteczna w leczeniu artretyzmu, reumatyzmu, ischias, arteriosklerozy, przewlekłych chorób kobiecych, skrofulozy, rachitis, tabes i t. d. Sezon od 15-go maja — 30 września. Oświetlenie elektryczne, kanalizacja, kąpiele parowe, inhalacja, kąpiel słoneczna, elektroterapia. Prospekty i informacje przez Zarząd Kąpielowy.

Jaworze

400 m. n. p. m. w Beskidach — Polski Gräfenberg — Stacja klimatyczna i Zakład Przyrodolecznicy — Najbardziej nowoczesne urządzenia lecznicze i mieszki. Urocz. położenie — Wielki park, lasy szpilkowe, kort tenisowy, strzelnica i t. p. Czynne całorocznie — Inform. przez Komisję Uzdrowiskowa w Jaworzu.

DOBRA KOMUNIKACJA — CZYSTOŚĆ — CENY UMIARKOWANE!

Bezkonkurencyjna nowość!

Na sezon letni dopóki zapas starczy wysyłamy komplety towarów, po cenach niebywale niskich.

Tylko za 20,— złotych

wysyłamy: 3/4 mtr. jedwabiu z polskim „Crep Satin” dobrego gatunku na elegancka suknie damska (kolor wg. życzenia), 1 pullover damski czysto jedwabny w pięknych deseniach, 1 koszula damska strojna „Teledo” z jedwab. kolorowa lub biała, 1 parę reform damskich letnich w dobrym gatunku, 1 parę pończoch damskich jedwabnych i 3 chustki białe lub kolorowe z pięknym haftem. To wszystko razem wysyłamy tylko za 20,— zł. Koszta przesyłki zł 2,50 płaci odbiorca.

Tylko za 39,— złotych

wysyłamy: 1 koldre watawa z dobrej waty z podwójnym pokryciem satynowym (kolor wg. życzenia), 10 mtr. płótna białego w dobrym gatunku na bieliznę wszelkiego rodzaju, 6 mtr. „Heringsbonu” (dymka) koloru białego w lepszym gatunku na 3 pary kalesonów męskich, 5 mtr. płótna ręcznikowego na 4 długie, dobre ręczniki, 1 prześcieradło białe dużego rozmiaru, 1 ręcznik kąpielowy „frote” w żakardowych des., 3 chustki białe z kolorowymi obwódkami, 1 szpulka nici do szycia „Ackermanna”, 1 paczkę najlepszych igieł i 3 tuziny guzików do bielizny. To wszystko razem wysyłamy tylko za 39,— zł. Koszta przesyłki zł 3,50 płaci odbiorca. Wymienione komplety wysyłamy po otrzymaniu listownego zamówienia, za zaliczką pocztową, płaci się przy odbiorze towaru. Zaznaczamy, iż kupujący nie nie ryzykuje, gdyż o ile towar mu się nie podoba, przyjmujemy go z powrotem i pieniądze natychmiast zwracamy. Zamówienia prosimy adresować: Tw 1472 Firma „POLSKI TOWAR”, ŁÓDŹ 6, skrz. pocztowa 208.

Uwaga: Na żądanie wysyłamy bezpłatnie cennik wszelkich towarów. Dodajemy do każdego kompletu miłą niespodziankę.

Meble Stylowe

najkorzystniej wprost w Fabryce Mebli
Poznań, Tama Garbarska 25/28, tel. 57-71
Zwracać uwagę na dokładny adres.

np 8605

Palacze! Palacze!

„BONICOT”

Już i w Polsce nabyć można Bonicot środek usuwający według ocen lekarzy nikotynę, pirydynę i amoniak z tytoniu, nie zmieniając smaku ani aromatu palenia.

Bonicot strzykawka zł 4,50
Bonicot preparat zł 3,—
Pw 10 973-70,79 komplet zł 7,50

Polskie Towarzystwo Handlowe „BONICOT”, Sp. z o. o.
KRAKÓW, Zielona 10. Tel. 168-41, 146-76.

Skrzywienie kręgosłupa

naprawiam ewtl. leczę bez przerwy w czynności zawodowej według systemu Haasa. Najlepsza ochrona przed ciężkimi zachorzeniami i przedwczesnym kalectwem. Wielkie powodzenia, najwyższe uznania na Kongresach lekarskich etc. Żądajcie broszurę z 50 fotogr. ilustracjami. nwp 10027

FRANZ MENZEL, Breslau, Claassenstr. 5. Abt. 81.

Ogród wycieczkowy w Kobylepolu

Z dniem 24 maja otwieram w starym parku i na sali naprzeciw Browaru Kobylepole, gdzie w swoim czasie prowadził swą znaną restaurację p. Kluj,

Wyszynk piw i napojów oraz bufet

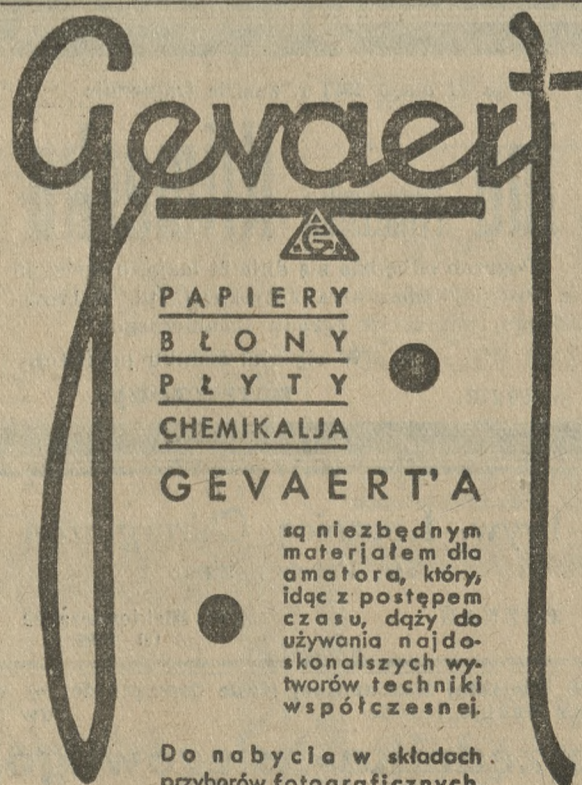
Polecając się Szanownej Publiczności, kreślę się z poważaniem
Józef Wesołowski.

dw 3650

SEZON WIOSENNY i LETNI w KRYNICY.

„LWIGRÓD”

najwytworniejszy Hotel-Pensjonat w Polsce, położony obok nowych łaźni, obniżył znacznie ceny na wszystkie sezony bieżącego roku i za opłatą już od 15 zł dziennie wynajmuje pokoje z utrzymaniem. Zarząd „LWIGRODU” w Krynicy wysyła na żądanie szczegółowe prospekty. nw 11011

PAPIERY
BŁONY
PŁYTY
CHEMICALIA

GEVAERT'A

są niezbędnym materiałem dla amatora, który, idąc z postępem czasu, dąży do używania najdoskonalszych wytworów techniki współczesnej.

Do nabycia w składach przyborów fotograficznych.

nw 10 005

Wielka wystawa maszyn do szycia

1. klasy, tanio i na raty. Reparacje wszelkich systemów. Części na składzie i do „Singer”, Poznań, Plac Nowomiejski 1a, prt. prawo.

Lekarz i dentysta

znajdą dobrą egzystencję i odpowiednie mieszkanie w miasteczku Wielkopolski. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 29 460

POMOCNIKA

poszukuje skład żelaza. Oferty z odpisami świadectw, curriculum vitae i podaniem pretensji do Kurjera Pozn. pod zw 29 457

Spółdzielczy Bank Pożyczkowy we Wrześni
Spółdzielnia z odp. ogr. poszukuje trzeciego

członka Zarządu.

Reflektanci z dłuższą praktyką w Spółdzielniach zechcą zgłoszenia z dokładnym życiorysem i odpisem świadectw skierować do Prezesa Rady Nadzorczej p. Leona Dzieciuchowicza w Grzybowie pod Wrześnią. dw 3670

Inż. rolny poszukuje większej

administracji poręczającej ewtl. dzierżawy.

Posiadam kilkadziesiąt tys. złotych. Oferty proszę do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 29417

OKAZJA!

PEWNA EGZYSTENCJA!

Majątek 75 ha, produktywny, dochodowy i zasobny, tylko pszenno-buraczana i ogrodowa ziemia, tuż przy mieście powiatowym, 60 km od Poznania. Rezydencja, park, ogrodnictwo, nadkompletny inwentarz żywy i martwy, zapasy, wspaniałe obiewy, dla względów rodzinnych do odstąpienia; przejęcie 120 tysięcy. Tylko poważni reflektanci, agenci wykluczeni. Oferty „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 55,63 Pw 11 365-55,63

Pewna egzystencja!

Skład sprzętów kuchennych, porcelany i zabawek w powiat. mieście, zamożnej okolicy i dobrem położeniu wraz z mieszkaniem z powodu objęcia większego przedsiębiorstwa zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia:

Kretschmer
Poznań, św. Marcina 1.
Pw 11852-20,114

Poważna fabryka materiałów ogniotrwałych (szamotowych) poszukuje

przedstawiciela

(najchętniej inżyniera) wprowadzonego w przemysł w Woj. Poznańskim. Oferty do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 55,31 Pw 11346-55,31

DREZNO - LOSCHWITZ 10.

Sanatorium Dra Möllera. Kuracje dietetyczne oraz wszystkie nowoczesne metody leczenia. Bardzo dobre rezultaty przy zachorzeniach chronicznych. Należy żądać szczegółowego prospektu oraz broszury. Tw 1849

MEBLE

od najtańszych do wykwintnych po cenach fabrycznych
W. Nowakowski i Synowie

POZNAŃ, telefon 70-17. — Adres telegraficzny „Nowakowsyn“.

Biura centralne, magazyny i sprzedaż mebli (hurtowna i detaliczna) Górna Wilda 134.
 Skład fabryczny i sprzedaż mebli ulica 27 Grudnia, narożnik ulica Kantaka.

Największa fabryka branży meblowej w Polsce.

Wystawa i sprzedaż w Warszawie, Nowy Świat 51, wejście ul. Warecka 1.

Pw 11 361-20,140

OVOMALTINE

Zdrowie ponad wszystko!

Życie ludzkie wystawione jest na ciężkie próby losu. Tylko wówczas jesteśmy należycie przygotowani do walki z przeciwnościami życiowymi, gdy posiadamy zdrowie, energię oraz siłę.

Ilość ludzi, którzy ulegają złośliwym lub chronicznym chorobom, jest znikoma w porównaniu z tymi, którzy wskutek nieracjonalnego odżywiania się systematycznie podkopują własne zdrowie.

Należy więc przede wszystkim zastąpić produkty podniecające pełnowartościowymi i przyjemnymi w smaku środkami odżywczymi. Takim środkiem odżywczym, który jest źródłem zdrowia, energii i siły, jest właśnie OVOMALTINE, preparat, najbogatszy w składniki odżywcze i witaminy. Dzięki zawartości djastazy, Ovomaltyna pobudza przemianę materii, ułatwiając trawienie, a zawartość lecytyny wywiera zbawienny wpływ na nerwy.

Wyczerpanie zwalcza najskuteczniej.

OVOMALTINE
 WZMOCNI I CIEBIE

Próby wysyła bezpłatnie:
 Fabryka chemiczno-farmaceutyczna
Dr. A. WANDER, Spółka Akcyjna
 KRAKÓW - C. nw 11 027

Klej malarski! Klajster do tapetowania!

O czym
 on
 myśli?

3. Cena materiału odpowiada dokładnie jego wartości. Wartość pracy malarskiej zależy od dobroci stosowanych materiałów. Praca malarska wykonana nieodpowiednim spoiwem nie może być pełnowartościowa. Nie każdy klient powie otwarcie, że jest z wykonania niezadowolony. Większość nie mówi nic, ale są już dla przedsiębiorstwa straceni odbiorcy.
A WIĘC TYLKO

SICHEL

Zwracajcie uwagę na nasz znak ochronny, który zabezpiecza nie tylko nas, ale chroni również i naszych odbiorców od podróbek, przynoszących stratę. Jedyni właściciele licencji na Polskę: „Lubań-Wronki“, Przemysł Ziemniaczany Sp. Akc. Lubań.
 Generalne przedstawicielstwo: **JANUSZ SOKOLNICKI**, Poznań, ul. Skarbowska 1, telefon 11-82.

Poznańczyk, lat 35, zamieszkały w Krakowie, przyjmie

PRZEDSTAWICIELSTWO na okręg KRAKÓW

poważnej fabryki. Zgłoszenia do eksped. Kurjera
 Poznańskiego pod zw 29 452

LOKAL

z telef. o 3 pokojach frontowych (5 okien) przy pl. Wolności przyst. tramw. zaraz do oddania na: biuro handlowe, pracownię dla lekarza, dentysty, architekta i t. p.
 Oferty Kurjer zwp 29 402.

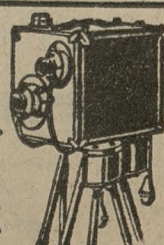
Zbożowca

z gruntowną znajomością księgowości, spraw podatkowych, procesowych i organizacji spółdzielczej, — na stanowisko II. członka Zarządu poszukuje od 1 lipca b. r. „ROLNIK“ spółdzielnia rolniczo-handlowa.
 Wyczerpujące oferty nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 29 439.

Momentalne fotograficzne
APARATY BROSKOWE
 i inne nowości jarmarczne.
 Cennik bezpłatnie.

Wytwórnia **MILNER**
 Warszawa, Mławska 5/17.
 Tw 1227

WIELKA NIESPODZIANKA!

Za trafne rozwiązanie szarady otrzyma każdy bez wyjątku, bez żadnego losowania
NAGRODĘ 60 ZŁ w gotówce

Wprowadzamy w życie towarzyskie nową grę pod nazwą

„POLSKA KOMUNIKACJA“

dostępną dla wszystkich, miłą, ciekawą i zajmującą.

„Polska Komunikacja“ jest pierwszorzędną grą, którą bawić się będą tak osoby dorosłe jak i rozumna młodzież.

„Polską Komunikację“ zamierzamy wprowadzić jak najszybciej, a nadto propagując zamiłowanie do rozwiązywania szarad, podajemy **jednorazowo** do rozwiązania poniższą szaradę, **premijowaną kwotą 60 złotych.**

Kto zamawia: „Polską Komunikację“ przy równoczesnym nadesłaniu zł 2,50 w gotówce lub w znaczkach pocztowych, powołując się na niniejsze ogłoszenie.

Ten otrzymuje grę towarzyską „Polska Komunikacja“, bez doliczenia porta, **bezwzględnie:** nadeśle przy zamówieniu trafne rozwiązanie szarady.

Rozwiązanie uprasza się nadsyłać możliwie w ciągu 8 dni od dnia ukazania się ogłoszenia. Osteteczny termin przyjmowania zamówień na grę wraz z rozwiązaniem szarady, **został przedłużony do dn. 15 czerwca r. b.** W ciągu tygodnia od tego terminu otrzyma każdy zamówioną grę „Polska Komunikacja“, jak również w razie trafnego rozwiązania szarady sumę **60 złotych.**

Dokument z właściwym rozwiązaniem szarady, jest zdeponowany u reagenta w Warszawie. Kopję właściwego rozwiązania załączymy każdemu do przesyłki, dla własnej kontroli.

Łamigłówka zgłoszkowa:

a — ak — au — bloń — by —
 ce — cho — ciel — ciel —
 cu — czy — giel — ig — ja —
 ka — kier — ko — kra —
 krę — ku — lam — la — lek —
 mar — na — nia — niol — o —
 o — pa — piec — przed — ser —
 sta — stwo — sza — tel — tor —
 tor — two — u — u — wa — wi —
 — wiec —

Znaczenie wyrazów:

1. Reprezentacja.
2. Stan społeczny.
3. Przyrząd do oświetlenia.
4. Najważniejszy organ człowieka.
5. Reprezentuje stan handlowy.
6. Pisze dzieła.
7. Służy do gry sportowej, kulami drewnianymi, latem i zimą.
8. Narząd wzroku.
9. Nasz Wódz Narodu.
10. Organ słuchu.
11. Zawód wychowawczy.
12. Przybór do sycia.
13. Zawód rzemieślniczy.
14. Zawód artysty.
15. Posiada dużo słodczy.
16. Drzewo owocowe.
17. Postać niebiańska.

Z powyższych sylab należy ułożyć 17 wyrazów o znaczeniu wyszczególnionem powyżej, których początkowe litery, czytane zgóry na dół, dadzą nazwę reklamowanej gry towarzyskiej.

Warszawska Wytwórnia Zabawek,
 Warszawa, Długa 50. Tw 1479

500 mórg

małateczek siemski przyw. 5 km. szosa od miasta Wolsztyna w jednym kompleksie po jednej i drugiej stronie szosy, romantycznie nad rzeką położony, w tem ca. 90 mórg łąki, 90 mórg lasu, 4 morgi ogrodu, bez inwentarza. Zabudowanie kompl. bez długów hipotecznych, bardzo krzyżnie natychmiast z rąk niemieckich na sprzedaż za cenę 125 000 zł. wpłaty 75 000 zł. Spieszne zgłoszenia pod „Okazja“ do „Par“. Bydgoszcz, Dworcowa 72.
 Pw 11 356-63,237

PLISOWANIE

dekantowanie, hafty, mereżki, okretkę wykonuje terminowo tanio
 „HAFTOPLIS“, St. Rynek 10 (wejście Rurzanego obok F-a Czeczyski i Krak.)
 Pw 10957-19,18

Walka o Mazowsze Pruskie

Bardzo ciekawa broszura, nakładem autorów H. Barkego i K. Jaroszyka, ukazała się na półkach księgarsk. Liczne ilustracje, dokumenty germanizacyjne, 100 stron druku.

Cena tylko 2,— zł

Do nabycia w księgarni Sw. Wojciecha i wszystkich innych w całej Polsce. Zaleca się szczególnie władzom szkolnym i młodzieży.
 zw 29 459

BACZNOŚĆ CIERPIĄCY NA PRZEPUKLINE

Dużo rzekomych specjalistów ogłasza się, że ich sposoby leczenia przepukliny są jedynie skuteczne. Aby zaś przekonać się, że tylko przez znane powagi naukowe polecane bandaże usuwające radykalnie po osobistym jawieniu się najzastarzałsze i najniebezpieczniejsze przepukliny u pań, panów i dzieci, najnowszego wynalazku M. Tillemana, oddawna znanego w całej Polsce specjalisty i prof. Raskała są wprost zbawienne — wystarczy przyjść i przegłądać liczne, entuzjastyczne podziękowania ludzi o znanych nazwiskach profesorów uniwersytetu, lekarzy, ze sfer duchowieństwa, najwyższej arystokracji oraz z ludu.

M. TILLEMANN

specjalista i wynalazca opatentowanych bandaży.
 Kraków, ul. Szlak nr. 39. Telefon 156-27
 Żądać prospektów bezpłatnie. nw 11048

Uniwersytet Politechn. w Paryżu

20-ty rok. Stud. - Inż. (2-letn.) In Absentia. (Koresp.) Wydz.: Samochod., Lotn., Elektr., Żel.-Bet., Ogrz. Centr. Studja w jęz. franc. i niem.; możl. skróć studj. dla kandyd. posiad. wiad. specj. Regl. i progr. Sekret. General. dept.: K. P. U. P. P. 38, Rue Hallé, Paris. Tp 1 144

Danziger Privat-Actien-Bank

Oddział w Poznaniu - Poznań, ul. Pocztowa 10

Rok założ. 1856

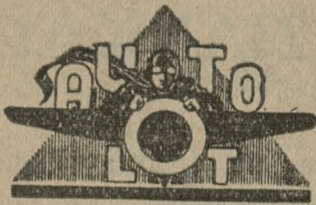
CENTRALA W GDANSKU

Rok założ. 1856

KAPITAŁ AKCYJNY I REZERWY 4600000,— GULDENÓW GDAŃSKICH

ZAŁATWIANIE WSZELKICH TRANSAKCYJ BANKOWYCH.

nr 9941

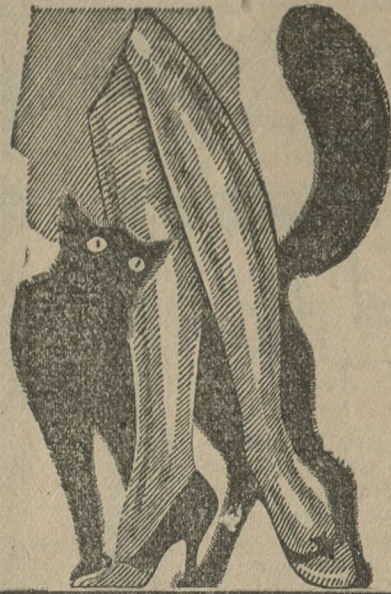

„Auto-Lot“

Kursy Kierowców Samochodowych,
Warsztaty Samochodowe
Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85
Tel. 77-67 i 63-69.

„AUTO-LOT“ prowadzi Kursy Kierowców Samochodowych — dzienne i wieczorowe, dla pań i panów (gentlemańskie) oraz kierowców zawodowych.
„AUTO-LOT“ kształci nowoczesną metodą angielską pod kierunkiem wytrawnych specjalistów.
„AUTO-LOT“ przyjmuje kandydatów po ukończeniu 17 roku życia i wystawia absolwentom kursów specjalne świadectwa — udziela młodzieży kształcącej oraz pp. urzędnikom osobnych ulg.
„AUTO-LOT“ urządza objazdowe Kursy Kierowców Samochodowych na prowincji i jest popierany przez najważniejsze instytucje państwowe i społeczne.
„AUTO-LOT“ posiada wzorowo urządzone warsztaty samochodowe i wykonuje wszelki remont samochodów tanio, szybko i beznagannie.
Opłata mies. za kurs teoretyczny od zł 10,—
Prospekty na życzenie gratis i franko.

Wystrzegaj się licznych falsyfikatów!

BEMBERG

Wystrzegaj się licznych falsyfikatów!

Uważajcie na oryginalny stempel:

nazwę firmy i znak orła.

CHŁUBĄ POLSKIEGO PRZEMYSŁU POŃCZOSZNICZEGO

jest elegancka, wspaniała, praktyczna, a precyzyjnie wykonana

Pończocha „Bemberg“

Im delikatniejsza przedza — tem elegantsza pończocha.

Przedza wyrobu „Bemberg“ jest ze względu na swą delikatność najbardziej zbliżona do naturalnego jedwabiu. Dzięki temu umożliwiona zostaje największa precyzja tkaniny, budząca podziw każdej damy.

Cierpienia płuc i gardła

pouczającą broszurę nr. 11 bezpłatnie wysyła

DR. GEBHARD et CO., GDANSK, ODDZ. 132.

LETNISKO MIEDZYCHÓD

2 godziny wygodnej drogi od Poznania uroczym położone wśród lasów i jezior nad brzegiem Warty.

Pokoje z całodziennym utrzymaniem w cenie od złotych 4,— do 6,— (5 razy dziennie zdrowy i smaczny posiłek)

Kuracje na miejscu pod fachowem kierownictwem lek.

Zabiegi: Hydro- i elektroterapijne.

Zakład kąpielowy, hala gimnastyczna, korty tenisowe, plaża, łodzie, żaglówki, parki, planty, hotele i garaże na miejscu.

Bliższych informacji udziela Magistrat miasta Międzychodu n/Wartą.

dw 3 630

DLA POMIARÓW

PRZYRZĄDY

własnego wyrobu

poleca

egz. od 1816 roku FABRYKA

G. GERLACH — WARSZAWA

Oddział POZNAŃ — Gwarna 14.

nr 10092

Gasienice, mszyce etc. tępą radykalnie, natychmiast
PROPARASIT
Mączniaki i inne grzyby pasorzytne
SULFOSOL
Prospekty wysyła:

Fabryka środków do zwalczania szkodników
UNIVERSUM

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38. Pw 11 102-18,54

Bracia BORKOWSCY

Zakłady Elektrotechniczne w Warszawie S. A.

Oddział w Poznaniu

Aleje Marcinkowskiego nr. 23, telefon 5120.

Własna fabryka artykułów instalacyjnych,

grzejników elektrycznych i żyrandoli. Dostawa

wszelkich materiałów elektrotechnicznych.

dw 8547

Do książkowości

poważne przedsiębiorstwo przemysłowe potrzebuje od zaraz doświadczonych siły dla prowadzenia Konta-Korrentów. Własnoręcznie pisane wnioski z podaniem referencji i wysokości wynagrodzenia, które winno być umiarkowane należy złożyć do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 20,24

Pw 11 295-20,24

PODRÓŻUJĄCEGO

z branży perfumeryjno-kosmetycznej

siłę pierwszorzędą, mogącą się wykazać skuteczną pracą, poszukuje od 1. 6. 1931 do objazdu

Zachodniej Polski. Oferty z fotografią, odpisami

świadectw i podaniem pensji do eksped. Kurjera

Poznańskiego pod zw 29 437

SZACH 15

- perfumy
- puder
- woda kwiatoła
- o djugołruwajm ubielajm zapach

SZACH
WARZAWA

Choroby przemiany materji, żołądka, kiszek, żółci, kobiece, serca, arterjoscłeroza, niedokrwistość i t. d.

Maxenbad
KREUZBRUNN • RUDOLFSQUELLE

Sezon: 1./V. — 30./IX.

Kuracje domowe i

Informacje: Zarząd kąpielowy

Ostatnie dwa dni wyścigów konnych z totalizatorem

urządzanych przez Towarzystwo Wyścigów Konnych Ziemi Zachodniej T. z., odbędą się na torze wyścigowym w Ławicy k. Poznania w dniach 24 i 25 maja. Komunikacja pociągami kolejowymi z Poznania do Ławicy z głównego dworca strona zachodnia o godzinie 14,50 i 15,15. Powrót z Ławicy do Poznania zaraz po wyścigach o godzinie 18,40 i specjalny 18,50. Autobusami od Mostu Teatralnego. Początek gonitw o godzinie 15,30 bez względu na pogodę. Dnia 25 maja gonitwa loteryjno-sprzedazna, los w cenie zł 2,— oprócz szans wygrania konia wyścigowego upoważnia do wolnego wstępu na trybunę w dniu 25 maja. Wcześniejsza sprzedaż biletów, programów i losów w firmie F. Zygarewski, ulica 27 Grudnia 12 nar. Gwarnej. Pw 11 340-20,76

NA WYCIECZKI

POLECAMY
WSZELKIE ARTYKUŁY
TURYSTYCZNE
i SPORTOWE

„Ka De Ha“ HARCERSKA
SPÓŁDZIELNIA
POZNAŃ - PODGÓRNA 10.

JEDYNE ŹRÓDŁO ZAKUPU PRZEPISOWYCH MUNDURÓW HARCERSKICH.

Aby umożliwić zakup i najbardziej dotkniętym kryzysem gospodarczym, urządzamy

5 Tanich Dni!

Nie tandetny towar, lecz nasze znane z swej dobroci gatunki sprzedawać będziemy

od 26-go do 30-go maja po cenach niebywałych.

RABATY:

20% na wszelki towar
do 50% na lekkouszkodzony i na resztki.

Niech każdy korzysta!
Zobacz wystawę w oknach!

Największy specjalny magazyn dywanów

Kazimierz Kużaj Poznań
ul. 27 Grudnia 9

Dywany — pomosty — dywaniki — kilimy — narzuty — kapy
serwety — materjaty na obicia — nowości dekoracyjne i t.p.

Pw 11358/9-20,188/9

Otworzyłem kancelarię adwokacką
w Poznaniu,
ulica Wyspiańskiego nr. 16.
Dr. August Wicentowicz
adwokat. zw 29449

Maszynki do lodu
Lodownie
Maszynki do soków
Meble ogrodowe
Maszynki do cięcia trawy
Węze ogrodowe
Magły domowe
Łózka żelazne i wyscielane
Siatki na płoty
poleca korzystnie
Jan Deierling
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18. Tel. 35-43.
Pw 11 373-20 223

Osiadłem
w Poznaniu, św. Marcin 66/67, I., tel. 12-75
jako
lekarz chorób serca
i stworzyłem Instytut Elektrokardiografji
i Roentgenologii Serca
Dr. B. Watta - Skrzydlewski

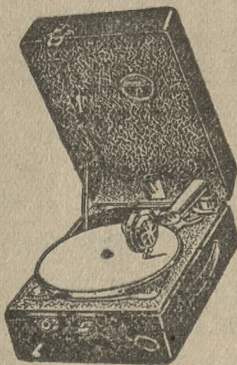
Polska Prywatna Szkoła Przygotowawcza
ul. Marszałka Focha 82, I. ptr. pr.
przyjmuje zgłoszenia chłopców
i dziewczynek od 6-ciu do 10-ciu lat
codziennie od godz. 15—16-tej.
Nauka sumienna według programów ministerjalnych.
zw 29 812 **Helena Zieglerowa.**

MOULIN ROUGE
Kantaka 8/9. Telefon 33-69
W niedzielę, 24 i w poniedziałek, 25 maja
o godzinie 5 po południu
FIVE O'CLOCK TEA
z całkowitym programem. Wieczorem początek
o godz. 9. W pierwsze i drugie święto wieczorem
moc niespodzianek. — Program powiększony.
Wstęp wolny! — Pierwszorządna kuchnia!
Wyborowe napoje! Pw 11 364-20,41

Opony samochodowe
tylko najlepszych fabrykatów, w wszelkich
rozmiarach, z najwyższymi rabatami bezkon-
kurencyjnymi po cenach dotąd niebywałych
poleca
Brzeskiauto S.A. Poznań,
ul. Dąbrowskiego 29 — tel. 63-23, 63-65.
Bogato zaopatrzone magazyny własne — towar
zawsze świeży. Pw 11 376-20,222

HURT

DETAL

dw 3667/8

Columbia
płyty i gramofony
to szczyt doskonałości

poleca

KASTOR

rowery i gramofony - warsztaty naprawy
Poznań, św. Marcin. 55.

Puszczykowo pod Strzechą,
pensjonat pokoje z używa-
niem kuchni jeszcze do wy-
najęcia. Bliższe szczegóły
na miejscu lub w Poznaniu,
pl. Wolności 7, telefon 3128
Pw 11 380-20,226

Szczenięta
Cocker Spaniel
rasowe sprzeda
Majętność Września.
zw 29 469

Podróżujących
poszukuje poważne przedsię-
biorstwo do sprzedaży arty-
kułów obecnie sezonowych
za prowizję, dochód miesięczny
do 1.500 zł. Oferty do Kurjera
Poznańskiego pod zw 29 455

KREM — MYDŁO
„HALINA”
Mag. Farm. W. nądzierskie-
go usuwa piegi, war. r. liszaje

Skuteczność udowodniona
na żywej reklamie.
Na PWK. w Poznaniu, Tar-
gach Lwowskich, Katowickich
Wileńskich oraz na ulicach
Warszawy i innych miast
był demonstrowany chłopiec,
u którego pół twarzy była
w piegach; zaś druga czysta,
pozbawiona piegów przez krem
„Halina”. Duży 4,50, średni
2,50, mały 1,50. Zadać wszę-
dzie. Słoiki prób. wyczerpane.
Fabryczna składnica
„Pharmachemia”, Bydgoszcz.
Pw 10 987-63,198

Akwizytorów (ki)

do ratalnej sprzedaży ar-
tykułów domowego użyt-
ku na wysoką prowizję
we wszystkich miejsco-
wościach przyjmie firma
śląska. Zgłoszenia i oferty,
Poznań, Jasna 12,
Przedstawicielstwo Krokos
zw 29473

Światowej sławy
Motocykle angielskie „ROYAL ENFIELD”
Szczyt ekonomji
techniki
wytrwałości i
bezkonkurencyjnie
niskich cen!

Wszelkie modele dostarczają na dogodnych warunkach spłaty
B-cia NOWACZYK, dawn. „Ursus”
Tel. 72-30 Poznań, Górna Wilda 30. Tel. 72-30
nr 9464 Katalogi na żądanie.

Zakład dentystyczny

pierwszorządny, nowo-
cześnie urządzony, bar-
dzo dobrze prosperujący
z wyrobioną klientelą
w mieście pow. Śl. Ciesz.
z powodów rodzinnych
do sprzedania
Oferty pod „język polsko-
niemiecki” skrytka pocz-
towa 240 Katowice.
Tp 1471

Służąca

szuka posady do wszystkiego.
Oferty Kurjer sów 28 165

Stemple
Kapela
Poznań Wrocławka 18.
Pw 10 332/3-13.171/2

Biegła korespondentka-stenotypistka

znająca stenografię polską i
niemiecką oraz wszelkie prace
biurowe — poszukuje posady
stałej lub przejściowej. Łaska-
we oferty „Par“ Aleje Marcin-
kowskiego 11 pod nr. 55,44
Pp 11,918-55,44

Zdenerwowanie, osłabienie. Zadać bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym od Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2.

Oświadczenie.

W związku z notatką „Mleczarnia Völsinga w Gdyni“ w nr. 229 „Kurjera Poznańskiego“ stwierdzam, że mleczarnia przy ul. Świętojańskiej jest moją wyłączną własnością i nigdy nie należała do Völsinga. Towar sprzedawam w przeważającej ilości od firm polskich, co mogę udowodnić rachunkami. Z Völsingiem nie mam nic łączy i dlatego robi mi się krzywda, jeżeli mniemam, że nie jestem istotną właścicielką mleczarni. — Jestem Polką i przedsiębiorstwo moje jest polskie.

Z powołaniem Zofja Rzembecka.

właścicielka mleczarni przy ul. Świętojańskiej w Gdyni.

nw 11 036

OGŁOSZENIE PRZETARGU

Magistrat król. stoł. miasta Lwowa ogłasza publiczny przetarg ofertowy na wykonanie w bieżącym roku robót drogowo-brukarskich w ulicach miasta.

Odnośny program robót z podaniem miejsca pracy w ulicach miasta, szczegółowe plany, warunki oferowania i oddania robót jakoteż ich wykonania są do przejrzania względnie nabycia w tut. Oddziale Drogowym Magistratu III piętro, drzwi nr. 95, codziennie w godzinach urzędowych od 8 do 15-tej, gdzie też udziela się wszelkich wyjaśnień.

Oferty sporządzone na przepisanych urzędowych formularzach, do których dołączyć należy dowód złożenia w Kasie miejskiej wadium w wysokości 10.000 złotych, jakoteż świadectwa i referencje z dotychczas wykonanych robót drogowo-brukarskich, należy w zapieczętowanych kopertach z napisem: „OFERTA NA ROBOTY DROGOWE“ wnieść osobiście lub pocztą do rąk Dyrektora III. Wydziału Magstratu, Rynek — Ratusz III p., drzwi nr. 120, do dnia 30 maja b. r. do godziny 12-tej, poczem nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

Przetarg ustny lub pisemny po otwarciu ofert, jakoteż rozpatrzenie ofert wniesionych po terminie wykluczone.

Wiceprezydent miasta Lwowa: inż. M. Kolbuszowski w r.

nw 11 005

3 N. 3/30. W sprawie postępowania upadłościowego nad majątkiem firmy Władysław Orcholski w Tczewie, zwołuje się na wniosek zarządcy masy oraz 43 wierzycieli zgromadzenie wierzycieli na dzień 19 czerwca 1931 roku, godz. 9, pokój 2, w Sądzie Grodzkim w Tczewie, w celu powzięcia uchwał w sprawie odwołania dotychczasowego wydziału wierzycieli, wyboru nowego wydziału wierzycieli i spieniężenia masy upadłościowej. Termin powyższy wyznacza się równocześnie celem zbadania dodatkowo zgłoszonych wierzycieli, sprostowania tabeli i stemplowania weksli. Tczew, dnia 22 maja 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 053

PRZETARG

nieograniczony na brukowanie ulicy Wschowskiej o długości 120 m. odbędzie się dnia 30 maja 1931 r. o godz. 12 w Miejskim Urzędzie Technicznym w Lesznie przy Rynku nr. 2, 1 p. Formularze ofertowe otrzymać można podczas godzin służbowych w wyżej wymienionym Urzędzie za opłatą 2 złotych, gdzie również otrzymać można potrzebne informacje. Do oferty należy dołączyć podpisane warunki techniczne oraz kwit z Głównej Kasy Miejskiej na złożone wadium w wysokości 500.— zł.

Magistrat zastrzega sobie wybór reflektanta niezależnie od wysokości oddanej oferty wzgl. nieprzyjęcia ofert. dw 3 672 (—) Sobkowiak.

Magistrat miasta Żnina ogłasza KONKURS

na stanowisko księgowego dla Kasy Miejskiej zaraz.

Do stanowiska tego przywiązane są pobory grupy XI plac funkcyjnarjuszty państwowych i 15% dodatku komunalnego.

Wymagana jest dokładna znajomość rachunkowości komunalnej.

Zgłoszenia przyjmuje się do 5 czerwca 1931 r. Nieuwzględnione zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi.

Magistrat miasta Żnina. (—) Ratajski. dw 3 677

N. 1/31. 1. Firma Młyn Parowy, Granowo, Tadeusz Łęgowski Sp. z o. por. w Granowie, wniosła o udzielenie odroczenia wyplat. 2. Kupiec Wojciech Syller wniósł o otwarcie postępowania upadłościowego nad majątkiem Firmy Młyn Parowy Granowo, Tadeusz Łęgowski Sp. z o. por. w Granowie. Termin ponownego rozpatrzenia tych wniosków wyznacza się na dzień 5 czerwca 1931 r., godz. 11. Grodzisk, dnia 20 maja 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 054

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, 28 maja 1931 r., od godz. 9-tej, sprzedawać będą w Nekli pow. średzkiego najwięcej dającym za gotówkę:

urządzenie poczekalni, pokoju do kart, blura, małego biurka, pokoju gościnnego, dwóch salonów, jadalni, buciarni, ubieralni, sypialni oraz kompletne urządzenia 14 pokoiów gościnnych, 90 par rogów, 3 zegary stojące, 150 obrazów w ramach różnej wielkości malarzy współczesnych i szychy, 8 dywanów perskich większych rozmiarów, kilkanaście dywaników perskich, bibliotekę, pianino, skrzydło (Bechsteina), harmonjum, ca 200 przedmiotów porcelanowych (antyki), 16 kielichów antycznych z herbem Zygmunta Augusta, 16 różnych szkieł historycznych, różne wazy i figurki porcelanowe antyczne, zastawa, żyrandol duży, 8 mniejszych (prawdziwe brzozy), sztuciec srebrny na 12 osób mniejszy, większy na 24 osoby, sztuciec na 12 osób (alfenida), serwis porcelanowy do herbaty na 12 osób, serwis porcelanowy do moki na 30 osób, serwis obiadowy na 30 osób porcelanowy (Rozenhalera), 29 kielichów do szampa, 30 kielichów do burgunda, 23 do czerwonego, 29 do węgierskiego, 24 do madery, 23 do st. węgierskiego, 36 szklanek do białej, 17 szklanek do wody, 3 karafki (krystal), 18 sztuk widelcy i noży srebrnych do owocu, futro damskie i inne przedmioty, pozatem 3 konie wyjazdowe, 2 powózki, 2 sań, 300 m/mp. szczapów, 500 m/p. plechów, 40 m³ budulcu sosnowego, 50 kupek chrustu.

W razie nieukończenia przetargu w dniu 28 b. m., sprzedawać będą w dni następane od godziny 9. Zbiórka przed pałacem. nw 9 664

Br. Grzesiak, komornik sąd. z pol., Pobiedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 27 b. m., o godzinie 15-tej, sprzedam w Górze per Biskupice najwięcej dającym za gotówkę: 14 świa.

Zbiórka przed sołectwem. Olejnik, komornik obwod. przy Wójtostwie Pobiedziska.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

W czwartek, 28 maja b. r., o godz. 12-tej, odbędzie się sprzedaż (Poznań-Rataje) za natychmiastową zapłatą: 2 sań do akt, 2 biurka z krzesłami, kanapy, pokoju męskiego, salonu, jadalni, 4 000 butelek atramentu szkoln. Sienkiewicza, 500 litr. kleju, 1 000 kartonów katek różnego koloru, 2 maszyny do pisania marki Adler, szafy żelaznej i prasy do kopjowania. Przedmioty obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą. Zbiórka przystanek autobusowy przy firmie „Herolda“ Poznań, dnia 14 kwietnia 1931 r. nw 11 045

MAGISTRAT XIII/4.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2305, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Dom

komfortowy, dobrze oprocenowany, przy kupnie 8 pokojowe mieszkanie z ogrodem wolne, stosowne dla lekarza, adwokata, wskutek wyprowadzki przy wpłacie 150 000 zł na sprzedaż Zamiana na majątek ziemski. Sieradzki, Bydgoszcz, Gdańska 147. Pw 11 211-63.227

Mebłe

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 10832-1.65

Parcele

budowlane najlepsza lokata kapitału od 60 groszy kw. Kociński, Czartoria 1, telefon 30-49. Pw 10 821-17.63

3 walcówki

granitowa mniejsze dobrze utrzymaną korzystnie sprzedam. Siedziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. zdw 93 545

Beczki

(deb.) 600 i 900 litrowe w dobrym stanie większa ilość, oraz 3 kadzie czerwikowe korzystnie sprzedam. Siedziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. zdw 93 547

Wage

(decym.) na 500 i 750 kg. dobrze utrzymaną korzystnie sprzedam. Skład cukierków Wroniecka 16, tel. 12-42. zdw 93 548

Sprzedam

skład fryzjerski w Starym Rynku, Oferty Kurjer zdw 93 525

Fortepian

marki „Rönisch (skrzydło) nowoczesne czarne, sprzedam bardzo korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 524

Parcele

na Sołczu sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 527

Nowe

radio trzylampowe Philips tania na sprzedaż. Janiszewski, Aleje Marcinkowskiego 11. zdw 93 519

Skład

kolonialny towarów krótkich, przy ruchliwej ulicy Poznania, 18 lat w jednych rekach, 300 i więcej kasy dziennie, z powodu choroby zaraz sprzedam. Cena 9.500. Szamarzewskiego 15. zdw 93 509

Sprzedam

sypialkę i obrazy tania. Wiciak, Łakowa 13. zdw 93 512

Wózek

dziecięcy zł 60. Piórkowska, Niedzielski 1. zdw 93 491

Magle

najnowszy wynalazek dostarcza M. Jankowiak, Poznań-Sta-roteka. zdw 93 401

Wśródmięściu

sprzedam sklep kolonialny z towarem lub bez. Adres Kurjer zdw 93 610

Singera

damska (okragle). Szyperka 3, mieszkanie 3. zdw 93 591

Dom

piętrowy w rynku z parcelą, składem, trzadzieniem, prowadzi się kolonialkę, żelazo, artykuły budowlane lat 30, korzystnie sprzedam. Agenci wykluczeni. Fr. Ludwik, Miłostaw. powiat Września. zdw 93 588

Motory

na ropę i gaz ssany, mało używane tania sprzedam. „Technopol“, Lublin, 1 Maja 49. zdw 93 662

Dentystyczny

zakład pierwszorzędny istniejący od kilkunastu lat nowoczesnie urządzone, bardzo dobrze prosperujący z wyrobioną klientelą w mieście powiatowym Śl. Ciesz, z powodów rodzinnych tania do sprzedania. Zgłoszenia: Kraków, ulica Kamelička nr. 16 „Prasa“ dla W. K. nwi11 040

Gospodarstwo

115 mórg pszenno-żytniej ziemi, dom 4 pokoje, zabudowania dobre 4 konie, 10 bydła, 15 świń, inwentarz martwy kompletny przy szosie od Niemca, 27 000 zł. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 11 093

Piasek

do budowy po 5 zł za wóz dostarczanym. Oferty Kurjer zdw 93 603

Za trzy tysiące złotych sprzedam skład z towarem w śródmieściu, pewny na każdą branżę. Piśmiennicy Kurjer zdw 93 597

Dom

chłewik, stodoła, masywne jedyna morga ziemi, dużej wosce 750 mieszkańców, bez długu za 2400 spiesznie sprzedam. Nowak, Poznań, Kramarska 15, pierwsze piętro, przy Starym Rynku. zdw 93 619

3,90 Bemberga

pończochy oryginalne mocne, Bemberga prima złotym stemplem 4.90. Fildecose prima 2.90. Berty czeskie 2.25. Torebki damskie skórkowe od 4.50, biustonosze 95 gr, koszula nocna 3.85, pantalon jedwabne 2.75, kombinacje jedwabne 4.75, bluzki jedwabne od 9.50, bezrekawniki od 4.50. Warszawski Skład Fabryczny, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 93 521

Ubikacje fabryczne

plac w śródmieściu, możliwość dalszego rozbudowania, nadający się na każde przedsiębiorstwo lub składnice do wydzierżawienia ewtl. sprzedam tylko poważnym kupcom z gotówką. Adres Kurjer zdw 93 500

Wille

Swarzedzu sześciopokojowa, sprzedam lub zamienie na dzierżawę ziemską. Oferty Kurjer zdw 93 499

Skład kolonialny

z mieszkaniem 3 pokoje i kuchnia sprzedam zaraz. Ostrów, Pozn. zdw 93 614

Srebra

porcelane dekoracyjna, krzysztaly, brzozy. Tania. Antykarnia, Marcinkowskiego 28. Pw 11 321-20.110

Folwark

900 morgowy w kulturze okolica Mogilna sprzedam lub zamienie na kamienie, pożądana dopłata. Oferty Kurjer zdw 93 498

Sprzedam

balans, wiertankę zap. i sztanca. Oferty Kurjer zdw 93 625

Dom

z składem mieszkaniem, ogrodem z powodu śmierci właściciela korzystnie do sprzedania. Warunki wpłaty dogodne, nadaje się na każdą branżę. Zgłoszenia St. Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 93 623

Sztucer

luneta Bockbüchslinte 350, Ziessa prism. lornetka 200, zegarek złoty 175, gong 35, kilim piękny 150, aparat fotograficzny większy 900. Oferty Kurjer zdw 93 654

Skład

blawatów i konfekcji z urządzeniem, 3 pokoje, miasto powiatowe w rynku na dogodnych warunkach wprost od gospodarza od 1. 7. do wydzierżawienia. — Zgłoszenia Żerkowski, Poznań, Prusa 18. zdw 93 638

Skład

towarów krótkich tania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 93 571

Wyprzedajemy

zapas płaszczy letnich, płaszczy sportowe gabardynowe od 30—35 złotych. Modele za bezcen tylko w firmie P. Szczawińska i S-ka, Poznań, ulica Wodna Nr. 1. Pw 10 942-18.24

25 konny silnik ropowy systemu Diesela

Deutz, bezkompresorowy 4-taktowy, łączący z ciężkim kołem, z gwarancją jak za nowy, sprzedam tania Inż. Cz. Gottschalk, Spokojna 12. zdw 93 200

Mebłe:

sekretary, stoły, komody lustra bibjoteki, serwantki, bufety, stoliki do kart, herbaty, szafy krzesła, inne. Tania. Antykarnia, Marcinkowskiego 28. Pw 11 322-20.106

Dywany

różne, kilimy, wszelkie ozdoby mieszkaniowe. Ceny niskie. Antykarnia, Marcinkowskiego 28. Pw 11 320-20.113

Skład

papierni, zabawek (Bydgoszcz, Śniadeckich 21), przedwojenny, dobrze prosperujący z trzypokojowym mieszkaniem wypadkowo sprzedam. Gotówka 10—20 000. Pw 11 312-63.236

Powózka

(lekka) w dobrym stanie tania sprzedam. Stawna 6. zdw 93 487

Tapicerskie

artykuły: włosie końskie, trawa afrykańska, dreliszki na materaca, gobeliny, szpagaty, spreżyny, płótna, pasy tapcerskie najtaniej T. Szlagowicz, artykuły tapicerskie, Poznań, Tama Garbarska 25.28. zdw 93 640

Kupno

sprzedaję, zamiana. Najkorzystniejsze źródło. Antykarnia Antoniego Pióro, Marcinkowskiego 28. Pw 10 972-20.101

Cieżarówkę

„Opel“, w dobrym stanie, 1½ tonny sprzedam lub zamienie na osobowy. Zgłoszenia „Par“ pod nr. 20.94. Pw 11 325-20.94

Okazyjne kupno 1

Samochód limuzynowy w dobrym stanie marki Morris sprzedam za 3 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 93 047

Skład

papierni w centrum, okazynie sprzedam, Oferty Kurjer zdw 93 094

Dźwiękowiec

Radjogramofon okazynie. Wierszbiec 28, Suszczykiewicza. zdw 93 063

Autobus

z koncesją na dobrej linii tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 93 077

Parcele

budowlane Puszczykowo blisko dworca na sprzedaż. Ratajczaka 38, I. piętro, mieszkanie 2. zdw 91 597

Lodówki

chłodnie wykonuje. Górczyńska 28, Moczyński. zdw 93 172

Rurki

do ondulacji włosów od 1.50 zł. jak wzór 3.75 lampki spirytusowe od 1.90 poleca najtaniej Wenzlik, Poznań Aleje Marcinkowskiego 19. dw 3523

Z powodu likwidacji kolonialni

sprzedaje tania towary kolonialne, wozy konie, maszyny do pisania, lokal do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 93 211

Majątki

gospodarstwa blisko Poznania/przy szosie, dobra ziemia, budynkami masywnymi, poleca Piotrowski, Poznań, Szamarzewskiego 1. zdw 93 576

Blochy szpuntowane

12 cm grube, 4 mtr. długie, ca. 30 kbm tania oddam. Oferty Kurjer zdw 92 982

Drzewo

budowlane belki kantówki, laty, deski tania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 92 981

Sprzedam

lub dam w dzierżawę zaraz znana cukiernia Grand Café, zal. 1874 r. w Poznaniu, z dwoma salami, ogrodem koncertowym i wartywnym z dwoma domostwami. Kupno wpłaty zł 60 tysięcy. w dzierżawę 20—25 tysięcy. — Oferty do Kurjera zdw 93 701

Radjoaparart

na największe wymagania. Obje- rzeń 7—9. Strusia 8, m. 11. zdw 93 018

Mebłe kuchenne

po bajejnie taniej cenie sprzedaje Jan Konięcki, Piaskowa 3, w twornia mebli kuchennych. zdw 91 918

Motocykl

Serola 500 cm, jak nowy sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 510

Parasole

od zł 3.90 W. Czyż, Szkolna 11. Plac Wolności 5. Pw 10,960-19.51

Okazja

Z powodu choroby sprzedam kamienicę z centralnym ogrzewaniem przy św. Marcynie, z małym mieszkaniem i wolnym składem, nadającym się na każdą branżę. Cena 53 000 zł, wpłaty 35 000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty skierować do Kurjera zdw 92 450

Parcele

przy przystanku tramwajowym powodu wyjazdu tania sprzedam. Focha 137, Pióro. zdw 92 663

Ford

nowoczesny Chevrolet i Fiat sprzedam. Oferty Kurjer zdw 92 899

Prawdziwe

bogactwo — niemia! Sienkiewicza ma rację. Każdy powinien posiadać za Języcami przy szosie. Metr kw. od 50 gr. Dogodne warunki spłaty ratałna. Zofja Hulanicka, Dąbrowskiego 1, skład papieru. Pw 10 978-20.50

Majątki

ziemskie, kupno, sprzedaż, dzierżawy, zamiany poleca Włodawek Nivalowski, Starołębska 12/14, telefon 282. nw 11 018

Motor półkonny

220 volt, prad stały, kulkowe łożyska z opornikiem, 200 zł. — Młyńska 2, mieszkanie 11. zdw 93 070

Jadalnię

debowa, bielżniarke, szafy, biurko, kanapy, fotele, lustra, zegary wiele innych sprzedam. Rynek Łazarzski 1, m. 18, do godz. 11 i 6—6. zdw 92 750

Pszczoly

2 zdrowe roje z ulami do sprzedania. Piatkowski, Żupańskiego 2, I. zdw 92 973

Drogerję

centrum Poznania sprzedam krzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 851

Dwa psy wyżyły

sprzedam z powodu emerytury, jeden w czwartym polu, drugi w drugim polu, dobrze polująca. Leśnictwo Tumidaj poczta Golaszewo, pow. Wągrowiec. zdw 92 839

Żelazne
Młeczek, Dąbrowskiego 26, Rem-
lein, zdw 93 320

Dwie karoserje
samochodowe, używane, dobrym
stanie sprzedamy tanio. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 93 306

Plac budowlany
4000 m kw. oparkowany prze-
słonięto 100 m frontu ulicznego. Po-
znan - Jeżyce sprzedamy bardzo
korzystnie. Zgłoszenia Kurjer
zdw 93 305

Okazyjnie
sprzedam maszynę Alfa do ro-
bienia pastuszków Józef Kalebka,
Kazimierz, pow. Szamotyły.
zdw 93 297

"Opel"
2 siedz. 4/14 K. M., "Opel" 6 siedz.
1030 K. M. osobowy nadaje się
także jako wóz towarowy. "Dixi"
samochód ciężarowy 3 tonnowy,
także 2 1/2 m., heblarka do he-
blowania żelaza na sprzedaż. —
Oferty Kurjer zdw 93 292

Koń
roboczy silny 5 lat kasztan wy-
soki 176 sprzedam Kiel, Główna,
ul. Smolna 10. zdw 93 290

Sprzedam
kompletny gabinet męski oraz sy-
pialnie. Oferty Kurjer zdw 93 281

Radjo
sterlampkowe kompletne tanio.
Górna Wilda 50, mieszkanie 10.
zdw 93 275

Amerykańskie
burka, szafy itd. W doskonałym
stanie z powodu likwidacji prze-
dajemy. Adres tylko nabywcom
wskaże Kurjer zdw 93 332

Ostrego
Rehpcznica sprzedam, Zórawia
7 m. 10. jw 6 068

Fisharmonja
tanie na sprzedaż. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 93 289

Bufoł — śniadania
z urządzeniem za 3 000 zł do ob-
jęcia na dogodnych warunkach
przy Strzelnicy w Poznaniu ul.
Franciszka Ratajczaka 21. Bliz-
sze warunki na miejscu.
zdw 93 145

Maszyny do szycia
oraz główki do maszyn używane,
wykłe krawieckie, tapicerskie,
kniejskie sprzedamy tanio. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 93 360

Szafy blaszane
oraz żelazne różnych wielkościach
sprzedamy bardzo tanio. Oferty
Kurjer zdw 93 359

Aparaty telefoniczne
nowoczesne, używane, gaśnice
„Minimax“, kotły blaszane wy-
przedajemy bardzo tanio. Zgło-
szenia Kurjer zdw 93 358

Maszyny do koprowania
najnowszej konstrukcji, jak nowa
sprzedam tanio. Zgłoszenia Kur-
jer zdw 93 357

Kolonjalke
tanie. Prowincja, Oferty
zdw 93 373

Majatek
siemski 1110 mórg wpłata sto-
ty tysięcy złotych. Resztówka 720
mórg, wpłata pięćdziesiąt tysię-
cy, sprzedam. Zgłoszenia Kurjer
zdw 93 367

Platformy
wózki roczne 2 i 4 kołowe sprze-
dam. Krauze, Za Grobla 3/4,
zdw 93 363

Parcele
w dobrym położeniu Dębca tanio
sprzedam. Tritt, Dębica, restaura-
cja. zdw 93 368

Skład
przybory samochodowych i mo-
cykly, jeden z największych —
sprzedam z powodu wyjazdu lub
zamknięcia na hipoteke, parcele,
dom, ewentualnie dopłace. Obiekt
około 50 tys. Zgłoszenia Kurjer
zdw 93 386

Szafki
szklane, burko, stoły, 16tko sprze-
dam, Kaczorowska, Przewnicza 6
zdw 93 385

Zegarmistrzowi
odstąpię połowę składu bez od-
stępnej w najlepszym centrum
skład jubilerski. Oferty Kurjer
zdw 93 384

Tanio
sprzedam wózek sportowy, krze-
selko, stolicek dziecięce. Obje-
ciek 4-5. Chwaliszewo 76. IV,
zdw 93 382

Skład obuwia
zaprojektowany warsztat, mieszka-
nie zaraz odstąpię. Cena 3 500
Zgłoszenia: Niegolewskich 10 a,
Jadłodajnia, zdw 93 377

Skład
towarów krótkich do sprzeda-
nia. Adres wskaże Kurjer
zdw 93 339

Sprzedam
dwa domy piętrowe z ogrodami
przy przystanku, przy stacji kole-
jowej w Czerwonaku. Dochód
miesięczny 400 zł. Właściciel
Koneczny Stanisław, Czer-
wonak, zdw 93 340

Folwark
900 mórg, cena 180 000 sprzedam
lub zamienie na kamienice, do-
chód 20 000. Zgłoszenia Kurjer
zdw 93 353

Skład
kolonialny delikatesów, urządze-
niem, towarem, bez mieszkania
sprzedam zaraz, obiekt 12 000. —
Oferty Kurjer zdw 93 428

Korzystna okazja!
Kawiarnia - restauracja w cen-
trum miasta Poznania z powodu
śmierci właściciela ew. z mieszka-
niem zaraz do sprzedania. Kon-
cens na sprzedaż alkoholu za-
pewniony. Do objęcia potrzeba
20-25 000 zł. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zdw 93 361

Sprzedam
domy, gospodarstwa, młyny, skła-
dy, przedsiębiorstwa, Gozimirski,
Inowrocław, Mikołaja 30. zdw 93 423

Piekarnie
dom, miasteczko, 5 000 zł. wpła-
ty sprzedam. Gozimirski, Ino-
wrocław, Mikołaja 30. zdw 93 423

Okna
3 kastowe sprzedam bardzo ko-
rzystnie. Poznańska 29, dom o-
grodowy. zdw 93 214

5,85
koszula sportowa z krawatem,
paski sportowe od 1,15, czapki od
1,75, laski od 1,50, krawaty od
65 gr, kołnierzyki sztywne modne
85 gr, skarpetki 45 gr, niciane 55
gr, jedwabne 1,25, kalesony try-
kotowe 2,85, koszule bukatowe
2,90 z gorsem 3,50, Warszawski
Skład Fabryczny, Jadwiga Pod-
bielska, Wielkie Garbary 40, na-
przeciw Wodnej, zdw 93 520

Bemberga
pończochy
po cenie fabrycznej za
4,50 oddamy detalicz-
nie „Atlantic“ firma
chrześcijańska, Wro-
cławska 15, I. piętro,
zdw 93 497

Dwa składy
urządzeniem, towarem, cen-
trum, natychmiast objęcie, 4 000. Oferty
Kurjer zdw 93 410

Samochód
reklamowy (nowa karoserja) —
sprzedam lub wypożyczyć na kilo-
metry, cena przystępna. Stary
Rynek, Ratuszowa 31, restaura-
cja. zdw 93 406

Chemigrafje
wytwórnie klisz, Poznań, sprze-
dam za bezcen. Oferty Kurjer
zdw 93 420

Majatek
2 000 mórg, kompletnie zagospo-
darowany, czterdzieści kilo-
metrów od Poznania, sprzedam
spiesznie za 250 000 złotych. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 93 495

Dom
13 mórg ziemi, budynek gospo-
darczy przy Poznaniu i dwor-
ca jako siedziba podmiejska, ob-
jekt parcelacyjny, przemysłowy
sprzedam lub zamienie na inną
nieruchomość. Oferty Kurjer
zdw 93 393

Skład
kapeluszy damskich w Poznaniu
przy Rynku z powodu zamę-
dżenia tanio sprzedam. Oferty
Kurjer zdw 93 403

Wilki
psy młode na sprzedaż. Fr. Ra-
tajczaka 1, II. m. 7. zdw 93 452

Parcele
1 200 m. przy pięknej alei Szczę-
pana sprzedam. Inf. udziela
Tritt, Poznań-Debiec, ul. De-
becka 40. zdw 93 468

Maszyny pospieszne
czcionki gazetowe tanio, Golus,
Półwiejska 35. zdw 93 467

Skład galanterji
zabawek, 3 okna, centrum Pozna-
nia, 20 000. Kurjer zdw 93 466

Na strzelnicę
i zabawy ogrodowe wszelkie fan-
ty, porcelane, kufle do piwa, no-
że, widelce, łyżeczki, różne arty-
kuły srebrzono, alpakowe, mo-
sienne, szlifowane, kryształowe
kupuje się zupełnie tanio tylko
w Hurtowni Porcelany, Wroniec-
ka 24, sprzedaj bez wyjątku ka-
żdemu. zdw 93 473

Na pończochy
wielka zniżka cen. —
A. Szymański, Spe-
cjalny magazyn poń-
czoch, Poznań, św.
Marcin 1, przy placu
Św. Krzyżskim.
Pw 10 943/44-18.39

Platforma
używana na 25 ctr. tanio na
sprzedaż. Niska 24. Jeżyce
zdw 93 026/7

Dwa razy
tygodniowo sprzedaję w drodze
licytacji kompl. pokoje, fortepian-
y, szafy antyczne, stoły, krze-
sla, biurka, instrumenty muzy-
czne, maszyny do pisania oraz in-
ne meble i towary. Obejrzeć
można codziennie od 8-13 i
15-18, Brunon Trzeciak, zaprzy-
sieżony i ustanowiony rzeczo-
znawca i aukcjonator, Wroniec-
ka 4, telefon 21-26 i 31-75.
Pw 11 371/2-20.218/19

Motocykl
okazyjnie sprzedam. Grobla 9,
mieszkanie 10. rw 14 275/6

Dom
nowy za 1 600 złotych do sprze-
dania, mieszkanie wolne, Biał-
kowski, Wroniecka 18. rw 14 273/4

Kiosk
dobrze zaprowadzony, z towarem
i urządzeniem sprzedam inwal-
dzie wojennemu za 6 500 zł. Zgło-
szenia Kurjer zdw 93 480

Korzystnie
dom sprzedam 2 pokoje kuchnia
Drugie zabudowanie: stajnia,
kuchnia. Wszystko maszyn
budowane w ogrodzie warzywno-
owocowym, 4 km. od Pozna-
nia. Oferty Kurjer zdw 93 397/8

Wyprzedaż
mebli z powodu likwidacji po-
bardzo zniżonych cenach Szpryn-
gacz Wielka 13.
Pw 10 828/9-0.903

Parcela
za wpłata 400 zł do sprzedania.
Białkowski, Wroniecka 18.
rw 14 271/2

Wózki
dziecięce i budki pociąga cerata,
maluje, naprawia, kółka, gumy
na składzie. Razer, Szewska 11.
zdw 93 415/16

Parcel
kilka Naramowe wieś, sprzedam
kwm. od 125. Oferty Kurjer
zdw 93 614-5

Minuto-
aparatus fotograficzny z przyrzu-
czeniem tanio sprzedam. Oferty
Kurjer zdw 93 616-7

Willa
piętrowa, 11 ubikacji, skład ko-
lonjalny, morga ogrodu 3 morgi
ziemi buraczanej, duża wieś, obok
dworca, powiat jarociński, obiekt
I. klasy Kto zobaczy, ten kupi.
Cena okazjna 20 000 zł, wpłaty
15 000. Zgłoszenia Otręba, Jaroc-
in, Kilińskiego 4. zdw 92 988/9

Motocykl
Ariel tanio sprzedam. — Górna
Wilda 108. zdw 93 562/3

Dom
wielka wieś, 4 pokoje, 2 morgi
ogrodu przy szosie sprzedam cena
5 500 zł, wpłaty 4 000 zł. Sowiński,
Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97.
zdw 93 476

Bractwo Strzeleckie
zakupuje nagrody, fanty, premje
najtaniej i na dogodnych warun-
kach w składnicy Porcelany, ul.
Wroniecka narożnik Starego
Rynku, Marjan Lesiński, na za-
bawy i uroczystości wypożyczam
porcelane i szkło. rw 14 269

Warsztat
blacharski śródmieściu Poznania
sprzedam. Zgłoszenia Kurjer
rw 14 270

Skład
z urządzeniem na biuro lub skład-
nicę przy Starym Rynku, tanio
dzierżawa do wynajęcia wzgl.
sprzedania. Oferty Kurjer
rw 14 277

Pierze
świeże darte nie-
darte, puch pole-
ca — Stanisław
Dyczkowski, Po-
znań, Wierzbicie-
ce 13.
zdw 93 316/7

Rower towarowy
„Brennabor“ o trzech kołach
sprzedam korzystnie Kowalski,
Piotra Wawrzyńska 3, warsztat.
jw 6 093

Skład
popieru, galanterji, dużym poko-
jem korzystnie. Oferty Kurjer
jw 6 096

Platforma
dobrym stanie 25 ctr., powózka,
ręczny wózek. Dąbrowskiego 58.
jw 6 097

Akuszerską
walizkę z przyborami nowa tanio
sprzedam. Oferty Kurjer
jw 6 098

Fartuchy
gumowo olowiane do naświetlania
promieniami Roentgena zupełnie
nowe tanio sprzedam. Oferty Kur-
jer jw 6 099

Ogródek
działkowy sprzedam z powodu
choroby przy ul. Bukowskiej, Sta-
szica 26, mieszka. 6. jw 6 100

Łózka
dębowe sprzedam. Woźna 18. III
dw 3671

Jadalnie
sympialnie solidne tanio tylko fa-
bryce Julian Weclawski, św. Ro-
cha 8. rw 14 237

Meble
wielki wybór w meskich pokojach
po cenach znacznie zniżonych pole-
ca fabryka mebli A. Szczaniec-
ki, Tama Garbarska 8, zdw 93 539

130 morgowe
gospodarstwo do sprzedania, zie-
mnia pszenno-żytnia, 18 sztuk by-
dła, wszelkie maszyny rolnicze,
budynek w najlepszym stanie, świnie
i drób. Jaskaniec, Glino,
Złotniki pod Poznaniem.
zdw 93 536

5 KUPNA

Kupię
300-400 mórg dobrej ziemi, do-
godna komunikacja, wpłaty ca.
2 500 dol. amer. najchętniej od
właściciela. Zgłoszenia do Kurje-
ra zdw 92 799

Majatek
kupię do 500 mórg przy szosie,
linja Inowrocław — Poznań lub
mała ale ładna resztówkę przy
mieście za gotówkę lub golej zi-
mi do 500 mórg. Oferty Kurjer
Poznański zdw 93 065

Kupuję
złoto, srebro, brylanty i płace
najwyższe ceny. (P. Tarkowska),
Plac Wolności 11 (pod filarami).
Pw 10 982-20.143

Samochód
mały, 16dz spacerowa w dobrym
stanie kupię. Oferty Kurjer
zdw 93 814

Skład
z przyległym pokojem przy ulicy
ruchliwej poszukuję. Oferty Ku-
rjer zdw 93 284

Slifierki
do noży od heblarki poszukuje.
Oferty z podaniem ceny pod
zdw 93 272

Całkowicie za gotówkę
kupię Majatek Ziemi
resztówkę od 300 do 500 mórg
magdeburgskich dobrej zie-
mi, bez torfowisk, z ładnym
dworkiem, solidnym zabu-
dowaniem, pełnym martwym
i żywym inwentarzem. Kon-
ieczna część lasu, rzeczka,
względnie jezioro. Pośrednio
oferty z podaniem ceny pro-
szę składać do Kurjera Poz-
nańskiego pod zw 29 396

Folwarku
100-200 morgowego, dobry dom
poszukuje. Opis proszę przysłać.
Kurjer zdw 93 219

Kupna majątku
poszukuje agronom z gotówką 150
tys. zł. Zgłoszenia od właścicieli
do Kurjera zdw 93 205

Maszynę
do pisania kupię. Cena, opis Kur-
jer zdw 93 261

Lodówkę
dobrze utrzymaną kupię. Zgło-
szenia Kurjer zdw 93 376

Majatek
ziemski kupię, wpłace 100 000 zł.
Dokładny opis nadać spieszenie
Kurjer zdw 93 368

Dom
z 6-8 ubikacjami, ogrodem, w
pobliżu Poznania kupię. Wpłaty
6 000 zł. Zgłoszenia z warunkami
Kurjer zdw 93 347

Poszukuję
kupna majątków ziemskich, kam-
ienic, przedsiębiorstw, Gozi-
mirski, Inowrocław, Mikołaja 30.
zdw 93 422

Do sprzedaż
droga Hcycacji, odbywającej się
dwie razy tygodniowo, przyjmuje
wszelkiego rodzaju towary, me-
bli, urządzenia domowego, Brun-
on Trzeciak, zaprzyś. i ustanow-
iony rzeczoznawca i aukcjona-
tor, Wroniecka 4, tel. 21-26 i 31-75
Pw 11 369/370-20.214/15

Rower
damski używany kupię. Cena
zdw 93 560/1

Parceli
na Ratajach lub Staroleka ca.
5 000 m² poszukuje. Oferty z po-
daniem położenia i ceny Kurjer
zdw 93 270/1

Rower
kupię tylko w dobrym stanie, do-
bry fabrykat za gotówkę. Oferty
szczegółowe Kurjer zdw 93 483

Kasę National
małą kupię, Spieszne oferty do
Kurjera Stary Rynek rw 14 265

Kupię
rakiet używany w dobrym stanie.
Oferty wraz z marką i ceną do
Kurjera jw 6102

Kupię
domek lub gospodarstwo najchę-
tniej dam zamian skład, towar w
Poznaniu handel różnego rodzaju
używanych rzeczy, wartości 15 000
zł. Sowiński, św. Marcin 22, tel.
18-97, 52-09. zdw 93 551

Fotoakty
kupię. Oferty Kurjer zdw 93 600

Resztówkę
około 50 mórg w zdrowej okolicy
położona kupię, Spieszne szczegó-
łowe oferty zdw 93 618

Skład
cukierków lub nadający się pró-
ny kupię w Poznaniu. Oferty
Kurjer zdw 93 582

Motor kupię
prąd staly 1 1/2 konia, 800 obro-
tów. Drukarnia Grzejszczak,
Półwiejska 40. zdw 93 637

Przyczepkę
motocyklową w dobrym stanie
kupię zaraz. Oferty do Kurjera
pod zw 93 639

Aparat
Rolleiflex lub Patent Etui kupię.
zdw 93 567

3 walcówki
stałowe do czekolady kupię zaraz.
Siedziński, Poznań, Wroniecka 16,
tel. 12-42. zdw 93 546

6 KAMIENICE

Dom
sprzedamy III, piętrowy w Po-
znaniu przy Starym Rynku, wie-
cej niż połowę wolny do oddania
wpłaty 120 000 zł reszta na hypo-
teke. Oferty Kurjer Poznański
zdw 93 038

Kamienica
dochód 23 000 cena 200 000 wpła-
ty 70 000 reszta warunki dogodne
Osadopol, Rzeczypospolitej 9.
zdw 93 076

Kamienicę
w rynku mieście powiatowem, do-
chód ca. 9 000 zł sprzedam lub za-
mienie na wilkę w okolicy Pozna-
nia, cena 65 000 zł, wpłaty 15
tys. do 35 tys., wolne 6 pokoi na
mieszkanie, elektr., woda, kana-
lizacja, stajnia, garaż. Oferty
Kurjer zdw 93 822

Kamienicę
blisko Marcina wolne 6 pokojowe
mieszkanie 170 000 sprzedam. Ku-
rjer zdw 93 37

Kamienicę
blisko Starego Rynku cała wolna
nadająca się przemysł, sprzedam
180 000. Kurjer zdw 93 310

Wilę
ogrodem eprzedam. Ozech, Pu-
szczykowsko. zdw 93 328

Kamienica
Poznań, dzierzawa 18.500. Cena
120 000, wpłaty 55 000. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 93 353

Wilę
Puszczykowo, 9 pokoi sprzedam
korzystnie, wpłaty 14 000 lub wy-
dzierżawie. Kurjer zdw 93 450

Porady
i wszelkie informacje tyczące
nieruchomości udzielamy człon-
kom bezpłatnie, nieczłonkom za
minimalną opłatą. Bank Właści-
cieli Nieruchomości, Poznań, Pie-
kary 1. Pw 10 954/5-18.192/4

Kamienice
wille poleca i poszukuje pośrednic-
two „Kraus“ Poznań, Pocztowa
30, telefon 58-66. zdw 93 554

Kamienica
dochód roczny 7 440, cena 55 000,
mieszkanie wolne. Dutkiewicz,
Chwaliszewo 70. zdw 93 489

Kupię
kamienicę z wolnymi ubikacjami
fabrycznymi. Zgłoszenia Kurjer
zdw 93 588

7 PIENIADZ

20 000 zł
pożyczki pod zabezpieczenie hypo-
teczne poszukuje. Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 93 181

Pożyczki lub wspólnika
z kapitałem 50 000 do 100 000 zł
poszukuje celem rozszerzenia fa-
bryki, pracującej nawet w obec-
nym kryzysie z wielkim zyskiem.
Zgłoszenia Kurjer zdw 95 201

800 do 1 000 zł
pożyczki poszukuje za 10% mie-
sięcznie. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 92 218

100 000 zł
poszukuje się na 3 000 mórg po
80 000 zł na 1/2 roku za dobrym
procentem. Zgłoszenia pod
zdw 92 648

Wspólniczki
(współpracowniczkę) z kapitałem
3 000 zł do składu konfekcyjnego
poszukuje młody mężczyzna. Póź-
niej małżeństwo. Łaskawe oferty
pod nr. 71 Biuro Ogłoszeń Woź-
nika, Gdynia. nw 11 034

Wspólnika
czynnego w charakterze samo-
dzielnego kierownika z gotówką
10 do 15 000 do przedsiębiorstwa
od szeregu lat zaprowadzonego
z powodu choroby właściciela po-
szukuje. Oferty Kurjer
zdw 93 249

Pożyczki
1 000 zł poszukuję, dam 15% w
stosunku rocznym i dobry zastaw
Oferty Kurjer zdw 93 268

Dolarowe
listy hipoteczne 450, 1 700 dola-
rów sprzedam duże damno. —
Oferty Kurjer zdw 93 364

Pożyczki
2 500-3 000 złotych poszukuje na
hipoteke, wysoki procent, Oferty
Kurjer zdw 93 394

6 000 zł
pożyczki poszukuję, dam dobry
procent i zabezpieczenie. Oferty
Kurjer zdw 93 412

1 000 zł
pożyczki poszukuję, złożę dobre
zabezpieczenie, za wysokim pro-
centem. Oferty Kurjer
zdw 93 411

120 000 zł
poszukuje na 1-szą hipoteke ce-
lem spłacenia hip. państw. ban-
ku. Zabezp. dolarowe z klauzula.
Procent zagwarantowany czyn-
szem. Zgłoszenia „Par“, Po-
znań, Alojje Marcinkowskiego 11,
pod nr. 20.204. Pw 11 362-20.204

2 000 zł
wypożyczy urzędnik samotny za
udzielenie posady lub współpra-
ce. — Szczegółowe zgłoszenia pod
„Gwarancja“ do „Par“, Byd-
goszcz. Pw 11 368-63.242

Pożyczki
hipoteczne, wekslowe udziela
Bank Właścicieli Nieruchomości,
Poznań, Piekary 1.
Pw 10 950/1-18.190/1

Kapitalistom
lokujemy kapitały po najwyższej
stopie procentowej bez jakiegokol-
wiek kosztów począwszy od 3 000
zł. na zupełnie pewne hipoteke.
Bank Właścicieli Nieruchomości,
Poznań, Piekary 1.
Pw 0 952/3-18.188/3

Pożyczki
osiągnąć mogą urzędnicy pań-
stwowi, komunalni, wojskowi,
zawodowi za adnotacją na pen-
sji, jak również właściciele nie-
ruchomości za zabezpieczeniem
hipotecznym oraz inne osoby pod
zastaw papierów wartościowych.
Przyjmujemy wkłady oszczędno-
ściowe. Zalatwiamy wszelkie
czynności bankowe i dyskont
weksli. Bank Oszczędnościowo-
Kredytowy, Sp z o. o., Poznań,
Zwierzyńska 7. zdw 93 598/91

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
4 pokojowe, słoneczne we wille,
ul. Grodziska 13, od 1 lipca,
czynsz zgóry. zdw 93 169

Wydzierżawi
właściciel 2 pokoje kuchnie, Dro-
ga Urbanowska 47, w pobliżu ul.
Ceglanej 7 minut od tramwaju.
Szczegóły 5-7 wieczorem.
zdw 93 106

Dwupokojowe
czynsz miesięczny 110 meble we-
dług umowy. Adres Kurjer
zdw 93 308

2 pokoje
frontowe z piecem kuchennym,
czynsz zgóry. Sielska 43.
zdw 93 299

Mieszkanie
trypokojowe i dwupokojowe w
Górczynie wynajme. Dziennik,
Wierzbicie 3. zdw 93 370

Mieszkanie
dwupokojowe z kuchnią do wy-
najęcia. Kopernika 4, m. 24.
zdw 93 365

Pokój
z kuchnią odstąpię za zgodą go-
spodarza. Adres, wskaże Kurjer
Poznański zdw 93 407

Pokój
i kuchnia w Junikowie bez od-
stępnej, wprost od gospodarza,
miesięcznie 35 zł, zaraz do wy-
najęcia. Zgłoszenia — Poznań,
Gen. Prądzińskiego 47, mieszka-
nie 5. zdw 93 494

Dwa
lub trzy pokoje umeblowane z for-
tepianiem i kuchnią, z powodu wy-
jazdu do wynajęcia. Adres wska-
że Kurjer zdw 93 464

Dwa
pokoje i komora w Swarzędzu
do wynajęcia. Oferty Kurjer
rw 14 264

Mieszkanie
czteropokojowe, komfortowe do
wynajęcia. Osiański, Pocztowa
31a. rw 14 266

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia za dzierżawę 2
lata 1 800 zł, Pałacza 94.
zdw 93 595

3
i 4 pokojowe I. i III. piętro od go-
spodarza z wykluczeniem pośre-
dników do wynajęcia zaraz. Oferty
Kurjer zdw 93 646

Jeden
pokój z kuchnią do wynajęcia, 2
lata dzierżawy 800 zł, Pałacza 94.
zdw 93 594

Mieszkanie
komfortowe 5 pokojowe przynale-
ności, zgodą gospodarza oddam
1 lipca. Dzierżawa niska, warun-
ek: przelecie częściowe mebli.
Zgłoszenia Kurjer zdw 93 523

9 SZUKA MIESZK.

Czteropokojowego
albo trypokojowego, kuchnia,
łazienka, niewysoko, natychmiast
poszukuję. Kurjer dw 3 673

Mieszkania
4-5 pokojowe z przynależno-
ściami poszukuje w centrum. —
Czynsz za rok zgóry. Zgłoszenia
telef. nr. 60-12. zdw 93 147

2-3
pokoi, kuchni poszukuje Pozna-
niu bezdzietny, emerytowany ko-
misarz Straży Granicznej ewentual-
nie obejmie bezinteresownie
administrację domu. Czynsz zgó-
ry. Oferty: Braciszewski, Kro

Pokoju
s kuchnią nie wyżej I piętra poszukuje. Dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer zdw 93 374

2 pokoje
s kuchnią lub pokoju z kuchnią poszukuje. Warunki według umowy. Oferty Kurjer zdw 93 381

Poszukuję
3 pokoje, kuchnia, łazienka. Wpłace rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 342

4 pokojowego
mieszkania słonecznego, komfortowego z przynależnościami, 1. lub III. piętro, trzy lata czynsz (umiarkowany) szuka Dr. Koteciński, Aleje Marcinkowskiego II. zdw 93 395

Kupię
3-4 pokojowe mieszkanie. Spieszne oferty warunkami Kurjer zdw 93 577/8

6-8
pokojowego centrum poszukuje, ewent. zamienie na 5 pok. godz. 3-5. Adres wskazać Kurjer zdw 93 650

Mieszkania
3-4 pokojowego wprost od gospodarza poszukuje. Oferty zdw 93 604

Dużego
pokoju kuchnie, ewentualnie 2 pokoje kuchnie poszukuje od gospodarza w starym domu, okolica Łazarz. Oferty cena Kurjer zdw 93 399

Mieszkania
4-5 pokojowego z przynależnościami poszukuje się w lepszym domu. Czynsz na rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 93 492

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
4 pokoje, słoneczne, poczetek Jezyc, na 3 pokoje. Warunek - zwrot remontu etc. Oferty Kurjer zdw 93 444

2 pokoje
kuchnie, łazienka, pokój służbowy zamienie na podobne 3-4 pokoje nie powyżej II. piętra. Zgłoszenia pod zdw 93 622

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
słoneczny, czysty, 2 panom, odnajmę. Półna 13. I. lewo zdw 91 979

Elegancki
pokój 1 lub 2 osobom zaraz. Dąbrowskiego 33, m. 8. zdw 92 131

Przy ogródkach
Zielona 3, I., prawo, m. 6, duży pokój umebelowany, elegancki, do wynajęcia. zdw 93 129

Pokój
frontowy, komfortowy, urządzony w blokach magistrackich, Łazarz, solidnemu panu wynajmie. Kornaszewski, Marszałka Focha 94, wejście ulicy Stablewskiego. zdw 93 273

Pokoje
wspólnie, osobno, utrzymaniem lub bez także biuro. Poczta 31a, miesz. 8. rw 14 101

Pokój
utrzymaniem dla panienki. Plac Nowomiejski 10 a. I. lewo, zdw 93 303

2 pokoje
w willi przy Parku Wilsona 150 zł, wejście z klatki schodowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 291

Pokoje
2 łączne komfortowe, Ratajczaka 29, III. lewo. zdw 93 296

Pokój
1-2 osobowy wynajmie, św. Józefa 9 a. III. m. 8 zdw 93 233

Pokój
miły, słoneczny do wynajęcia. Strusia 2, m. 10, przy Parku Wilsona. zdw 93 350

Pokój
także pokoik panience, Kreta 4, m. 10, zdw 93 274

Pokój
miły 1. 6. Zwierzyniecka 8, II. lewo. zdw 93 265

Pokoik
wynajmie, Mickiewicza 34, w podwórzu mieszkanie 3. zdw 93 333

Pokój
ewentualnie dwa używaniem kuchni bezdzietnym wynajmie, Sołacz, Podolska 4. zdw 93 330

Duży
wygodny łazienka, Wąły Zygmunta Starego 6, III. lewo, zdw 93 379

Pokój
dla małżeństwa, Małeckiego 27, I. prawo. zdw 93 378

61-91
Posłańcy, Przecznicza 1a, zdw 93 552

Komfortowy
solidnemu panu, Kwiatowa 6, mieszkanie 1, 3-7. zdw 93 344

Pokój
frontowy, elektryka, 1-2 panom 1. 6. Matuszewska, Piekary 22, zdw 93 445

2 panienkom
centrum, elektryka, utrzymanie, cena niska. Kurjer zdw 93 461

Pokój
umebelowany duży, ładny, Ruge, Duga 3, parter. zdw 93 417

Centrum
z wygodami, Składowa 1, II. wejście, mieszkanie 13. zdw 93 413

Pokój
panu, Zielona 7, I. piętro, prawo, zdw 93 404

Strzelecka
25, m. 8, słoneczny, czysty, zdw 93 446

2 urzędniczkom
Śródmieście, elektryka, utrzymanie, cena bardzo przystępna. Kurjer zdw 93 463

Urzędnicze
pokój, elektryka, centrum, utrzymanie, cena przystępna. Kurjer zdw 93 462

Pokój
ładnie umebelowany na 1-2 osoby, wynajmie, Strzelecka 3b, I. piętro, mieszkanie 6. zdw 93 408

Panience
pokój, św. Marcin 16-17, miesz. 13. zdw 93 471

Małżeństwu
pokój umebelowany używaniem kuchni, Wolnica 6, miesz. 5, rw 14 267

Dwuosobowy
Dąbrowskiego 52, I., prawo, jw 6 094

Pokój
do wynajęcia, ul. Jasna 4, I. lewo, jw 6101

Elegancki
pokój utrzymaniem bez. Jackowskiego 9, mieszkanie 10. zdw 93 540

Pokój
słoneczny, Śniadeckich 9, mieszkanie 1. zdw 93 537

Pokój
umebelowany panu lub małżeństwu Staszica 24, m. 2. zdw 93 555

Panom
Wrocławska 13, mieszkanie 11. zdw 93 508

Pokój
małżeństwu lub dwom osobom, Poczta 29, m. 8. zdw 93 641

Pokój
umebelowany wynajmie samotnej osobie lub małżeństwu, Lis, Marszałka Focha 37, zdw 93 607

Dwa
frontowe, umebelowane pokoje z kuchnią, łazienką, słoneczne, balkon, elektryczność, Focha 82, m. 8, zdw 93 654

Panu
wspólny pokój, frontowy, balkonowy, elektryczność, Szelągiewicz, Wielkie Garbary 43, zdw 93 570

Tani
pokój wynajmie zaraz, Matejki 57, mieszkanie 2. zdw 93 535

Jeden
dwa pokoje słoneczne nowoczesnymi wygodami, Wąły Jagiello 20, m. 5, narożnik Półwiejskiej, zdw 93 613

Pokój
umebelowany dla dwóch panów, ewentualnie dla bezdzietnego małżeństwa z używaniem kuchni 1. 6. Czesława 16 a, IV., prawo, zdw 93 517

Pokój
1, 2-osobowy, inteligentnym panom wynajmie, św. Marcin 14, III., lewo. zdw 93 349

12 SZUKA POKOJU

Elegancko
umebelowanego pokoju blisko Teatru lub Uniwersytetu szuka solidny pan od 15 czerwca. Zgłoszenia „Par“ pod 20.74. Pw 11 347-20.74

Poszukuję
pokoju cenie 25 emerytka. Oferty Kurjer zdw 93 390

Inteligentna
panienka poszukuje słonecznego pokoju w cenie 35. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 430

Solidny
pan, stały lokator, poszukuje umebelowanego, większego pokoju bez pościeli, blisko dworca, spokojnym, inteligentnym domu. Oferty tylko z podaniem ceny Kurjer zdw 93 451

Kobieta
z dzieckiem poszukuje skromnego pokoju z używaniem kuchni u samotnej gospodyni. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 472

Urzędnik
poszukuje pokoju, Okolice St. Rynku, Oferty z ceną zdw 93 507

2
pokoje na parterze z telefonem w centrum poszukuje od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 93 573

13 LOKALE

Ubikacji
na warsztat poszukuje, także szaterner, Oferty Kurjer zdw 93 258

Lokal
parter i piętro, 14 okien w podwórzu Wielka, nadający się na magazyn biura, interesy handlowe solidnej firmie wynajmie zaraz administrator Bukowska 43, mieszkanie 3. zdw 91 476

Kuźnię
specjalnie maszynie budowana ewentualnie na inne cele korzystnie wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 307

Ubikacje
przemysłowe na warsztaty, składnice itp. parterowe jasne suche, elektryczność, wodociąg, kanalizacja oraz duży przynależny plac Poznań Jezycy od zaraz korzystnie wydzierżawimy. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 304

Gdynia
ekład 5x11 przy ul. Świętojańskiej do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 93 331

Pokój
próżny wraz garażem, nadającym się na cichy warsztat w śródmieściu do wynajęcia zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 455

Ubikacje
3, parterowe, suche przy rynku od gospodarza. Kurjer zdw 93 459

Obszerny
skład o 2 modynych oknach wystawowych z przyległymi ubikacjami nadający się do każdego interesu oraz jeden mniejszy skład do wynajęcia. T. Kościelicki, Żnin, ul. Śniadeckich, zdw 93 506

Warsztat
z kantorkiem, nadający się na każde przedsiębiorstwo, wynajmie Właściciel, Górna Wilda 94, zdw 93 653

Ubikacje
przemysłowe ca 150 kw. korzystnie do wydzierżawienia od zaraz przy ul. Koronkarskiej 20 (Zawady). Sledziński, tel. 12-42, zdw 93 544

Warsztat
z kantorkiem, nadający się na każde przedsiębiorstwo, wynajmie Właściciel, Górna Wilda 94, zdw 93 653

Ubikacje
600 m. kw. obszerne i jasne, nadające się na każde przedsiębiorstwo z dużym podwórzem i szopami tanio wydzierżawie. Skład cukierków Wroniecka 16, tel. 21-91, zdw 93 543

Ubikacje
przemysłowe ca 350 m. kw. korzystnie wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 542

14 DZIERŻAWY

Mleczarnia parowa
na wsi z obszernym mieszkaniem i chlewni dla trzody, na dogodnych warunkach od 1. 7. 31. do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 958

Ogrodnictwo
mniejsze, handlowe z oranżerjami, w pow. mieście, istniejące lat 50, bez mieszkania wydzierżawie zaraz, do przejęcia potrzeba najmniej 3 000 zł. Oferty zdw 92 735

Dwa
pokoje z kuchnią, chlewy, 2 morgi ogrodu owocowego przy domu, czynsz za dwa lata zgóry 2.400. Woźniak, Steszew, Kosickiego 13, nw 11 024

Dzierżawy
500 do 2500 morgi szuka zawodowy rolnik. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 354

Skład
nadający się dla garncarza, w centrum miasta do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 93 209

Fryzjerski
zakład w Helu na 5 obelug do wydzierżawienia za cenę 2 000 zł. Rakowski, Gdynia, Portowa 1, nw 11 095

Skład
rzeźniczy z mieszkaniem, urządzeniem wydzierżawie 1 lipca. Jam Przygodzki, Rynek 13, Czempin, zdw 93 071

Dzierżawy majątku
poszukuje rolnik do dyspozycji 120 000 zł gotówki. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 203

Lokal
przy ruchliwej ulicy, w którym mieści się dobrze prosperujący skład towarów krótkich, polaczony z pracownią bielizny jest ewtl. z mieszkaniem od 1 lipca do wynajęcia. Zgłoszenia St. Wojciech, Krotoszyn, zdw 93 288

Kuźnia
z mieszkaniem do wydzierżawienia potrzeba 2 500 zł. Adres wskazać Kurjer zdw 93 322

700 morg
pszenno żytniej ziemi z żywym i martwym inwentarzem, kompletnie obsiane wydzierżawie, objęcie 38 000 zł. Oferty Kurjer zdw 93 259

Dzierżawa
800 morg, ziemia pszenno-buraczana, pełne inwentarze, 36 000 lub bez inwentarza 10 000. Tenuła 630 centnarów żyta rocznia. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 356

Placu
z szopami lub bez przeszło tysiąc m², przy ruchliwej ulicy poszukuje na składnice drzewa. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 458

Garaże
przy Starym Rynku obszerne na 2 i 1 samochodów korzystnie do wydzierżawienia. - Wygodny wjazd, światło i woda. Telefon 5270 i 5279. zdw 93 345

Mieszkania - lokale
4, 5 i 6 pokojowe mieszkania oraz 2, 4 i 6 pokojowe lokale parter, bez odstępnego wydzierżawia zar. Oleksy, Wąły Zygmunta Augusta 10a, rodzina 16-18, zdw 93 437

Garaż
do wynajęcia, Dąbrowskiego 4, zdw 92 797

80 zł
miesięcznie Chartowo pod Poznaniem 3 pokoje, kuchnia, stodoła, chlewy, 5 morgi jedna ogrodu. Oferty Kurjer zdw 92 812/3

Gospodarstwo
80 morg, 25 km. Poznań, żywym, martwym inwentarzem, 10 lat wydzierżawie właściciel, objęcie 6 000 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 13-97, zdw 93 478

Zakład
fryzjerski, 2 pokoje kuchnia, mniejsze miasto, dzierżawa 50 zł miesięcznie, obrót miesięczny 350 zł, objęcie urzędzenia 1 000 zł. - Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 13-97, zdw 93 478

Gospodarstwo
70 morg pszennej ziemi, budynkami, inwentarzem, 9 lat wydzierżawie od Wrześni 4 km., objęcie 6 500 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, 13-97, zdw 93 477

Skład
z dwoma ubikacjami w Wrześni centrum Sienkiewicza 18, zaraz wydzierżawie, A. Senftleben, Poznań, Plac Wolności 3, zdw 93 620

Ubikacji
fabrycznych 500-1 000 kw. m. poszukuje. Oferty Kurjer zdw 93 569

Dzierżawy
majątku od 700 do 1 000 morg poszukuje. Pośrednicy wykluczeni. Wiadomości do Kurjera Poznańskiego zdw 93 518

Rabka
pensjonat „Sławomir“ czynny cały rok. Znany z dobrego kuchni i wygód. Polecane pokoje czyste, słoneczne. Ceny przystępne, nw 9307

Rabka
pensjonat Zakładu Kapielowego, H. Wieczorkowskiej otwarty cały rok. Łazienki dla kąpieli solankowych i gazowych w budynku pensjonatu. Telefon Nr. 5, nw 9 835

Żegiestów
willa „Słoneczna“ pod nowym zarządem Anny Waszkowskiej polecane pokoje z utrzymaniem po cenach przystępnych. Zgłoszenia tamże, nw 10 042

Truskawiec
Zdrój Pensjona „Ludwik“, komfort, nowy zarząd, prima kuchnia, ceny niskie, nw 10 067

Zakopane Belweder
pensjonat Dunin Borkowski rezerwuje komfortowe pokoje, wykwinatne czterozarowe utrzymanie. Pobyt trzytygodniowy 240 zł ryczałtem bez doliczeń. Czerwiec 10% rabatu. Telefon 655, nw 10 094

Krynica
willa Jerzy pokoje słoneczne, światło elektryczne 1 osobowy maj i wrzesień 2,50 zł, czerwiec 3,50 lipiec sierpień 4,50. Druga osoba dopłaca 1 zł z całodziennym wykwinatnym utrzymaniem 8, 10, 12 zł. dw 3 639

Truskawiec
Ziemiański pensjonat „Krzysia“ położony centrum. - Kuchnia pierwszorzędna. Maj, czerwiec znaczne niżki ogólne, Pw 10 860-14.117

Umebelowany
na letnisko przy lesie i wodzie od 1 czerwca. Adres Kurjer zdw 93 032

Żegiestów
pensjonat „Zorlina“ polecane pokoje komfortowo urządzone - maj, czerwiec. Cena od 7 zł z utrzymaniem. Bielecka, nw 11 022

Rabka - Zdrój
Renomowany pensjonat „Bagatela“, znizone ceny, Czerska, zdw 93 245

Rymanów - Zdrój
pensjonat „Gozdawa“ polecane pokoje z utrzymaniem, ceny niskie, zdw 93 163

Zakład św. Olafa
SS. Urszulanek S. J. K. w Lubocześnicy pod Pniewami przyjmują na wypoczynek letni pp. nauczycielki i panienki w wieku szkolnym. Na życzenie lekcje polskiego, języków obcych, muzyki Okolica zdrowa, piękne spacer. dwp 3 606

Żegiestów
pensjonat „Poprad“ polecane pokoje z utrzymaniem Ceny niskie, kuchnia wykwinatna. Informacji udziela Helena Olszewska, Żegiestów, poczta Żegiestów-Zdrój, dp 3 398

Jastrzębia Góra
pełne morze, pensjonat w willi Wickenhagenowej, otwarty od 15 maja. Informacja: Warszawa, Marszałkowska 66-25, godz. 3-6 lub na miejscu poczta Łeńcz, np 9919

Zakopane
pensjonat murywany „Zawory“, komfortowo urządzone, w pięknym położeniu, polecane pokoje z utrzymaniem, ceny przystępne, np 9 985

Rabka - „Kapryś“
pensjonat Heleny Wyganowskiej w centrum, komfort, bieżąca woda w pokojach, kąpiele solankowe, gazowe, słoneczne na plażę. Telefon 18, doskonała kuchnia, ceny przystępne, nw 10 063

Jaremczce
„Czerwony Dwór“ wyjątkowo dwutygodniowy pobyt w pierwszorzędnym renomowanym pensjonacie do 15 czerwca kosztuje zł 115, nw 10 063

Jastrzębia Góra
pełne morze, pensjonat Bałtyk, Jasna dancing, elektryczność, pierwszorzędna kuchnia, ciepłe wanny morskie, Warszawa, Polna 78, m. 2, np 10 017

Krościenko n/D.
Pensjonat „Hanka“ przyjmuje gości od 1 czerwca z całym utrzymaniem. Ceny znizowane, zdw 89 984

Wisła
Słask Cieszyński, pensjonat „Zofjówka“, polecane pokoje z utrzymaniem, zdw 91 010

Rabka
pensjonat „Wawel“ tylko dla chrześcijan od 10 lat w jednym zarządzie polca pokoje z utrzymaniem - ceny umiarkowane - 200 kroków do łaźni zakładowych, obok las - willa własna w dużym ogrodzie. - Kanalizacja - wodociąg - fortelpania da P.T. Gości. Telefon Nr. 4, zdw 90 530

Letnisko
tanio, umebelowane 2 lub 1 pokój kuchnia Szlag, willa Grafowej (strzelnica), zdw 91 699

Wisła
willa „Ochrowiczówka“, murywana, w ogrodzie, światło elektryczne, dobra kuchnia. Czerwiec znizka. Inf. Strzyżewski, Fredry 1, m. 11, tel. 2938, zdw 91 900

Puszczykowo
willa Ostoja polecane pokoje z całodziennym utrzymaniem, ceny znizone. Zgłoszenia przyjmuje Stow. św. Zyty, Piekary 2, parter, zdw 92 409

Kobylnica
Pokoje do wynajęcia w nowowbudowanej willi tuż przy lesie, dworcu i poczcie. Zgłoszenia na miejscu do godz. 4-5 lub telefon Swarzędz 34, zdw 93 524

2
mieszkania pięciopokojowe w pałacu Niedźwiady pow. jarociński, stacja kolejowa Wojciechowo wgl. Borek, piękna okolica blisko las, woda, wydzierżawie najchętniej emerytom. Zgłoszenia u właściciela Andrzeja Gościński, zdw 92 536

Zakopane - „Januszek“
ulica Chatubińskiego, pensjonat adwokatowej Rychlickiej z Poznania, Kuchnia na masle, Piękny park świerkowy, Cena 8-8,50, zdw 92 709

Zoppoty
Nordstrasse 73, tel. 515-78, Willa Halina, pensjonat polski polecane pozostałe pokoje kuchnia wykwinatna ceny umiarkowane, - Czerwiec, wrzesień 20% znizki, zdp 89 475

Pensjonat
Karwieńskie Holendry, poczta Krokowa właściciel Czaczek polecane pokoje z całodziennym utrzymaniem po 8 zł od osoby Piękna okolica nadbałtycka, plaża obok lasu sosnowego, zdp 88 309

Hel
restauracja - kawiarnia z kompletnym urządzeniem i mieszkaniem, w nowowbudowanym domu zaraz do wydzierżawienia. Oferty: Klausówna, Hel, nwi 11 032

Letnisko
piękna okolica blisko Poznania, lasy, jeziora, obfitość owoców, pokoje z pierwszorzędnym utrzymaniem, Ziemo, Promienko, poczta Biskupice, kolejowa Promno zdw 93 096

Willa
Puszczykowie, 4 pokoje umebelowane, werandy, piękny park, tenis, urządzenie słoneczne kąpiele, blisko dworca wynajmie, - Telefon 7876 zdw 93 651

Puszczykowo
2 pokoje ewentl. używaniem kuchni, oddam na sezon, Adres Kurjer zdw 92 817

Poronin
przy Zakopanem willa „Tatry“, Polecane słoneczne z pięknym widokiem na Tatry. Wyborowa kuchnia domowa, Radio, biblioteka, kroski, gry towarzyskie, leżaki, Czerwiec 6,50, zdw 93 007

Letników
przyjmuje na cały czas lata w cichym uroczym zakątku przy lesie państw., okolice Chodzieży, - Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 92 963, Znaczek na odpowiedz,

Sopoty
Mieszkanie umebelowane 2 pokoje z kuchnią, światło elektr. i gaz blisko morza do wynajęcia od zaraz do końca sezonu, Cena 650 guldów gdańskich, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 92 791

Mieszkanie
dwa lub trzy pokoje kuchnia do wynajęcia, lato lub stale, Wiadomość telefon 5765, rw 14 252

Wisła
Słask Cieszyński, Piękna miejscowość Beskidu Zachodniego, Pensjonat „Bożydar“ położony na południowym stoku gór, Elektryczność, kanalizacja, tenis i t. p. Ceny umiarkowane, Zofja Szweczykowska, Warszawa, Wspólna 20 - 3, nwi 11 014

Mosina
Wawrzyniaka 10, pokój umebelowany, blisko

A. Z.
6w. Jan. Pozdrawiam, zdw 93 333

22 ROZMAITE

6,90
koszula zefirowa biała smokingowa od 8,90. Sportowa z krawatką od 7,90. Marquise jedwabne od 10,50. nocne od 7,90. dzienne białe od 3,90. — trykotowa 2,90. kalesony trykotowe od 2,25. sportowe chłopięce od 2,90. poleca Fabryka Bielizny J. Schubert ul. Wrocławska 3. Pw 10 934-17.117

Trykotaże miarowe
kostjmy sportowe, garsonki, swetry, pulowery, sukienki, n. brzo, kombinacje itp. korzystnie „Tricot” tylko Romana Szymańskiego 10, III przy Świętokrzyskim, filiję nie posiadamy. Pw 10 831-147

1,90 zł
2,90 zł; 3,90 zł pończochy jedwabne. Bemberga od 4,90. File d'écose od 2,90 zł, jedwabny flor od 95 gr poleca specjalny magazyn pończoch J. Schubert, ul. Wrocławska 3. Pw 10 849-17.112

Tylko 1 zł dziennie
trzeba zaoszczędzić, by nabyć nasz nowoczesny aparat radiowy wraz z głośnikami na kredyt 12-miesięczny. Naprawiamy przepalone transformatory. Nowoczesne schematy montażowe 1 zł. Korzystajcie z naszego bezpłatnego pogotowia radiowego. Radjoton, Półwiejska 4, telefon 2210. dw 3 647

Fotografie
portrety Bracia Pecherscy — Aleje Marcinkowskiego, nr 8. — Ceny niższe. dw 3276

12,50
podpięcie strojne z klocka, powleczenie na poduszki 2,60, poduszka strojna od 3,90, poduszka strojna z falbaną od 6,90, powleczenie na pościel od 7,90. poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 10 936-17.113

Akuszka
Kleinwärtkowa, Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro lewo, drugi dom od Pl. Świętokrzyskiego. Zdw 89 510

Pończochy
jedwabne m-dna 1/4 tuzina złotych 17, tuzin 30, poleca za zakupieniem pocztowym „Tanie Kupno”, Łódź, Nowomiejska 30. Zdw 89 116

Pluskowy
z zarodkami wyteplam radykalnie wydmieniami, gazami trującymi, ciepłe szczerzy itd. Amicus, Małeckiego 15, II. Zdw 88 760

Odpisy
maszynowe, powielania, wniośki do władz załatwia Biuro: Piekarczyk, ul. Wrocławska 3. Zdw 89 900

Lecznica
dla jakających się Mosina, Lipowa 4. Zdw 91 164

Doświadczony
kupiec, dyrektor banku, udziela porad w sprawach handlu, finansów, kredytów i arbitrażowych. Interesantów przyjmuje poza godzinami biurowymi w Banku Udziałowym Szewska 10, telefon 32-85. Zdw 91 224

Na konkurs wystaw sklepowych
artystyczne dekoracje wykonuje Atelier. Ratajczaka 88, m. 2. Zdw 91 565

Obrazy
Pałata, Wywińskiego inne Trzebiego Maja 3, podwórze. Zdw 91 620

Obiady
kresowe, pożywe na świętem maśle. Waly Zygmunta Augusta 1, II, p. m. 8 (narożnik ul. św. Marcina). Zdw 92 223

Koldry
wykonuje, stareprzerabia Smożyska, Kwiatowa 8. Zdw 92 416

Fotografie
dla dzieci od Komunii św. poleca po cenach znizonych Zakład Fotograficzny Z. Kaszyńska, Aleje Marcinkowskiego 5. Zdw 92 771

Reumatyzm
lecząc, podagra zupełnie uleczalną Bole natchmiast usuwa „Petrobas”. Informacje udziela Aptekarz Hessl, Łwów. Pw 10 974-72.31

Srebrzenie - zlocenie
papierosnic, torebek alp., cukiernic, zastaw metalowych, przedmiotów antycznych — wykonuje Galwanostegia (M. Borzyński) Wielkie Garbary 4. Zdw 36 864

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań, Gwarana 17, II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze. Ceny niskie. Rówecka. Zdw 93 285

Kto
przetawi piec? Oferty z cenami Kurjer zdw 94 466

Salon
mód najnowszych modeli, pracownia sukien kompletów, wypraw słuźnych, dział angielskich piasezcy, kostjumów, smokingów amazońki, żalobne zamówienia wykonuje w 24 godzinach, praca II pierwszorzędna. Firma Jan-kowskich, Kreta 23. Zdw 93 419

Paryżanka
salon mód, siła zagraniczna wykonuje najnowsze modele, piasezce, kostjmy, suknie wizytowe, spacerowe, wieczorowe, ceny najtańsze. Ul. Skarbowa 14, parter. Zdw 93 441

Rutynowana
masażystka poleca się. Oferty Kurjer zdw 93 448

Fotografie
okazji Komunii św. bardzo tania dotatek powiększenie. Foto-Express, Bukowska nar. Przecz-nicy. Zdw 93 630-1

Porady
wszelkie związane z nieruchomościami za minimalną opłatą. Wy-wotowanie, regulowanie hipotek, ugody w alaryzacyjne, kupno, sprzedaż listów hipotecznych. Po-srednictwo w kupnie, sprzedaży nieruchomości. Parcelacja, admin-istracja. Udzielenia pożyczki na dogodnych warunkach. Lokujemy kapitały na hipotekach. Pla-cimy najwyższe procenty od wkładów oszczędnościowych, da-jąc gwarancje 20 mil. Bank Wła-szcieli Nieruchomości, Poznań, Piekary 1, założony w 1923. Pw 10 863/4-16.183/4

Fotografie
do Komunii św. polecam, ceny znizone. J. Ignaszak, Zakład foto-graficzny, Rynek Wildecki. Zdw 91 032/3

Akuszka
Krajewska, Poznań Wilda, Wy-bickiego 15, przyjmuję panie, u-dziela porady i pomocy położni-czej. Zdw 93 458-4

„Messalina”
Nowe rzeczy! Duży wybór kape-luszy damskich, miękkich czapek, beretów, oraz dodatków, ceny bar-dzo niskie! Przyjmuje zamówie-nia i przeróbki. Stary Rynek 18-19 wysoki parter. Zdw 93 533

Obrazy na raty III
i z agotwie kupisz najtaniej tyl-ko w firmie Krzewiński, Strzele-czka 31, podwórze. Zdw 93 556

Obiady
smaczne tanie, abonement taniej. Sw. Marcin 52/53. Zdw 93 636

Za
dobrem wynagrodzeniem kto wy-cuży młodą paniąkę wyrobu kwiatów sztucznych. Adres Kur-jer zdw 93 564

Miąsz
jabłkowy i sliwkowy, marmelade poleca najtaniej wytwórnia cu-kerków czekolady, marmelady L. Sledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. Zdw 92 549

Dzwon 61-91
Posłańcy, Przecznicia 1a skutecz-niają wszelkie zlecenia. Zdw 93 553

23 OZENKI

Kawaler
kupiec, lat 38, posiadający skład bławatów wartości 50 000 złotych bez długu poszukuje w celu ma-trymonjalnym panny, inteligent-nej z zamiłowaniem do kupiectwa z coskolwiek majątkiem. Oferty możliwie z fotografia uprasza do Kurjera Poznańskiego Zdw 90 706

Mężczyzna
w starszym wieku, posiadający mieszkanie, pragnie poznać kobietę. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 93 074

Ożeni się
z panną bezwzględnie uczciwa, zdrowa, miła blondyna, ładnej bu-dowy, wzrostu wyższego, z ro-dziny inteligentnej, Polka, naj-chętniej sierota, skromnych wy-magań, pracowita, do lat 40 z małym posagiem lub mieszkaniem — kawaler stary, przystojny, in-teligentny, emeryt państwowy, plaća 500 zł, posiadający nieco gotówki. Oferty nieanonimowe prosz nadęsać Kurjer Poznański Zdw 93 212. Dotrzymam dyskrec-ji reczy słowem.

Wykształcona
mieszkaniec, wyprawa, wyjdzie zamaż, okazja pp. lekarzy, praw-ników, inżynierów, wdowcy miłe widziamsi, chętniej wyjazd, więk-obojetny. Pośrednictwo wyklu-zione. Zgłoszenia Kurjer Poznań-ski Zdw 93 204

Wyższy urzędnik
państwowy etatowy (VIII grupa), kawaler około czterdziestki, nie brzydki, solidny, posłubi przystojna, inteligentna, najchętniej brunetka. Oferty Kurjer Zdw 93 323

Przystojna
ziemianka lat 23, właścicielka dóbr rycerskich, poszukuje odpo-wiedniej partji. Cel matrymonjal-ny. Zgłoszenia poważnie biuro „Wanda”, Fabryczna 35 a, m. 20. Zdw 93 392

Kawaler
samodzielny fryzjer, wysoki blond-ny, poszukuje panny do lat 25, odpowiednim majątkiem. Cel ma-trymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Zdw 93 302

Poważna propozycja
dla mego krewnego z akadem-ki wykształceniem, — o wyższych kwalifikacjach umysłowych — i społecznych — przystojnego bruneta, po czterdziestce szukam odpowiedniej partji. Piewszest-wo ziemianki. Korrespondencja Kurjer Poznański Zdw 93 363

Cukiernik
dobry fachowiec, solidny, przystojny, posłubi panią zdecydowa-na. Oferty Kurjer zdw 93 282

Przystojny
25 letni handlowiec z akademickim wykształceniem, ożeni się z panną posiadającą 15 000 w wie-ku 18-27, która pomoże mu uzu-pelnnić studia zagranicą. Oferty Kurjer zdw 93 325

Przystojna
jedynaczka lat 24, posiadająca 96 tys. gotówki oraz dom, posłubi najchętniej urzędnika. Oferty (fotografia) przyjmuje Kurjer Zdw 93 321

Marszantkę
ładna, wysoka, korpulentna, do-brego usposobienia, zapozna ka-waler idealista lat 39, założy skład kapeluszy damskich; cel ma-trymonjalny. Oferty Kurjer Zdw 93 541

Panna
lat 25, inteligentna, posiadająca 20 000, wyjdzie zamaż za urzęd-nika lub kupca. Zgłoszenia biuro „Przyszłość”, Dąbrówki 13. Zdw 93 580

Kawaler
lat 39, szuka znajomości celem ożenku, Panie, mające zamiłowa-nie do handlu spożywczego zechca złożyć oferte Kurjer Zdw 93 393

Podaj
dziewczynko raczke chłopczyko-wi o idealnym sercu, pięknemu przystojnemu brunetowi, lat 24, kupiec, posiadający 20 000 ma-jatku. — Panię lat 17-22, przystojną, majątek dla wspólnego dobra pożądanym. Oferty z fotografią, zwrot ręce słowem honoru Kurjer Zdw 93 248

Wdowiec
lat 55, posiadający większe przed-siebiorstwo przemysłowe, wartos-cie przeszło sto tysięcy zł, pragnie się ożenić z wdówką, mająca dorosłe dzieci, któreby przed-siebiorstwo objąć mogły. Majątek pożądanym 10 do 20 tysięcy. Zgłoszenia do Kurjera Zdw 93 425

Córka
posiedziciela ziemskiego, przystoj-na, praktycznie wykształcona, wyjdzie zamaż za urzędnika na wyższym stanowisku lub posiedziciela nieruchomości. Posaż 20 000 zł w gotówce i wyprawa. Oferty do Kurjera pod Zdw 93 421

Kawaler
lat 27, właściciel gospodarstwa wiejskiego oraz obiektu przemysłowego, z dochodem 12 tys. rocznie, szuka stosownej partji, w celu matrymonjalnym. Kurjer Zdw 93 432

Dwaj inżynierowie
lat 35 i 40, dobrze sytuowani, po-słubią inteligentne, przystojne panie. — Bezanonimowe oferty przyjmuje Kurjer Zdw 93 442

Kawaler
lat 29, kupiec, - hurtow. monopol, majątku własnego do 100 000 zł, zapozna panne celem ożenku. Po-srednictwo zawod. wykluczone, rodziców i krewnych mile widzia-na. Oferty Kurjer Zdw 93 447

Szatynka
majątna, pozna pana wysokiego wzrostu do lat 32, na pewnym stanowisku (nauczyciela, leśnika). Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Zdw 93 469

24 NAUKA

Buchalterijne
Współczesne Wykłady Paliera gwarantuje wielodziedzinowa samodzielnosc. Warszawa Nowo-grodzka 43. Zamawiajcie w li-stownie. Tp 571

Poszukuje
się lekcji gimnastyki. Zgłoszenia Kurjer pod Zdw 93 090

Wykształcona
Wielkopolanka, która ukończyła wyższe szkoły niemieckie, udziela lekcji niemieckiego, korepetycji. Oferty Zdw 92 897

Korepetycji
na wyjazd w czasie miesięcy let-nich (czerwiec-wrzesień) poszukuje. Miejsce obojetna. Łaska- we zgłoszenia: Toruń, Konopnic-kiej 31, III, p. F. Koralewska. Pw 10 979-64.130

Francuskiego
udziela korzystnie nauczycielka (Sorboniska), św. Marcin 64. — mieszkanie 13. Zdw 93 326

Bezpłatnie
udziela kurs elegancji krawie-czyzny i kroju akademickiego, także kursy wieczorne. — Elegancki Salon Mód, Wierzbic-ecice 24 b, I, prawo. Zdw 93 439

Na Wildzie
otwiera klasy wstępne i gimna-zjalne nauczycielka długoletnia praktyka uprawniona do gimna-zjów i szkół powszechnych. Zgło-szenia Pocha 82, I, lewo, 3-4. Zdw 93 592

26 ROZRYWKA

Kino
Aurora Harold Lloyd Niebój się Zdw 93 586

Kino Harfa
„Sześć tygodni wśród apaszów”. Zdw 93 490

25 MUZYKA

Duet
pierwszorzędny wolny. — Oferty Kurjer Zdw 93 222

Kwartet
pierwszorzędny, każdy solista, najnowsze instrumenty, śpiew, repertuar salonowo-dancingowy, wolny i czerwca. Kapelmistrz, Toruń, Stary Rynek 35, II, le-wo. Zdw 93 505

Pianista
repertuar (Akordeon) zaraz wol-ny, Sommerfeld Bydgoszcz, Gdań-ska 67. Pw 11375-63.245

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-kujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Duet
nadmierzająco zgrany skrzypek, pianista, ludzie młodzi, przystoi-ny repertuar obrzymi, wolni. — Zgłoszenia Ebner, Inowrocław, Solankowa 68 u Światalskich. Zdw 92 966

Mistrz ślusarski remontowy
poszukuje posady kierownika plu-gów parowych lub jako werk-mistrz na wielkim majątku, po-siada dobre świadectwa i polece-nia. Zalesny, Roszków p. Jarocin. Zdw 92 962

Kołodziej - sofer
poszukuje posady, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Zdw 92 864

Kasjerka - sekretarka
siła pierwszorzędna, z długoletnią praktyką w większych majątkach poszukuje posady zaraz lub póź-niej. Oferty Kurjer Zdw 93 048

Zbożowiec
młodszy, sumienny poszukuje po-sady od 15. 8. 31. lub później. — Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Zdw 93 236

Poszukuje
stałej pracy jako blacharz na wy-robki białej blachy. Zgłoszenia F. Wysocki Toruń-Mokra, Wy-bickiego 42. Pw 11 260-64.139

Śluchacz
trzeciego kursu Państw Szkoły Budownictwa poszukuje posady (dobry kreślarz) Zgłoszenia Kur-jer Zdw 91 986

Dzielnia
fotografistka - retuszerka, poszu-kuje posady. Zgłoszenia Kurjer Zdw 92 662

Kupiec - podróżujący
z techn. wykształceniem Wielkopolanin siedziba Poznań biuro i tel. zdolny akwiz. i organ, szuka zaraz posady na prowizję i szpezy w przemyśle lub handlu. Oferty Kurjer Zdw 92 830

Handlowiec
młodszy, znajomości buchalterji, korepondencji maszynowa, poszu-kuje posady. Łaska we zgłosze-nia Kurjer Zdw 92 757

Bławatnik
zwolniony z wojska, dobry deko-rator okien wystawowych. po-szukuje posady. Łaska we zgło-szenia Kurjer Zdw 92 916

Sierota
lat 20, szuka posady do wszel-kich prac domowych, najchętniej do dzieci, zna haftowanie. Ła-skawe zgłoszenia Kurjer Zdw 92 932

Długoletni nadmłynarz
poszukuje posady zaraz lub póź-niej. Zgłoszenia Leon Niezleń-ski, Zbąszyń. nw 11 033

Nauczycielka-wychowawczyni
kochająca swój zawód, z dłuższą praktyką i pozwoleniem nauczania poszukuje posady. Zgłoszenia Kur-jer Zdw 93 082

Rutynowana kasjerka
pisząca na maszynie szuka po-sady, pensja 100 złotych. Oferty Kurjer Zdw 93 056

Starszy
mężczyzna ze znajomością gospo-darki rolnej, także innej pracy przynoszący gospodarstwu dochody szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty uprasza Kurjer Poznański Zdw 93 183

Śluząca
wiejska, dobrmi świadectwami, szuka posady bez gotowania do wszelkich prac domowych 1. 6. z własną pościela. Oferty Kurjer Zdw 93 161

Poszukuje
całodziennej posługi z gotowa-niem. Oferty Kurjer Zdw 93 301

Poszukuje
posady z gotowaniem. Oferty Ku-rier Zdw 93 300

Ekspedjentka-kierowniczką
z długoletnią praktyką branży konfekcji damskiej, bławatów, towarów krótkich szuka posady złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer Zdw 93 293

Nauczycielka
muzyka, francuski, niemiecki — przyjmie posade na lato kultural-nyemu domu. Oferty Kurjer Zdw 93 287

Ekspedjentka
bufetowa z dobrmi referencjami z inteligentnej familji poszukuje posady. Oferty Kurjer Zdw 93 279

Gospodyn
dzielnia, inteligentna, średni wiek przyjmie zaraz posade Wynagro-dzenie 40 złotych miesięcznie. — Oferty Kurjer Zdw 93 324

Młynarz
dzielnia w zawodzie lat 30, szuka posady zaraz lub później. Zgło-szenia Latusek, Doruchów, pow. Ostrzeszów. Zdw 93 645

Bona
kochająca dzieci długoletnia prak-tyka, znająca język polski, niemiecki, szycie, poszukuje posady 1. 6. stałej. Miejsce obojetna lub jako przychodnia. Oferty Kurjer Zdw 93 627

Zastępstwo
solidnej firmy lub fabryki przy-jmie sumienny obrotny kupiec, długoletni reprezentant generalny jednej poważnej firmy, pierwszo-rzędne referencje. Oferty Kurjer Zdw 93 635

Młoda
inteligentna paniąka średnim wykształceniem, kierowniczką fil-lij, poszukuje posady, złoży 1.000-2.000 kaucji. Oferty Kur-jer Zdw 93 409

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z go-towaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Zdw 93 405

Szyję
reparuje bielizne, za dom. Pie-kary 6, Tomczyńska. Zdw 93 457

Maturzystka
poszukuje posady elewki w apte-ce. Oferty do Kurjera Zdw 93 474

Sofer ślusarz
kawaler, szuka posady może zło-żyć kaucji 500 zł. Oferty Kurjer Zdw 93 486

Inwalida
z dobrmi świadectwami, znają-ci język polski i niemiecki, pracował przeszło 11 lat w pracy wojskowej, szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Zdw 14 256

Kasjerka
ekspedjentka z praktyką lat 23, poszukuje posady, miejscowość o-bojetna. Oferty Kurjer Zdw 93 538

Sofer kowal
z praktyką, dobre polecenie, pe-wny w jeździe szuka posady na żądanie 1500 kaucji. Oferty Kur-jer Zdw 93 558

Nauczycielka
przyjme posade do klas wstep-nych-przygotowawczych. Oferty Kurjer Zdw 93 557

Nauczycielka
wychowawczyni z rządowym po-zwoleniem nauczania szuka po-sady do młodszych dzieci. Oferty Kurjer Zdw 93 587

Biegła maszynistka
z niemieckim poszukuje posady ewentualnie na prowincji. Oferty Kurjer Zdw 90 098

Inteligentna
panienka lat 28, przyjmie posade biuralistki, sekretarki, wycho-wawczyni (język niemiecki) rów-nie na prowincji lub wyjazd. — Oferty Kurjer Zdw 93 389

Bona
z dobrmi świadectwami poszu-kuje posady, zna szycie robótki, język niemiecki. Zgłoszenia do Kurjera Zdw 93 389

Paniąka
językiem niemieckim szuka po-sady od 1. do dzieci. Oferty Getru-da Fiedler, Poznań, Marszałka Pocha 80, III, piętro, m. 9. Zdw 93 387

Kupiec
samodzielny kawaler, lat 30, po-szukuje posady biurowej w handlu lub przemyśle. Oferty Kurjer Zdw 93 336

Inteligentna paniąka
ze znajomością języka francu-skiego, angielskiego, niemieckie-go poszukuje posady na wieś, do dzieci od lat 6-11. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Zdw 93 351

Młodsza
maszynistka, znająca księgowość i korepondencje, poszukuje po-sady jako początkująca. Oferty do Kurjera Zdw 93 434

Kucharka
z gotowaniem, dobrem pieczeniem ciast i zapraw z dobrmi świadec-twami poszukuje posady 1 czer-wca majątku lub miescie. Oferty Kurjer Zdw 93 550

Francuska
rodowita niemłoda, muzykalna, poszukuje posady lub do dzieci na lato stałej, referencje, Madam Blois, ul. Marszałka Pocha 21, telefon 63-12. Zdw 93 267

Małopolanka
uczciwa i pracowita z dobrmi świadectwami z praniem i gotowa-niem poszukuje posady od 1-go czerwca. Oferty Kurjer Zdw 93 266

Młodzieniec
przystojny lat 20 chciałby chętnie pracować do pomocy biurowej najchętniej w majątku. Oferty Kurjer Zdw 93 262

Ekspedjent bławatnik-konfeksjonarjusz
lat 22, ukończył praktykę w naj-większym domu towarowym na Pomorzu, szuka posady. Wyma-gania skromne. Oferty Kurjer Zdw 93 375

Ogrodnik
samotny poszukuje posady naj-chętniej w majątku. Oferty Kur-jer Zdw 93 371

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego od 1 czerwca. Oferty Kurjer Zdw 93 277

Dziewczę
uczciwa poszukuje posady do dzieci od 1. Oferty Kurjer Zdw 93 633

500
gotówki złoże, poszukuje posade w przedsiębior

Gimnazjum żeńskie hum. i neohum.

im. Królowej Jadwigi w Poznaniu
z pełnymi prawami gimnazjów państwowych

i 4 kl. szkoła przygotowawcza (dzieci od 6—10 lat)
przy temże gimnazjum

przyjmuje zgłoszenia uczennic na nowy rok szkolny

do klas gimnazjalnych i przygotowawczych
Dla uczennic zamiejscowych INTERNAT.

Zgłoszenia osobiste do szkoły we wszystkie dni powszednie od godz. 11—1 w kancelarii szkolnej, pl. Świętokrzyski 4, II. piętro, tel. 59-85. — Zgłoszenia osobiste do internatu w dni powszednie od godz. 3—4 po południu przy ul. Ogrodowej 13, I. piętro, tel. 32-90. — Zgłoszenia piśmienne do szkoły i internatu Ogrodowa 13, I. piętro. (Znaczek na odpowiedź).

dw 3663 Właścicielka Przełożona Lucyna Sokolnicka.

Służące
dobrze poleconej do wszystkich prac domowych z samodzielnie gotowaniem poszukuje od 1. czerwca br. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 501

Kasjerka i ekspedjentka
młodsza, zdolna, akurata, obeznana z pakowaniem może się zgłosić do The Gentleman, Poznań, 27. Grudnia 9, artykuły meskie. zdw 93 496

Ucznia
biurowego, uczciwego i inteligentnego poszukuje przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu zaraz. Język niemiecki warunek. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 20.142. Pw 11.351-20.142

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa. Złotawia 42. Kursy uczą listownie buchalterii, rachunkowości, przepisy korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa kaligrafii, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomii. Po ukończeniu egzamin. Zadajcie prospektów. Pw 9 844

Poszukuję
do mojej kawiarni z dniem 15 czerwca r. b. uczciwej, dobrze poleconej pani. Reflektuje się na siły, które w podobnym przedsiębiorstwie pracowały i uwzględniła się tylko piśmienne zgłoszenia. Uprasza się o podanie pensji i dołączenie fotografii. Pw 10 037

Pokojowa
z zyciem potrzebna na wieś 1-go czerwca. Osobiste przedstawienie 26 b. m. 10—12. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 3 b. I. p. tr. zdw 92 542

UWAGA!

Zastępstwo na nadzwyczajnych warunkach odda bardzo poważna Instytucja bankowa kilkunastu pilnym i uczciwym zastępcem.
Najwyższa i sumiennie wypłacana prowizja. Przyjętych zastępców ubezpieczamy w Kasie Chorych, po okresie próbnym stała pensja. Tp 1470
Zgłoszenia osobiste wraz z dowodami osobistymi przyjmuje nasz Inspektor p. H. Frisch w dniach:
25 i 26 maja r. b. POZNAŃ, Hotel Britania,
27 maja r. b. GNIĘZNO, Hotel Centralny,
28 maja r. b. INOWROCLAW, Hotel Rzymski,
29 maja r. b. BYDGOSZCZ, Hotel Victoria,
30 maja r. b. CHEŁMZA, Hotel Pomorski,
31 maja r. b. CHOJNICE, Hotel Engel,
wезде od godz. 10-ej do 1-ej przed południem i od godz. 3-ej do 5-ej po południu.

Do sprzedaży
doskonałego preparatu leczniczego (bez blagi) przeciw reumatyzmowi, artretyzmowi i t. p. poszukujemy osób chcących mieć zarobek poboczny. Oferty „Ekstralit”, Warszawa-Praga, Środzka 3. nw 11 099

Stróż
potrzebny mała gwarancja wymiana. Metelski, Plac Sapieżyński 7, restauracja. zdw 93 538

Za
dykontowanie dobrych weksli dam zaraz stałą posadę biurową. Kurjer zdw 93 628

Poszukuję
marz lub od 1. 6. biegłej ekspedjentki z lepszym charakterem pisma, znającej język niemiecki, dla obsługi gości w restauracji i wyszynku. Zgłoszenia własnoręcznie pisane z dołączeniem fotografii i odpisami świadectw Władysław Twardowski, Borek, hotel i restauracja. zdw 93 581

Pensjonat Sióstr Zmartwychwstania P-go
Poznań, ulica Marszałka Focha 147
przyjmuje panienki uczęszczające do niższych klas szkół średnich. zdw 29 411

Fabryka mydła
i proszku mydłanego poszukuje dobrze wprowadzonego przedstawiciela na województwo Poznańskie. Kaucja 10 tysięcy złotych jest wymagana. Łaskawe oferty nadsyłać do Biura Ogłoszeń „Promień”, Łódź, Piotrkowska 81, sub. J. W. nw 11 049

100% zarobku
Bezkonkurencyjna nowość. Kapitału nie potrzeba. Zastępcy wszędzie poszukiwani. Prospekt wysłać darmo „Novitas”, Grudziądz (Pomorze). zdp 91 873

DZISIAJ W KINIE
Apollo: „Na zachodzie bez zmian”.
Aurora: Harold Lloyd „Nie bój się”.
Colosseum: Pamiętnik zbrodniarza (Zbiłkana młodość).
Corso: „Najnowsze dzieje Tarzana”.
Edison: „Noce Szału” i „Tragedja Dziwoląga”.
Harfa: „Sześć tygodni wśród apaszów”.
Metropolis: „Królowa Niewolników” i rewja p. t. „Na Wyspach Hawajskich i... w Honolulu”.
Odeon: Upadły Anioł.
Renaissance: „Niebezpieczna dziewczyna” i „Djabelska przełęcz”.
Słońce: „Harold trzymaj się”.
Tęcza: „Boska Kobieta”.
Wilsona: „Pod pręgierzem hańby”.

Werkmistrza
specjalisty na urządzenia kuchenne zaraz poszukuje „Spółdzielnia Meble”, Swarzędz. Kaucja wymagana. Zgłoszenia Swarzędz, Kilińskiego 6. nw 11 037

Ucznia
lub uczennicy z dobrym wykształceniem i charakterem pisma poszukuje poważna instytucja handlowa. Zgłoszenia z odpisem świadectwa szkolnego i życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 93 534

BIADA NAMI RATUNKU!

1 dolara za każdą żywą pluskwę znaną po przeprowadzeniu dezynfekcji preparatem „Fumigatore Cimex” przy zastosowaniu się do sposobów użycia wypracujemy natychmiast. „Fumigatore Cimex” jest świecą dezynfekcyjną tępiącą radykalnie w ciągu 5 godz. wszelkie insekty, (pluskwy, wszy, mole, karaluchy) i mikroby chorobotwórcze po wypadkach chorób.

Zakłady Chemiczne - Dezynfekcyjne „SALVATOR”
Katowice, ul. Teatralna 16. Tel. 29-01.

Do nabycia we wszystkich aptek i drog. We wszystkich większych ośrodkach znajdują się biura dezynfekcyjne p. f. „Fumigatore Cimex” przeprowadzające dezynfekcję za minimalną opłatą. Tw 1381

Drogerja
przy ul. Pocztowej 26 istniejąca ca. 40 lat **na sprzedaż.**
Pw 11 226/19.89

Ucznia
fryzjerskiego z utrzymaniem lub bez w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 978

Potrzebna
od 1 czerwca kucharka do dworu na wieś, która umie dobrze smażyć i gotować, zaprawiać konserwy, i potrafi drob chować. Maj. Sekowo p. Podrzwie. zdw 93 997

Książkowa
znająca dokładnie książkowość, korespondencję i pisanie na maszynie potrzebna zaraz lub 1. 6. na prowincję. Zgłoszenia z podaniem referencji i wynagrodzeniem do Kurjera zdw 92 558

Dziewczyna
samodzielną najchętniej wiejską, starszą, uczciwą potrzebną od 15. 6. lub 1. 7. na prowincję z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 92 806

Elewa
posiadającego maturę z dobrej rodziny poszukuje się zaraz do instytucji bankowej. Zgłoszenia z podaniem referencji, curriculum vitae i odpisami świadectw do Kurjera zdw 93 178

Kierownika
biura adwokackiego
poszukuje
Kurowski, adwokat
Grudziądz
ulica Wybickiego 6/8
Tel. 540.
dw 3665

Panienska
inteligentna z ukończoną szkołą handlową, znająca język niemiecki potrzebna od 1. 6. Zgłoszenia piśmienne Cz. Bessert, Młyńska 9 zdw 93 318

Szkoła Przygotowawcza
pod wezw. św. Kazimierza
ulica Śniadeckich 64
przyjmuje jeszcze zgłoszenia dzieci do kl. I i kl. II.
codziennie od godz. 12—13. zdw 29453
Marja Rozmusa, właśc. i kierow. szkoły

Bona - wychowawczyni
inteligentna, zdrowa, z praktyką nie niżej lat 20, potrzebna do chłopców 5, 7 i 8 letnich zaraz lub 1. 7. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne z odpisami świadectw Adres wskazać Kurjer zdw 93 352

Podróżująca
na miasto Poznań z branży papierniczej zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 341

Przedstawiciel
potrzebny zaraz do sprzedaży wyrobów papierowych (papier, torebki, druki) na miasto Poznań. Pożądana kaucja, lub gwarancja. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 93 418

Kto
wypożyczy 300 zł trzy miesiące, zastaw dam od 1. 6. posadę lepszego robotnika. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 431

Kuchmistrza
poszukuje Restauracja pod Lwem, Bydgoszcz, Marszałka Focha 4 Pw 11 366-63.240

Krawcowa
na czerwiec potrzebna. Referencje, warunki Kurjer zdw 93 218

Nagrody Sportowe
PUHARY
ZĘTONY
MEDALE

Wielki wybór - ceny niskie
T. GASIOROWSKI
POZNAŃ - ŚW. MARCIN 34
TELEFON 5528
Pw 10 946-18.169

Nauczycielka
do jednej córki kl. kl. gimnaz. potrzebna zaraz. Zgłoszenia piśmienne z życiorysem i podaniem pensji. Majętność Opatówko, poczta Podstolice, powiat Środa, zdw 93 436

Wielkopolskie Gimnazjum Dr. Czajkowskiego

(z prawami szkół państwowych)

przyjmuje zgłoszenia do klas gimnazjalnych i przygotowawczych (8 klas gimnazjum męskiego — 2 pierwsze klasy gimn. żeńskiego 4 klasy przygotowawcze.)

Doświadczone kierownictwo — fachowe siły — programy ministerjalne — osobne lekcje wychowawcze.

zw 29 464 Wpisy codziennie:
Jeżyce, ul. Młyn 5 i Śródmieście, ul. Podgórna 2 b.
Dyr. Prof. Dr. Brunon Czajkowski. Telefon 60-34.

Domokrążni
na artykuły wypożyczyć potrzebne. Łazarz, Marcepo Mottogo 2, mieszkanie 12. zdw 93 315

Szofer
do ciężarówki z kaucją 500 zł potrzebny zaraz. Zgłoszenia osobiste Jedrzejewski, spedytor, Półbiedziska. zdw 93 295

4-0 kl. Szkoła Przygotowawcza
im. św. Teresy
na Wildzie, ul. Zmartwychwstańców
przyjmuje wpisy dzieci od lat 6—10.
Zofja Nowotna, właśc. i kier.
zw 29447

Czeladnik
szwajski potrzebny zaraz. Połajewo 36, pow. Oborniki, K. Bak. zdw 93 294

Panów
z manufaktury dobrze reprezentujących się wymownych i dobrze poleconych do odwiedzania przedsiębiorstw branży za prowizją zaraz poszukujemy. Zgłoszenia: Skrzynka pocztowa 35, Poznań. zdw 93 276

1.
6 potrzebny służąca z dobrym gotowaniem w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 93 327

Kolporterzy
Wydawnictwo „Podr. Encyklopedji Handlowej” poszukuje zastępców na poszczególne województwa do sprzedaży „Podr. Encyklopedji Handlowej”. Reflektujemy tylko na poważnych sprzedawców obeznanych ze sprzedażą książek. Oferty Poznań, Górna Włoka 22, m. 10, albo osobiście w godz. 9—12 albo 4—6. zdw 93 309

Potrzebna
gospodyni lub dziewczyna do prowadzenia domu, dwie osoby. — Oferty Kurjer zdw 93 263

Uczennica
uczciwa, inteligentna potrzebna do składu rzemieślniczej szary. — Adres wskazać Kurjer zdw 93 343

Kilka pań
do podróży w Poznaniu i prowincji poszukujemy. Zgłoszenia pod „Fabryka” do „Par”, Bydgoszcz. Pw 11 367-63.241

Do czyteln
Puszykowo — Powidz poszukujemy kierownik (czka). — Adres Kurjer zdw 93 438

Stala
posada kasjerki z udziałem w zyskach w przedsiębiorstwie dobrze prosperującym. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 482

Krawcowa
samodzielna na suknie. — Ul. Ostrówek 17-18, parter. lewo. rw 14 263

Uczeń
piekarski potrzebny. Adres — Kurjer zdw 93 605/6

Urodę kobiecą
konserwuje, doskonale odświeża, usuwa jej skazy i braki pierwszorzędny Gabinet Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine” Drowej Magdaleny Poznańskiej. Najnowsze paryskie metody — Najświetlejsze zdobycze współczesnej kosmetyki, Maquillage. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyściemnianie brwi. Poznań, ul. Franciszka Ratajczaka 29. Telefon 54-37 Warszawa, Mokotowska 52, telefon 8-08-37. zdw 93 221

WITOLD LEWORSKI
WROCLAWSKA 36
OBRAZY i OPRAWA
Pw 10 945-18.114

Stala
posada kasjerki z udziałem w zyskach w przedsiębiorstwie dobrze prosperującym. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 482

Krawcowa
samodzielna na suknie. — Ul. Ostrówek 17-18, parter. lewo. rw 14 263

Uczeń
piekarski potrzebny. Adres — Kurjer zdw 93 605/6

Urodę kobiecą
konserwuje, doskonale odświeża, usuwa jej skazy i braki pierwszorzędny Gabinet Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine” Drowej Magdaleny Poznańskiej. Najnowsze paryskie metody — Najświetlejsze zdobycze współczesnej kosmetyki, Maquillage. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyściemnianie brwi. Poznań, ul. Franciszka Ratajczaka 29. Telefon 54-37 Warszawa, Mokotowska 52, telefon 8-08-37. zdw 93 221

WITOLD LEWORSKI
WROCLAWSKA 36
OBRAZY i OPRAWA
Pw 10 945-18.114

Humor zagraniczny

Nowe zajęcia dla bezrobotnych.
— Żadnej pracy niestety u nas niema. Potrzebny nam tylko czwarty do bridge'a...
(Life, N. Jork). S. F.

Przedpłata
na czerwiec 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5,01 kwartalnie zł 15,03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9,00, w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoformatowych i uroczyściowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczными 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe w tekście matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.